

Интервю

Армен Джигарханян за киното, театъра и живота

Стр. 8

Апел

Искат български колежи в Албания и Косово

Стр. 4

Санкции

Плащаме на паяци и скоби в София с дебитна карта

Стр. 6

**ЛЕВИЯТ
ВЕСТИНИК**

ДУМА®

www.duma.bg
80 ст.

ПОНЕДЕЛНИК 5 НОЕМВРИ 2012
ГОДИНА 22 БРОЙ 257 (6361)

Признание

Оркестърът за народна музика на БНР с "Кристална лира"

Стр. 19

Тревога

Археолозите притеснени за културното наследство

Стр. 3

Футбол

Локомотив и Ботев завършиха 2:2 в 91-ото дерби на Пловдив

Стр. 23

**Няколко
думи**

Деси
Велиева

**Връзка
с корените**

Немного известна неправителствена организация, обединила българи от различни краища на света, днес се опитва да насочи вниманието на държава, медии и хора към настоящето, бъдещето и проблемите на сънародниците ни в чужбина. Към онези, които по своя воля или по принуда живеят извън пределите ѝ, но не искат да прекъсват връзката с корените си, с родното.

Замаяна от измисленi проблеми, заслепена от фалшиви медийни събития, държавата много лесно забравя, че нейна отговорност е да работи не само за хората в страната, но и за гаишната в чужбина. Там, накъдето прожекторът се насочва само с помощта на неправителствени сдружения. Които зоват институциите да изпълнят част от функциите си за обединение на българите извън пределите на страната, за запазване на миналото им и помощ за бъдещето им. А най-лесно това става със създаването на условия за обучение - откриване на учебни заведения, финансиране на образованието чрез стипендии. С други думи - да не им дадеш да забравят, че, първо, са българи, а после - жители на съответната държава или граждани на света.

Политиката към българите извън границата за жалост е като тази в пределите на страната - незаинтересованост, посредственост и забрава. А докато държавата не хae, сънародниците ни ще продължат упорито да се събират, да търсят финансиране на форумите си и трибуна за напомняне на истинските проблеми. Какво друго им остава?

„Анонимните“ се заканиха да променят България

Шествие срещу статуквото ще се проведе в 15 града на страната, недоволните обявяват постоянна протестна готовност

България вече няма да е същата, след като днес в 15 града на страната хиляди българи с маски ще залеят протестно улици. Това обеща вчера логистичният координатор на България за "Световния протест на анонимните" Янаки Ганчев.

Той обясни, че основната им цел е смяна на "45 плюс 23-годишното статукво и политически модели". На протеста

ще изнесем нашето виждане за това как животът в България трябва да се промени към по-добро, заяви Ганчев и добави, че борбата за по-добро не е престъпление. Той обясни, че в момента се намираме в ерата на интернет революцията и политическите динозаври не си дават сметка какво точно се случва.

Според него трябва да се намери формата, в която граж-

данското общество да има подобър контрол върху разпределението на обществените средства. Друга цел на недоволници, като част от промяната, е да се изричат всички политици, които пак искат да "яхнат" народът. Янаки Ганчев обеща, че шествието днес няма да бъде протест, а един процес и може да се говори за постоянна протестна готовност. Той обясни, че настоящото управление само

имитира диалогичност по отношение на проблемите и припомни няколко предишни протести, координирани от него. Протестът е съпроводен от големия информационна кампания предимно в социалните мрежи. Разпространяват се и различни флаери с призиви да "Свалим маските и да застанем пред каските", "Общество, оглавено от задници, няма как да не мирише".

Снимка АДМИНИСТРАЦИЯ НА ПРЕЗИДЕНТА НА РУСИЯ

Колежката на Велиана Христова, завеждащ отдел "Общество" в ДУМА, бе удостоена с орден "Пушкин" в Кремъл вчера. Той ѝ бе връчен от министъра на културата на Руската федерация Владимир Медински. Медалът бе присъден на Христова за голям принос в развитието на културните връзки с Русия, запазването на руския език и култура за граница

Стр. 3

ГЛОБУС

**КРИТИЧНИЯТ ИЗБОР
НА АМЕРИКА**

Стр. 9

ЕЧЕТ-ГРД
ISSN 0861-13400

6

□ България

Цветанов продължава да оспорва позицията на ЕК

Вицепремиерът отрича критиките, интересува се защо журналистите попитали в Брюксел за това какво мисли комисията за оправдаването на Николай Цонев

Mинистърът на вътрешните работи Цветан Цветанов продължи и вчера да оспорва негативната позиция на Европейската комисия за последните назначения на конституционни съдии у нас. Това не е официална позиция на ЕК, която да е излязла към България, разгневи се пред БНР вицепремиерът. Повод за отрицанието му стана изразеното преди няколко дни недоволство от страна на говорителя на ЕК Оливие Баи от избирането на Венета Марковска. Тогава Баи предупреди, че може да се стигне до

извънреден доклад за правосъдието у нас.

“Бихте ли ми казали къде е официалната позиция на ЕК. Има въпрос, който е зададен от журналист от БНР. Има отговор, който е прочетен, написан от говорителя на ЕК. Това не е официална позиция, която да е изпратена към България. Ние имаме официална кореспонденция”, продължи с обясненията Цветанов. Той допълни, че точно това била причината шефката на правната комисия Искра Фидосова да прати писмо до ЕК, за да ги пита дали това наистина е европейската позиция.

“Защо не беше зададен въпрос какъв е коментарът на говорителя за това, че съдията, който прочете тази присъда, веднага след това отиде на по-висок пост, за да реформира съдебната система (министърът има предвид съдия Калин Калпакчиев, който беше избран в новия Висш съдебен съвет - бел. ред.)? Зададе ли някой въпроса за доказателствата за Николай Цонев и начина, по който беше оправдан?”, попита министърът. Според Цветанов скандалите около избора на Венета Марковска за конституционен съдия са част от компроматна война.

Той обясни, че сигналът срещу Марковска бил анонимен. “Аз не искам да влизам в този дебат, защото този дебат беше проведен в парламента. Що се отнася до избора на конституционни съдии, това е парламентарната квота, така че парламентът е този, който е преценил на база материалите, които имат”, посочи Цветанов.

Вицепремиерът допълни още, че кандидатът, когото ГЕРБ посочили, бил Анастас Анастасов. Марковска била предложение на независими депутати и заради това той не можел да коментира политически това.

Специалисти искат изборен район „Чужбина“

Dа има изборен район „Чужбина“ и така всички гласове на българите зад граница да изльзват свои представители в парламента, настояха участниците в първата Национална конференция по изборни системи в Боровец. На нея политологи, социологи, математици и други специалисти обсъдиха недостатъците на изборните правила, по които ще се гласува за 42-ро Народно събрание догодина.

Според анализаторите в сегашната конституция не е уреден достатъчно добре въпросът с датата на парламентарните избори. Те са на мнение, че трябва да има фиксиран определен интервал от време, в който да се правят изборите.

Предлага се също избирателните райони да се окрупнят и да станат 20, а не както са сега 31. Така тежестта на един глас в малък град ще се доближи до тази в по-голям район. Според социологите злоупотребите се случват по-често при избори за кмет, отколкото за народни представители. Затова двата вота задължително трябва да се провеждат отделно.

Експертите признаха, че при допитванията “екзит пол” резултатите не са достатъчно прозрачни заради страх на хората да кажат за кого са гласували. Сред идеите, които бяха дадени на Боровец на политиците, е да помислят за гласуване чрез електронни терминали. Абсолютно необходимо е най-после да бъдат актуализирани избирателните списци. Експертите предлагат също отказ от “метода Д’ОНДТ” за това как се формират резултатите и настояват да бъде въведена нова система за разпределение на мандатите по райони. Купуването на гласове на едни избори у нас възлиза на 16 милиона лева, обяви социологът Колю Колев по данни от проучване на неговата агенция “Медиана”. Социологическото изследване показва, че 10% от хората продават гласовете си за 100 лв. 20% от населението пък е готово да продаде гласа си за 200 лв., припомни Колев.

Референдумът през януари, ако не даде ясен отговор ще строим ли АЕЦ “Белене”, поне ще бъде добра репетиция и проверка за изборните нагласи преди парламентарните избори, бе общото мнение на политологи и социологи. Според повечето участници в конференцията е напълно изключено допитването за втора ядрена централа да има валиден резултат.

СЪОБЩЕНИЕ

Ръководството на ДУМА организира поредния семинар с отговорниците на абонаментните пунктове към областните и общинските съвети на БСП от страната. Семинарът ще се проведе на 10 ноември 2012 г. /събота/ в София.

Участниците в работната среща ще получат практически указания и необходимите документи за Абонамент-2013, ще споделят досегашния си опит по абонирането и дискутират предизвикателствата пред Дума и БСП в предстоящата предизборна обстановка.

Млади хора седнаха на стола на външния министър в сградата на МВнР по време на първия Ден на отворените врати. “Вънно” отвътре” бе насловът на инициативата

Според Доган казусът „Делов“ ерозирал държавата

“Казусът „Делов“ е може би един от най-сложните казуси, свързани с Кърджали и с Балканската война. Да се мисли кой е въздействвал отвътре или отвън, това е неправилно зададен въпрос“. Така лидерът на ДПС Ахмед Доган отговори вчера на въпроса кой продуктува отказа на съветниците от ДПС в Кърджали да подкрепят по-смъртното звание “Почетен гражданин” за генерал Васил Делов. По-късно той определи поведението на 22-ата, гласували “въздържал се”, като правилно, и апелира за необходимостта от общ прочит на историите на Балканите, особено в частта ѝ за Балканската война от 1912-1913 г.

“Може би трябва да се направи семинар, за да се ограмотим всички за това, че е необходим общ прочит на

Генерал Васил Делов

нашата история, на историята на Балканите и Балканската война. Общият прочит означава не само да се съобрази с политическата си целесъобразност, но и с другостта на съседа, с неговите проблеми. Не само да издигнеш в правило определено военно събитие, но да включиш в него и човешкото измерение, защото всяка война е свързана с

ДЖЕФРИ ВАН ОРДЕН: ЕС МОЖЕ ДА ПРЕОСМИСЛИ ФИНАНСИРАНЕТО ЗА БЪЛГАРИЯ

Европейският съюз може да преосмисли финансирането за България, особено в областите, свързани в правосъдието и вътрешните работи. Това заяви бившият докладчик за страната ни в Европейския парламент и британски евродепутат Джефри ван Орден в интервю за БНР. Според него не е вярно, че след отпадането на възможността за предпазни клуази Европа вече няма средства за въздействие върху процесите у нас. “България получава много сериозна финансова подкрепа от Европейския съюз, получава много пари и конкретно за тези области, които попадат в обхвата на мониторинга, за да изпълни посочените там изисквания. Има възможности за преоценка как се харчат парите и какви суми трябва да бъдат отпуснати занапред. Така че има много инструменти, които могат да се използват”, коментира той.

Според Джефри ван Орден предупреждението на Европейската комисия за възможен извънреден доклад е проява на тревога и трябва да бъде взето предвид и анализирано. Българските власти трябва да дадат на Брюксел нужната информация и уверения за противоречивото назначение в Конституционния съд, смята евродепутът. По думите му е “разочароваша, че такива неща продължават да се случват в една ключова сфера”.

РЗС И ПАРТИЯТА НА МАРЕШКИ СЪЗДАДОХА КОАЛИЦИЯ

РЗС и партията на Веселин Марешки “Либерален алианс” създадоха Коалиция за ред, законност и справедливост. Яне Янев и Веселин Марешки подписаха споразумение по време на конференция на двете партии. Тази политическа коалиция не е такава, каквато сте виждали в България през последните над 20 години, каза Янев. Той посочи, че Веселин Марешки със своята бизнес дейност прави за страната това, което не успяла държавата да направи за своите граждани. Сред амбициите на коалицията на парламентарните избори е да удвоя гласовете, които е имала РЗС през 2009 г. Янев се закани, че партията поне в 50% от многомандатните избирателни райони ще победи БСП. Сред моите приоритети е Кунева да не подмени вота на българските граждани, каза още той. Сред приоритетите на РЗС са нова българска конституция и декриминализация на държавата. Янев иска “да види министри в българските затвори”. От своя страна Марешки посочи, че прави коалиция с РЗС, защото партията на Янев никога не е участвала в управлението на държавата на никакво ниво и поради това не носи отговорност за състоянието и.

Цитат на деня

**Преоди избори
се хвърля много боб
и много врачи гадаят**

Емел Етем коментира прогнозните резултати на ДПС от социологическите проучвания за предстоящите избори

www.duma.bg

АРХЕОЛОЗИ:

В Закона за културното наследство се открива път за корупция

За активни действия срещу археологическата наука предупредиха специалистите

Промените в Закона за културното наследство откриват пътя на корупционни практики, обявиха вчера представители на професионалната общност на учени и специалисти, ангажирани с опазването на културното наследство. Повод за тревогата им е проект за промени в закона, който предвижда за археологическите проучвания, като част от теренните проучвания, да бъдат обявявани обществени поръчки по Закона за обществените поръчки (ЗОП).

Според представители на археологическата гилдия, сред които са Националният археологически институт и музей към БАН, Асоциацията на българ-

ските археолози и Българският национален комитет на ИКОМОС, ако тези текстове бъдат приети от парламента, ще обслужват интересите на инвеститорите, които ще търсят по-ниска цена. Това ще доведе до съкращаване на времето на археологическите проучвания и до непълнота, недобро качество и застрашаване на културното наследство, обясни Румяна Колева. Така според нея ще се появят "сговорчиви архитекти", които да изпълнят поръчката. Това води до легална корупция, смятат Румяна Колева и представителите на гилдията.

Според доц. Людмил Вагалински, директор на Националния археологически институт и музей при БАН, текстовете

противоречат на самия ЗОП, тъй като в него е казано, че научните изследвания не подлежат на търг и се изключват от обхвата на закона. Търг се прави за проучвания в сферата на отбраната и сигурността, добави Вагалински. Той напомни, че вече съществува наредба за ценоразпис, който остойностява археологическите проучвания.

Съмнения и притеснения за опити за контрол от страна на изпълнителната власт буди и поправката, с която броят на представителите на БАН в съвета за теренни проучвания се намалявал от четири на трима. Според Калин Димитров от Асоциацията на българските археолози една от целите

на проектозакона е и да реши проблемите на изпълнителната власт с координацията на строителните дейности. Археолозите напомниха и за становище на МВР, според което промените не работят в полза на археологическото наследство.

Искаме да изразим нашето огорчение и разочарование на управляващите спрямо отношението към археологията. Тази политика води до лошо опазване на нашето археологическо наследство, археологията ще се маргинализира и ще излезе от науката, обобщиха археолозите. Те бяха категорични, че има активни действия срещу археологическата наука.

Велиана Христова и министъра на културата на Русия Владимир Медински

Сергей Станишев се среща с жителите на Ловеч днес

Председателят на БСП и президент на ПЕС Сергей Станишев поставя днес началото на мащабна кампания на социалистите на срещи с хората в цяла България. Днес той тръгна на обиколка от Ловеч, за да чуе мнението на ловчанлии за най-наболелите проблеми на страната. Станишев ще представи алтернативните решения, които предлага левицата. Той лично ще се увери как възприемат гражданиците факта, че ГЕРБ подмениха въпроса на първия референдум в демократична България. Той ще запознае ловчанлии с политиките, които под негово ръководство ПЕС налага в Европа и как конкретните мерки могат да помогнат на страната ни по пътя за излизане от кризата.

Посещението на Сергей Станишев в Ловеч ще започне с пресконференция за медиите в 17 часа в камерната зала на театъра. 40 минути по-късно ще започне срещата на Станишев с членове, симпатизанти на БСП и с граждани на Ловеч. В разговора ще участват зам.-председателят на НС на БСП Евгений Узунов и депутатът от ПГКБ Димитър Горов.

**ПРОДАЖБА НА ЦАРЕВИЦА
И РЪЖ РЕКОЛТА 2012**

AGRO POINT

Високо качество

Телефон за връзка
02 920 08 53 и 0888 804 477

□ България

Искат български колежи в Албания и Косово

Световния парламент на българите настоя за възстановяване на българското гражданство на сънародниците ни от Македония, Егейска Македония, Западна Тракия и Западните покрайнини

Да се открият български колежи в Гърция, Албания, Косово, Испания и САЩ. За това настояват сънародниците ни в чужбина. По време на провеждащата се четвърта сесия на Световния парламент на българите във Варна те приеха обръщение към управляващите. Форумът се проведе събота и неделя във Варна и в него взеха участие делегати от над 30 държави от це-

лия свят. Основен акцент в заседанията бе състоянието на българските диаспори и нуждата от защита на правата им, особено в съседните ни страни.

Депутатите от Световния парламент ще поискат също и да се увеличи приемът на млади хора, както и да се осигурят 1000 стипендии на българчета от Македония, Западните покрайнини, Молдова и Украйна за обучение в

страната ни. Те ще призоват правителството и да предприеме действия за възстановяване на българското гражданство на българите от Македония, Егейска Македония, Западна Тракия и Западните покрайнини, придобито през 1941 г. и незаконно отнето през 1945 и 1952 г. Приета е декларация относно враждебното отношение на правителството в Скопие към България.

Всяка година сънародниците ни, които живеят зад гра-

ница, наливат в икономиката на държавата по 2,6 милиарда евро, съобщи председателят на Асоциацията на българите по света акад. Григор Велев. По негови данни българите, пръснати по света, са 15 млн. души.

По време на форума бяха изнесени доклади от сънародници от различни точки по света, сред които Канада, Унгария, Швеция, Македония, Татарстан, Западните покрайнини и др.

КАДИЕВ ПИТА И ЗА ОДИТОРА, ИЗЧИСЛИЛ СКАНДАЛНИТЕ ЛИХВИ ЗА „КАРАТ-С”

Сигнал до комисията по публичен надзор на регистрирани одитори по случая „Карат-С“ е подал общинският съветник от БСП Георги Кадиев. Преди няколко дни той сезира Софийската градска прокуратура за опита на зам.-кметовете на София Дончо Барбалов и Любомир Христов да ощетят общината с 2,65 млн. лв., като изплатят неправомерно сумата на оператора на 16 автобусни линии. В новия сигнал Кадиев иска комисията да провери дали одиторът си е свършил добросъвестно работата на база на подадената към него информация и дали и той носи отговорност за опита за ощетяване на Столичната община. Одиторът оцени, че лихвата, дължима от Центъра за градска мобилност към „Карат-С“ за срок от 10 месеца, е 3,3 млн. лв., а според зам.-кметовете тя е почти същата сума за 6-месечен период.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Националната музикална академия присъди званието „доктор хонорис кауза“ на акад. Христо Недялков, основател и главен директор на Детския хор на БНР. Почетната степен на Маестрото се дава за високите му творчески постижения в развитието и популяризирането на българската култура и за безспорните му заслуги за развитието на хоровото дело в национален и международен мащаб

Изписват натровените в Банско столичанчета

Натровените по време на „зелено училище“ в хотел „Бъндерица“ в Банско деца са добре и те са изписани, съобщиха от разложката болница. Състоянието им е стабилно, с изключение на две от тях, които имат стомашно разстройство и все още се провежда реанимация, но и те ще се оправят. Припомняме, че 38 второкласници и трима техни учители бяха приети в събота в многопрофилната болница в Разлог със симптоми на повъръщане, разстройство и кремни болки.

Децата са част от

группа от 84 ученици от първи до пети клас от 125 СОУ в столицата, които са били на „зелено училище“. Първите симптоми на натравяне децата са усетили след вечерята си в петък. Засега причините за натравянето са неясни. От Регионалната здравна инспекция са взети секрети за изследване от децата и проби от персонала, резултати-

те се чакат в понеделник. От Агенцията по храните също са взели проби от хранителните продукти в кухнята на хотела, показателите ще излязат след дни.

От работа е отстранен главният готвач на хотела и му е съставен акт, тъй като здравната му книшка е с истекъл срок. Предполага се, че става дума за стафилококова инфекция.

ЗАТВАРЯТ ЦЪРКВАТА НА БОЖИ ГРОБ

Най-голямата забележителност в Ерусалим - църквата на Божи гроб, може да бъде затворена за неплатени сметки за вода, пише в. „Джерузалем пост“. Гръцката патриаршия, която управлява храма, натрупала дълг за вода към компанията „Хагихон“ в размер на 2,3 млн. долара. Тя се оказала един от най-големите дължници на компанията. Духовниците обаче отказват да погасят дълга с довода, че църквата никога не е плащала за вода през вековете - нито на кръстоносци, нито на арабите, нито по времето на Османската империя, нито на британска колониална администрация. Отците обаче със съжаление признават, че нямат документ, който да ги освобождава от плащането на вода.

ЗАПОЧВА РАЗДАВАНЕТО НА 17 000 Т ХРАНИ ЗА БЕДНИТЕ

Започва раздаването на хранителните продукти от втория транш на програмата на Европейския съюз, съобщиха от пресцентъра на БЧК. Програмата е „Разпределение на храна от интервенционните запаси на Европейския съюз за най-нуждаещите се лица“. Тя се финансира от Европейския фонд за гарантирани на земеделието.

Правоимащите бенефициенти ще получат полагащите им се продукти в 337 раздавателни пункта на БЧК в цялата страна, а областните дирекции на МВР ще оказват съдействие при тяхната охрана. От днес храны ще се раздават в областите Бургас, Варна, Велико Търново, Видин, Враца, Габрово, Добрин, Кърджали, Кюстендил, Ловеч, Перник, Пловдив, Разград, Русе, Силистра, Сливен, Смолян, София-област, Стара Загора и Шумен. В останалите области вторият транш ще закъсне, защото все още не са доставени в складовете на БЧК всички предвидени за раздаване хранителни продукти. Ще бъдат раздадени над 17 000 тона хранителни продукти.

Право да получат хуманитарната помощ имат над 309 000 нуждаещи се лица в цялата страна. Предоставянето на продуктите ще се извърши от над 5500 щатни служители и доброволци на Българския Червен кръст в обособени за целта помещения.

Боб ще се раздава само в областите Кърджали, Кюстендил, Перник, Пловдив, Сливен и Стара Загора. В останалите региони все още няма официално становище от Агенцията по храните дали не е заразен с гърици.

Снимка БГНЕС

Селскостопанска постройка, собственост на кметски наместник от ГЕРБ, изгоря миналата нощ в село край Благоевград

Демонтират покривната конструкция пред Централната гара

Временна организация на движението се създава във връзка с демонтажа на покривната конструкция на площада пред Централната гара в София, съобщиха от пресцентъра на Столичната община. До 7 ноември се забраняват престоят, паркирането и движението по крайната северна лента на бул. „Кн. Мария Луиза“ пред предгаровия площад, както и по улицата между площада и сградата на Централна гара. Това се налага във връзка с демонтажа и премахването на текстилно-мембранныя покривна конструкция. За същия период, в който се извършва демонтажът, се забранява и преминаването на пешеходци в подлеза под съоръжението.

Награждават доброволците, гасили „Бистришко бранице“

Доклад с предложение за награди на доброволците, които гасиха пожара в резервата „Бистришко бранице“ в Националния парк „Витоша“, е внесен за гласуване на престоящата в четвърть сесия на Столичния общински съвет. В него кметът на София Йорданка Фандъкова предлага да бъде присъден „Почетен знак на Столичната община“ на гражданините.

Близо 1000 души без книжки през 2012 г. в Шуменско

Близо 1000 души са хванати, че карат коли без книжки, през тази година в Шуменско. 1231 са шофьорите, които са управлявали технически неизправни автомобили. За тези нарушения са съставени 466 акта и 765 глоби по фиш. С нереовни документи са били 1896 души, 815 от тях - неправоспособни. В основната рискова група на застрашени да попаднат в злонуки с пешеходци са главно мъжете на възраст над 50 години, хората, които носят тъмни върхни дрехи, и тези, които пресичат пътното платно на непозволени места. Най-много злонуки с пешеходци стават между 17 и 20,30 часа.

650 момичета от Търговище с право на бесплатна ваксина

650 девойки от област Търговище имат право да се ваксинират бесплатно срещу рак на маточната шийка. От 15 ноември общопрактикуващите лекари ще предоставят ваксината на всички 12-годишни момичета след съгласието на техните родители. С тази кампания започва Националната програма за първична профилактика на заболяването.

□ Мегии

БНТ пусна още нови предавания

„Падащи звезди“ на Иван и Андрей Вече се завъртя в ефира, започва и поредният сезон на „Шоуто на Акрани“

Първото предаване на шоуто „Падащи звезди“ на БНТ вече се завърта в ефира на националната телевизия. Гафове на звездите ще бъдат отличени със специална статуетка на падаща звезда. Както ДУМА вече писа, всяка седмица Академия от 4 изявени имена от различни сфери на обществото ще определя кой заслужава приз в 5 категории - „Криминале“, „Главна мъжка роля“, „Главна женска роля“, „Завръщане“ и „Политически трилър“. Начало на оцняването като първи членове на комисията поставиха актрисата Марта Вачкова, бившата телевизионна водеща Юлияна Дончева, певецът Орлин Горанов и журналистът Иван Гарелов. Водещите на „Падащи звезди“ са Стефан Щерев и Яна Грудева. „Падащи звезди“ е продукция на „Междинна станция“, компанията на двамата водещи Иван и Андрей.

Междувременно друго предаване на БНТ - „Денис и приятели“, също се похва-

ли с нови попълнения. Американката Кристъл Ролинс ще краси студиото на Денис до Нова година. Кристъл е от Тампа и ще изпълнява ролята на помощник-оператор. Заедно с Котаката, Меланхолинката и останалите момичета от екипа тя ще се опита да поддържа доброто настроение на зрителите. Екипът на вечерното шоу е подготвил и друга изненада за феновете си. Американката ще е главно действащо лице на миниатюри, кое-

то ще се изльзва като част от шоуто „Денис и приятели“. Камера на предаването ще заснеме хроника на престоя на Кристъл в България и как тя реагира при срещата си с българската действителност. В ефира на БНТ2 също поставиха началото на новия телевизионен сезон, от медиите ще пуснат поредния сезон на етнообединителното предаване „Шоуто на Акрани“, Музика, песни и танци отново ще се обединят в едно в опит

да привлекат зрителите пред малкия екран. Първото издание на шоуто се завърта вчера, а зрителите видяхи и чуха изпълнението на Орлин Горанов и Нешко Нешев на песента „Светът е за двама“. В студиото на „Шоуто на Акрани“ кралят на кларинета Нешко Нешев и Младен Малаков организираха импровизирана оспорвана надпревара по надсвирване. Едни от най-интересните моменти на хумор, танци и музика от първия сезон на предаването бяха припомнени на зрителите, които наблюдаваха пилотното изльзване на новия сезон.

„Шоуто на Акрани“ е етнообединително, музикално и развлекателно предаване, което обръща внимание на изкуството като цяло, но най-вече на музиката, песента и танца, независимо от жанра, изпълнението и етническата принадлежност на твореца, категорични са от БНТ2. Предаването ще се изльзва в ефира на медиите в неделя по обяд.

БЪЛГАРКИ ЧАКАТ НАГРАДА ОТ ЕС ЗА ЗДРАВНА ЖУРНАЛИСТИКА

Ясно е кой ще са българските представители за наградите на ЕС, свързани със здравната журналистика. Финалисти в българския етап са Десислава Николова и Люба Йорданова със статията си „Спешна помощ за спешната помощ“, публикувана във вестник „Капитал“, а „Тумори и раздели зъби върху цигарите“ на Мариана Тодорова, публикувана в „Монитор“, е финалист за специалната награда за статия на тема спирале на тютюнопушенето. Журито на Европейския съюз ще заседава на 13 декември 2012 г. и ще определи победителите. Имената на победителите ще бъдат обявени на специална церемония в Брюксел на 29 януари 2013 г.

ИНФОРМАЦИОННИ АГЕНЦИИ БИСТРЯТ АВТОРСКОТО ПРАВО В СКОПИЕ

Общото събрание на Асоциацията на балканските информационни агенции (АБНА) успя да срещне за 21-ви път директорите и главните редактори на информационните агенции от региона на Балканите. Срещата бе организирана в Скопие от МИА, предаде агенцията. Основна тема за дискусия бе досегашната и бъдещата дейност на АБНА, както и възможностите за сътрудничеството между информационните агенции. Членовете на асоциацията трябва да изберат и нов председател, и генерален секретар, както и да определят следващия домакин на ОС, което се

проводежда един път годишно. Представител на България са БТА, а генералният директор Максим Минчев и главният секретар Евелина Андреева бяха лица, които участваха в събранието. Обсъдени бяха лица, предизвикателства, и проблемите, пред които са изправени информационните агенции, особено за незачитането на авторските права на информациите и за конкуренцията от интернет порталите. Дискусиите „Заштита на авторските и издателските права за вести и други информационни продукти на информационните агенции“ също предизвика засилен интерес. АБНА е създадена през

1995 г. в Солун. Целта на асоциацията е да даде възможност за развитие на сътрудничеството между информационните агенции от региона, както и да допринесе за установяването на климат на мир, приятелство и сътрудничество.

Пълноправни членове на АБНА са БТА, румънската Аджерпрес, турска Анадолска агенция, албанската АТА, кипърската СНА, хърватската ХИНА, както и МИА от Македония, СРНА от Република Сърбска и Танюг от Сърбия. Със статут на наблюдатели са босненската Фена, молдовската Молдпрес и словенската СТА.

Коментар

Освободени от свобода

Павлете ДАВИДОВА

Свободата на медиите се е превърнала в своеобразна дъвка, която в България предъвзема по хиляди пъти, докато накрая забравим какъв точно е бил първоначалният и вкус. Журналисти, телевизионни водещи, репортери и редактори ежедневно и ежечасно повтарят до откат думички, включващи независимост, разнообразие, свобода...

И понеже сме много свободни и много независими само за седмица на два пъти ни посочиха с пръст, че нещо не е както трябва. На интернет страницата на посолството на република Германия изведенък се появява текст, в който посланик Матиас Хьопфнер публично обвинява български вестник, че е цензурирал негово интервю. Съвпадение на обстоятелствата, може би, но сред отпадналите пасажи има и редове, засягали именно свободата на медиите в България. Самият Хьопфнер още преди около месец коментира, че „ако изобщо свободата означава нещо, то тя означава

ва правото да кажеш на хората нещо, което те не искат да чуят“. Иронично, но явно той е казал нещо, което не се е харесало някъде и заради „редакционната политика“ посланикът беше лишен от правото да сказа на публично българския медиен пейзаж.

Серията мъмрене продължи и вицепрезидентът на Европейската комисия и комисар по телекомуникациите Нели Крус. Тя дори реши да се обърне към премиера Борисов и не съвсем незабележимо му намекна, че очаква да види какви мерки ще предприеме България за подобряването на качеството на медиийната среда и за плурализма в нея...

Свобода, свобода, свобода... повторят журналистите, докато накрая сами не си повярват, а точно когато се поуспокоят страстите, някой „външен“ идва и разрива пепелта. Медиите не са свободни, не това е и функцията им! Журналистите по презумция са подчинени, само дето са забравили, че ако робуват, то трябва да е на истината, на хората

и колкото и утопично да звучи - на общия интерес. Медиите не бива да е поредният деформиран израстък на политиците, нито да е маша в ръцете на едрите бизнесмени. Тя трябва да е готова да извади както хубавото, което някой някъде прави, така и нелицеприятното, болезненото и горчивото, без значение дали някой редактор, шеф или собственик на медия ще е недоволен от разкритията.

Свободата е състояние на духа. Тя е истината, дори да е болезнена. Свобода на медиите в България ще има, когато осъзнаем, че има проблем и когато решим, че сме готови да се борим с него. Когато никой журналист не се страхува да се захване с невралгична тема, която може да обезкърви властта. Когато никой репортер не се притеснява дали редакторът или издателят няма да го изпрати в Бюрото по труда заради разследване. Когато единственият страх е дали е разкрита цялата истини. Докато това не се случи, медиите ще вегетират, освободени от своята свобода.

Назаем от мрежата

Позрението на вътрешния министър Цветан Цветанов, че България е страна, която е базис за организираната престъпност, успя на активизира форумите. Хората недоумяваха как за по-малко от половин година министърът промени коренно мнението си, след като пред време се похвали, че е прекършил гръбнака на организираната престъпност. Появиха се и извънлини забележки към самоувереността, с която управляващите често твърдят, че от Европа ни хвалят за борбата с престъплението. Опитът на Цветанов да замаже гафа с обвинения към съдебната система обаче предизвика основно насмешка от страна на интернет потребителите:

- Щом има МВР, значи има и престъпници! Щом има престъпници, значи трябва да има и МВР! За съжаление престъпността се развива по-добре от МВР! Вероятно защото част от кадрите на МВР са и кадри на престъпния свят? Престъпните организации явно не можем да ги закрием - колкото и да ни се иска. МВР обаче може да се закрие колкото и да не ни се иска - щом няма резултати, значи няма и нужда от тяхното съществуване.

- Извинявай, бе Цветанов, вие не казвате ли всеки ден как преборите престъпността и как ви хвалят от чужбина?

- Ние тези констатации ги знаем, избрали сме да промените нещата!

- Прав е Цецо; я да видим къде в чужбина има министър с 6 апартамента, за които парите не е ясно откъде са... Изводът е - стойте си в България; особено ако сте полици - има надежда за 5-6 апартамента с едната заплата...

- Абе ей, вие от ГЕРБ, нали с това обещание дойдохте на власт, че именно борбата с престъпността и корупцията ще ви бъде основен приоритет? И докъде я докарахте? Това ли са ви резултатите? И кой ще ви е виновен сега? „Руските олигарси“ ли са ви криви? (На кривата ракета космосът и пречел...) Ама май бяхте търпде заети да уреждате близки и приятели на удобни постове (на ако ще и с фалшиви дипломи, па и без дипломи - карай да върви!), да отклонявате европари в джобовете си, да гласувате лобистки закони, да прибирате парсата от контрабандния внос, да купувате избори, накратко - да крадете и да безчинствате като за последно! Тя не е остана време да се „справите“ с това, което и едно дете може да съврши. (Без да има нужда да е мутра като Борисов или ченге като Цветанов.)

- Ама вие чак сега ли се усетихте???? Така ще да е с този „независим и честен“ съд!

- Олео, ама абсолютни тиквачи са тези бре, хвани единия - удари другия, както го е казал народът. Това си е чисто самопризнание за пълната им безпомощност и неиздръжливост. Сега пък законите им били виновни. Аланколоу ами чия е законодателната власт, бре пълш? Кой има мнозинство в парламента? Ама тези наистина се опитват да ни вземат за малумници - отпредават се с липсата на закони, а в същото време законодателството е изцяло в техни ръце.

- Браво, Цветанов! В оазиса кой раздава водичката с черпаче...

- А за да не изсъхнат палмите в този оазис, се грижат неуравновесеното Лице и светият Апостол.

- Това не може да е истина - трябва да си идиот, за да кажеш такова нещо. Забравил е да добави: „Този оазис го построихме ние. Гласувайте за ГЕРБ.“

- Цветанов, законите като са толерантни към престъпниците, защо не ги направите по-строги, нали имате МНОЗИНСТВО в парламента? Или по-лесно да си измислиш ръцете със съдите, те са наистина продажници, обаче съдят по законите, които са приети в Народното събрание? ГЕРБ няма желание за по-строги закони, фактите са си факти.

- Как може да говори такива неща този глупак, че България била оазис на организираната престъпност и после да се чуди защо били такива докладите от Брюксел. На всеки е ясно, че е така, но не може това да бъде казано от министъра на вътрешните работи... После Станишев им петнил името в Европа...

- Ако ти е трудно да се справиш със ситуацията в страната и с престъпността, може да си ходиш. Ако няма пари за полиците и не можеш да ги подсигуриш, пак може да си ходиш. Ако пък мислиш, че се „справиш“ с положението, си изкарай мандата, че то малко остана.

- Пак гърмък думи като гърмъките имена на „операции“, провеждани от МВР. А в крайна сметка - нищо. Пресъпността пак е над Правителството и част от него. Нормално. Какво стана с Шенген г-н Министър??? С тези изказвания ще го гледаме през крив макарон. А колко бяхме сигурни, че ще влезем в зоната. Останаха само гърмъките думи, като „операции“, провеждани от МВР.

- Когато висш държавник признава, че в повененото му силово ведомство има недоволство за заплати, когато признава, че България е рай за контрабандата и за престъпниците, то за мен това е несправяне с работата и с поетите ангажименти и това автоматично трябва да доведе до оставка.

- Наистина не разбираам. Цялата процедура по събирането на доказателства и осъждането на престъпниците е надупчена като швейцарско сирене. Вратички, порти, двери - всичко си има. Такъв е законът - така се процедира. Съдията отържа, базарайки се на буквата на закона. Не е виновен, че законът е направен такъв. И този смешник (Цветанов) вместо да плюе по съдите, по-добре да се сърди на неговите ортаци в Народното събрание. Без оттам да дойде промяна, съдите нищо не могат да направят. Обаче така е най-лесно: да плюе по съдебната система, а в затворите да се вкарват само тези, които нямат пари за читави адвокати. ГЕРБ е просто легитимна мафия.

- Освен за организираната престъпност, България е рай

- и за неорганизираната, битова престъпност. Изобщо

□ Икономика

Снегопочиства в готовност от днес

Заменят пясъка срещу заледяванията по пътищата с химикал

инж. Лазар Лазаров при инспекция на готовността за зимно поддържане на участъка на автомагистрала "Хемус" от пътна връзка "Яна" до пътна връзка "Жерково".

От днес на настите фирми ще се заплаща за ежедневна готовност и те трябва да поддържат техниката си в изправност, за да могат да реагират своевременно при валеж, обясни инж. Лазаров.

50 млн. лева са предвиде-

ни за зимното почистване. Сумата е същата като миналата година. В страната ще почистват 28 области - 27 плюс автомагистрали. Общо над 3600 машини ще почистват републикански пътища и магистрали.

"Въпросът с общинската пътна мрежа за нас не стои. Има изискване в коя минута и кой час, в зависимост от класа на пътя, след спирачките на снеговалеж, трябва да излезе техниката, за да чисти. Иначе фирмите търсят санкции. Така че нашите договори са много обосновани по отношение на неустойките и на санкциите, които ще се налагат на пътните фирми", обясни инж. Лазаров.

По-рано регионалният министър Лилияна Павлова каза,

че към момента има готовност за зимата в 60 на сто от територията на страната, където снегопочистващите фирми са с техника за зимни условия, подсигурени шофьори и налични количества сол, пясък и химикали. В 40 на сто все още няма пълна готовност, като една от причините е, че техниката и апаратурата на фирмите се нарират на техни обекти.

Министърът уточни, че са имали срок до днес да ги преместят и ако това не стане, ще ги санкционират. Според него голямо предизвикателство е новото изискване да не се използва пясък за магистралите и първокласните пътища, тъй като се замърсява околната среда. Изискването е за температурите до минус 7 градуса да ползват сол, а при по-ниски -

химикали. При проверката е установено, че на много места нямат необходимото количество химикали.

През зимата се поддържат 20 хиляди километра републикански пътища и 20 хиляди - общински. Министърът изрази притеснения за общинските, защото все още не всички общини имат договори с поддържащи фирми, а за някои региони стои и проблемът за осигуряване на по двама шофьори за снегорините. За първи път се въвежда специална наредба, в която са указаны изискванията за зимното поддържане. Така ще бъдем категорични кога трябва да се санкционират фирмите за неизпълнени задължения, за да подсигурим сигурността на хората, добави министър Павлова.

B

ече всички фирми са в т. нар. бойна готовност за посрещане на зимата. Това съобщи вчера председателят на УС на Агенция "Пътна инфраструктура"

Добрев: Чуждите инвеститори клас А и Б да получават гражданство

"Инвеститор, който е вложил няколко милиона в страната ни и плаща данъци, не трябва да има проблем с българското гражданство", заяви министър Добрев.

До момента министър Добрев е подписан само един документ за получаване на българско гражданство и то е

на най-големия италиански инвеститор у нас. Промените в Закона за наследчаване на инвестициите предвиждат чужденците, които са дарили поне 200 хил. лв. на Националния инновационен фонд, да имат право на българско гражданство. Според Добрев обаче 200 000 лв. е нисък праг за български паспорт.

**-10 ст./л
отстъпка**

за всички горива ЕКТО

с всички карти
ЛУКОЙЛ

В периода на промоцията, "ЛУКОЙЛ България" ЕООД увеличава едностранино всички отстъпки по всички Лукойл карти на 10 стотинки на литър при зареждане на ecto горива, като други отстъпки за тези горива не се правят.

Информация на www.lukoil.bg

Плащаме на паяците и скобарките в София с дебитна карта

От следващата седмица ще се плаща на паяците и скобарките в София с дебитна или кредитна карта.

До десетина дни всичките 26 екипа, които поставят метални шини на колите, и 14 репатриращи автомобила ще имат устройство за безкешово плащания. Засега такива имат само 2 паяка и 2 скобарки. "ПОС устройствата ще са доставени от няколко банки", обясни Румяна Милкова от Центъра за градска мобилност.

Данните на Центъра за градска мобилност показват, че само 1% от нарушителите шофьори искат да плащат с карта. Ако обаче паякът или скобарката нямат машинка за безкешово плащане, на място се вика автомобил, който има такава.

От 1 септември за вдигната кола с паяк се

плащат 60 лв. плюс такса от 2 лв. на час престой на наказателен паркинг. Отделно от това се плаща и акт от 20 лв. Така че едно неправилно паркиране в столицата може да излезе на шофър и 100 лв. За скоба глобата е 30 лв. плюс сумите за престой. Повишаването на цените е имало дисциплиниращ ефект върху столичани. Румяна Мило-

ва не даде точна справка колко коли на ден вдигат паяците, но обясни, че са намалели наполовина в сравнение с периода преди новите цени. Тогава данните на Центъра за градска мобилност показваха, че на наказателен паркинг ежедневно се откарват между 150 и 200 коли, и това означава, че сега те са от 75 до 100.

Китайски електронни цигари тровят пушачите

Превърналите се в хит напоследък електронни цигари могат да бъдат вредни за здравето ни, предупреждават експерти от здравната инспекция в Русе. Те издирват китайски пълнители с некоректно съдържание на етикетите. Проверките се извършват по европейската система Рапекс за бързо предупреждение за опасни нехранителни продукти. На флаconите от издирваната партида е указано, че в течността за електронните цигари няма никотин. Според направления химичен анализ обаче концентрацията на веществото е много над нормата, казаха от районната здравна инспекция в Русе.

Това е сериозно заблуждение на потребителите, защото те биха смесвали тази течност, за да си осигурят някаква средна концентрация, а всъщност ще получат възможност за усвояване на многочлено повече никотин, отколкото в конвенционалните цигари, които преди това са пущили, без да знаят това, каза пред БНТ д-р Мариета Дянкова от РЗИ - Русе. "Тези течности трябва да имат обозначения - знак, че е токсично, защото една такава течност - 15 или 20 мл, да не говорим за 30, ако неволно бъде изпита от дете, понеже токсичната доза е на килограм тегло, това е доста вероятно да доведе до фатален изход", предупреди консултантът.

Земеделци искат Министерство на търговията

ДДС-то на храните да се намали с между 8 и 10%, както и да се създаде Министерство на търговията, което изцяло да се занимава с износа на храни. За това апелира председателят на Българския земеделски съюз Стефан Личев по време на 39-ия конгрес на партията. Личев подчерт-

ва, че е готов на всяки компромиси, за да може да се осъществи исторически обединение на земеделския съюз.

Според него земеделието вече трябва да се определя не по държави, а по региони, за да няма неравнопоставено субсидиране. За подобряване на състоянието на българ-

ското земеделие от съюза поисква да бъде изгответа дългосрочна национална стратегия за развитие на земеделието, както и още от следващата година да бъдат усвоени нови 3,8 млрд. лв. Това можело да стане чрез изравняване на българските агросубсидии с тези на останалите страни в ЕС.

□ Общество

ЮРИЙ БОРИСОВ

Омръзна ми да слушам подмятания за сериала "Великолепният век". Какъв кръволок бил Сюлейман, какви сцени имало, в които третирали родите като животни.

Още преди да тръгне сериалът, ключови телевизионни началници настърчаха хората срещу филма. Програмен директор на ефирна национална телевизия каза, че след като видял няколко серии бил "потресен". От друга, също ефирна национална, на въпроса биха ли го излизчили, отговориха "пълен абсурд". В. "Нова зора" изписа кофи с мас-

Анатолий САНКУЛОВ

Не ми пипайте Султана!

тило, за да ни обясни какво чудовище е султанът.

Никакви историци не могат да ми внушат своите предразсъдъци. Всяка вечер с очите си виждам какво благородство, каква чувствителност, каква доброта струи от лицето на султана. Аз на очите си ли да вярвам или на скучни, изсмукани от пръстите, монографии? Ако съжаляваме, че Сюлейман не е бил български цар, то това не е проблем нито на сериала, нито на Турция, нито на самия него. Между другото, какъв турчин е той? Баба му по баща - гъркиня, майка му - кримска татарка. Жена му, Хюрем, родила престолонаслед-

ника Селим II - рускиня...

Май това турско робство ни е замъглило мозъците. Робство е имало само за тези, които от някакъв родов и исторически инат не са искали да приемат реалностите. Не са искали да се поклонят и да целуват ръката на владетеля, който се е грижел за техния материалиен и духовен напредък. Кой е роб? Гъркът Ибрахим паша, който става велик везир? Баща му и брат му, които дори без да си сменят врата, живеят по царски? Тези, последните, с каква благодарност и възхищение гледат султана, те ли са роби? Жените от хaremа ли са робини, след като всяка от тях, ако има ум,

сърце, воля и почит, е потенциална сultанка?

В една такава славна империя нямат значение нито родът ти, нито езицът ти. Важно е да имаш характер и упоритост. Важно е да си знаеш мястото и да уважаваш йерархията. Важно е, разбира се, да приемеш и ислама. Религията, която обединява хората, независимо от произхода и цвета на кожата им. Чудодейната сила, която сплотява в юмрук милиони, за да се борят за бъдещето на дечата си.

Няма как да приема с добри чувства Виктория/Садъка, обявила се за българка. Крие си някъде Исусовия кръст. Препасва

си на бедрото нож, за да убие Великолепния. Лицемернички безобразно, лъже, готова е на всякакви подности. Били избили близките й. А щяха ли да ги избият, ако се бяха поклонили и бяха приели благородната вяра? Днес като че ли не избиват различните в името на прогреса!

Този филм дава мироглед. Показва силата на единството, което може да твори чудеса. Да твори цивилизация. И няма какво да роним крокодилски сили за тези, които дърпат човечеството назад, към мрака, завистта и отмъстителността.

Затова, не ми пипайте Султана!

Неразбирамият

АЛЕКСАНДЪР СИМОВ

Преди 35 години от този свят си отива Алексей Стаханов - човек, легенда приживе, а името му се превърна в нарицателно. Днес младите използ-

ват фразата "по стахановски", но едва ли знаят с какво е свързана. Езиката памет е по-дълга от политическата. През 1935 г. Стаханов успява да преизпълни своята трудова норма 14 пъти за един ден. И става герой. Името му се повтаря с трепет.

Днес е трудно да разберем какво е карал този обикновен човек да работи с такъв ентузиазъм. Цинизът на епохата е замъглил светлите пориви на миналото. Можем да обясняваме явлението "Стаханов" с трудова ре-

пресия, с политически настиск, но това няма да е истината за него.

Очевидно човек може да се труди, воден не само от идеята колко ще му платят. Стаханов е живеел със своята работа, защото е смятал, че така дава своя принос за изграждането на нещо велико, нещо различно, по-светло, по-голямо от отделния човек и по-смислено.

Нима хората, които построиха Димитровград, бяха водени от пари и егоизъм? А тези, които напра-

виха Хайнбоаз? Кой е бил моторът на този ентузиазъм и възторг? Можем ли сега да си обясним радостта и енергията на младите хора?

Стаханов е идеен и днес. Неговото име трябва да ни служи така, както навремето канарчетата са служили за откриването на газ гриз в шахтите. Епоха, в която Стаханов е неразбирам, далечен и странен, няма как да е добра. Това, че днес не можем да го проумеем, не е оценка за него. Оценка е за нас.

Опълчението действа

ВАСИЛ ПОПОВ

Най-сетне може да настъпи спокойствие за държавното управление, в т.ч. за структурите за сигурност, отбрана и вътрешен ред. Вътрешният министър и военният му колега могат да отиват на

Карибите. Не е необходимо повече да се мисли за система за национална сигурност, защото самоотбраната и самозащитата на населението работят.

Петима френски командоси бяха обградени, заловени и здравата напердашени от български селяни. Няма нужда от национална гвардия, от тежки армейски структури, не са необходими огромни специализирани отряди за вътрешна сигурност. Жив е инстинкът на българина да не се надява на защита от държавата и да се организира в опълчение. Как иначе да

си обясним какво е дало кураж на селяните да грабнат по един кол и да пребият хора, говорещи чужд език? Хорицата просто си пазят нивиците.

Не е работа на бедния български селянин да знае кой какви операции и маневри провежда в неговото землище, без да го е предупредил. Очевидно и местната власт не работи - също като държавната. В това ни убедиха нелогичните обяснения на Цветан Цветанов. Обидни за българското държавно управление са публикациите във френски изда-

Датата

5

www.duma.bg

1885 - НАЧАЛО НА БОЕВЕТЕ ПРИ СЛИВНИЦА ПО ВРЕМЕ НА СРЪБСКО-БЪЛГАРСКАТА ВОЙНА.

След тридневни сражения сръбската войска е разбита от българската и принудена да отстъпи назад. Победата решава изхода на войната в полза на България. Голяма заслуга за нея имат подп. Данail Nikolaev, командващ Източния корпус, майор Аврам Гуджев, командващ Западния корпус, и др. български военачалници.

1931 - РАЖДА СЕ АЙК ТЪРНъР, АМЕРИКАНСКИ КОМПОЗИТОР, ПИАНИСТ И КИТАРИСТ (УМИРА 2007 Г.).

Един от създателите на стила "рок". Член на Залата на славата на рокендрола, признат от много музикални историци за автор на първото парче в стил рок "Rocket 88" (1951). Съпруг на певицата Тина Търнър.

1957 - ОТКРИТ Е ПАМЕТНИКЪТ „АЛЬОША“ В ПЛОВДИВ.

Височината му е около 15 м, а на самата фигура, изработена от гранит - 10,5 м. Автори на паметника на Съветската армия в Пловдив са архитектите Борис Марков, Петър Цветанов, Асен Марангозов и скулпторите Васил Радославов, Любомир Далчев, Тодор Босилков и Александър Занков. Издигнат е на едно от тепетата - "Бунарджик", наричано още Хълм на освободителите. За прототип на съветския войник, държащ "Шпагин", е послужил Алексей Иванович Скурлатов - жител на Алтай, съвързочник по време на Втората световна война. През 1944 г., докато Скурлатов работил по възстановяване на телефонната линия София-Пловдив, е направена снимка, използвана покъсно от скулпторите за изработка на фигураната на войника. На постамента е поставена петолъчка, а надпис под нея гласи: "Слава на победимата Съветска армия освободителка".

1967 - ОТКРИТ Е МЕТАЛУРГИЧНИЯТ КОМБИНАТ „КРЕМИКОВЦИ“. Изграждането му започва през 1960 г.

Проектирането и почити цялото оборудване са от бившия Съветски съюз. Проектът се реализира като затворен непрекъснат цикъл за производство на стомана от добив на руда до краен продукт от горещ и студен прокат, тънколистни марки стомана, различни профили арматурно желязо и тръби. През 1963-та влизат в експлоатация първите мощности, а през следващите 10-15 години - останалите. През 1999 г. "Кремиковци" се приватизира, а понастоящем дружеството е в несъстојателност. От 1963 г. на тази дата се отбелязва Денят на металурга.

1977 - УМИРА РЕНЕ ГОСИНИ, ФРЕНСКИ ПИСАТЕЛ (Р. 1926 Г.).

Хуморист и сценарист, автор на историите в комиксите за Астерикс (с художник Албер Юдерз), Лъки Люк и Малкият Никола (с художник Жан-Жак Семпе). Един от най-известните представители на френската култура - комиксите и другите творби с негово участие са продадени в над 500 млн. екземпляра.

1977 - УМИРА АЛЕКСЕЙ СТАХАНОВ, РУСКИ МИНЬОР (Р. 1905 Г.).

Родоначалник на т.нр. Стахановско социалистическо съревнование. Става известен с постиженето си от 31 август 1935 г., когато в Донбас добива 102 т въглища - 14 пъти над официалната си норма. Трудовият героизъм на Стаханов става пример за много хора и се превръща в еталон за подражание.

2000 - УМИРА ПЕТЬОР ДЕРТЛИЕВ, ПОЛИТИК И ОБЩЕСТВЕНИК (Р. 1916 Г.).

Завършва медицина. През периода 1934-1940 г. е многократно арестуван заради социалистическите идеи, които изповядва, и организирането на стачки. След 10 ноември 1989 г. се включва активно в обществено-политическия живот на страната. Един от създателите на СДС, председател и почетен председател на БСДП след възстановяването ѝ, депутат в VII ВНС, един от авторите на новата конституция. През 1990 г. е кандидат за президент.

□ Интервю

Ако повярвам, че съм известен, това ще означава, че полудявам

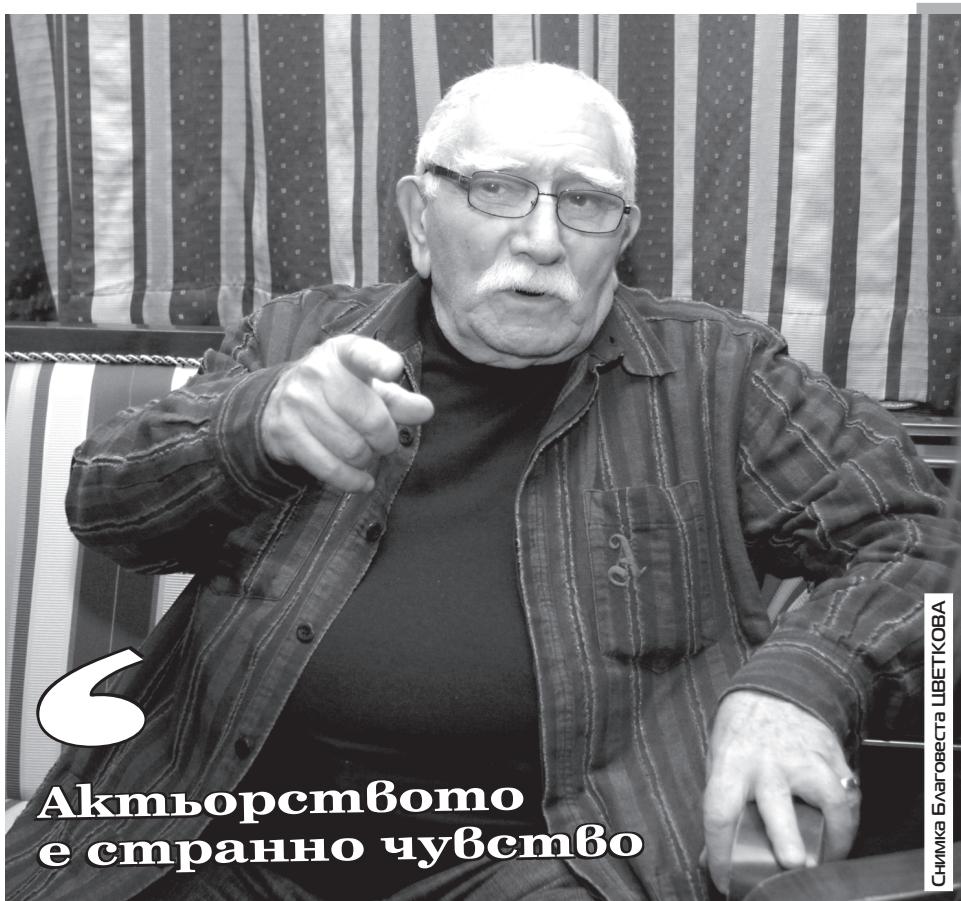
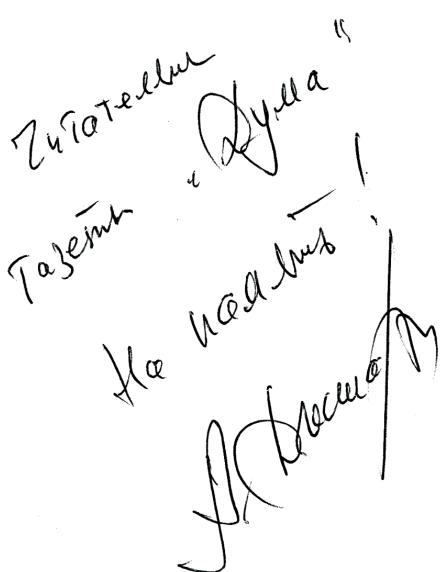
Търсениято на отговори е диалог, който никога не свършва, убеден е прочутият руски артист

Интервю на Альона НЕЙКОВА

□ Армен Борисович, защо решихте да покажете на българска та публика именно "Мона" и "Театърът от времето на Нерон и Сенека"?

- Тези спектакли си струва да се видят. Много исках да дойда в София, защото обичам този град. Такова щастие се случва рядко - да ни предложат да играем там, където още не са ни гледали.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Актъорството е странно чувство

АРМЕН ДЖИГАРХАНЯН е роден на 3 октомври 1935 г. Известният руски актьор, театрален режисьор и преподавател е носител на много бойни награди. Вписан е в Книгата на Гинес за рекордно количесство роли в киното - над 300. Последното посещение на Джигарханян у нас е през 2011 г., когато получава отличието "Света София" за цялостно творчество на XVII годишни награди за изкуства "Златна музика". Народният артист на СССР и Русия по покана на "Жокер медиа" тези дни гостува в българската столица с Театъра на Армен Джигарханян. Публиката ще има възможност да види днес, 5 ноември, в Държавен музикален и балетен център спектакъла "Театър от времето на Нерон и Сенека" с участието на прочутия артист, който ще излезе на сцената след почти 10-годишно прекъсване. Пиесата ще се играе на 6 ноември от 19 ч. и в Драматичен театър Пловдив.

□ Отличава ли се днешният зрител от публиката отпреди двайсетина години? Различни ли са хората, които изват на спектаклите Ви в чужбина и в Русия например?

- Не! Публиката е абсолютно еднаква - винаги и навсякъде. Физиологията е една и съща. Както и хората, които искат да имат дете. Те се срещат, любят се и търпеливо чакат 9 месеца. В това е истината! А по-нататък вече всеки си изгражда свой собствен сюжет. Колкото и да си мислим, че сме подгответи за какво ли не, в живота ни всичко става неочекувано, изведнъж. Много е важно нищо да не си измисляме, а да живеем.

□ Станиславски е казал, че някои актьори обичат себе си в изкуството, а други - изкуството в себе си. Вие съмият от кои сте?

- Не знам. Нямам такава дилема. Това не е кокетство или непознаване на собствената работа. Актъорството е странно чувство. В моите представи дори физиологично. Театърът - това е състояние. Все едно да проникнеш в чуждо тяло, да застанеш някого или да го пощадиш, да попиташи нещо или да спестиш въпросите... Това е гатанка или е найният отговор. Затова си мисля, че в театъра нямам нищо конкретно - ето тук легнете, а тук седнете и нещата ще са наред, ще разберете всичко. Актъорството е някакво определено или неопределено желание да се постигне нещо. Нещо, от което в началото се страхувам, разбирам, че никога нямам да го достигна... И всеки път, когато ми попадне добра драматургия, ми се струва, че съм на път да получа това просветление. Ето, например, сега планираме да поставим "Васа Железнова". Драматургията на това произведение на Максим Горки е гениална! Той обаче жестоко ни е измамил!

□ По какъв начин?

- Казал е, че това е соцреализъм! Аз пък си мисля, че това е друг реализъм. Защото произведението му е удивително. Аз съм на много години. И имам голям опит. Но когато изляза на сцената, не спирам да

мисля, да си задавам въпроса чува ли ме зрителят, разбира ли какво искам да му кажа. Никой не знае!

□ С какво трябва да играе актьорът - с думите, с ума си, със сърцето, с душата, с мялото...?

- Само ако знаех!... Никой не може да даде отговор на този въпрос. Това е нещо странно. И до днес не мога да разбера кой е подобър актьор - този, който говори тихо, или онзи, който крещи от сцената? Който се обръща на нас или на нас, гледа така или иначе? Надничаме в театъра, за да видим какво става, търсим се един друг. Винаги си мисля - мъж ли съм или съм жена? Защото ако съм само мъж, никога нямам да проникна зад очевидното и дори не ще убедя Дездемона да ме погледне и да изпусне сополивата си кърпичка (умсиха се).

□ Къде според Вас хората по-често казват истината - от сцената или в живота?

- Не знам. Аз нищо не крия. Честен съм. Искам да казвам истината, да не започвам да кокетничам. Много обичам онзи контакт, който се случва между зрителя в залата и актьора на сцената. Това е най-хубавото, което може да ни се случи. Особено ако играем в умна драматургия. Тогава разказваме онова, което ни вълнува. Търсим отговора на въпроса какво е любовта, защо обичаме или кога мразим. Така е и в живота - споделяме си един с друг и по този начин стигаме до истината. Въпреки че не може да се отговори на всички тези въпроси. Това е диалог, който никога не свършва. Както е казал Ницше, "Изкуството ни е дадено, за да не умрем от истината!"

□ Хрумвало ли Ви е някога да се откажете от киното, от сце-

ната, да захвърлите всичко?

- Засега не.

□ Кое е по-блико до същността Ви - ролята на Гърбадия в "Мятото на срещата не се променя", образът на Сенека или някакво друго превъплъщение?

- Всичко това съм аз! Не мога да отделя едното от другото. Всички мои роли и образи искат да кажат нещо.

□ Когато сте на сцената или в някоя от киноролите, изглежда, че това, което правите, Ви носи удоволствие, че се наслаждавате на случващото се. Или все пак

Питам се - мъж ли съм или все пак съм жена?

Всичко опира до професионализма като актьор?

- Никой не е наясно с това. Онова, с което се занимавам, има определена физиологична проява. Когато оперните певци пеят върно, очите им се наслъзват. Случва се неизвестно, има го и при най-големите като Лучано Павароти. Актъорството е желание. В живота също хората желаят един друг. Защо е

така? Защо създаваме себеподобни? Защо раждаме деца? Всичко това е желание по този начин да изразим себе си. Друго няма! Затова този въпрос изобщо не е лесен.

□ Подгответе ли се по някакъв специален начин за ролите си?

- Не! Просто имам потребност да се превъплъщавам в други образи. Мисля, че това е присъщо на всеки нормален човек.

□ И в какво се изразява при другите хора, които не могат да излязат на сцената, както го правят актьорите?

- Ако ти се роди дете, от жена ставаш майка, влагаш част от себе си в него. Ако до теб се появя нов човек, даваш му другата си част. Дори когато облечаваш красив тоалет, се променяш, мислиш си, че си по-различен отпреди. Ето така, сред подобни неща, търсим себе си цял живот, задаваме си въпроса "Кой съм аз?" Децата ми винаги са ме питали: "Кой си ти - онзи, който на сцената играе Сенека, или нашият татко, който пие кафе в кухнята?" И на този въпрос не мога да отволя. Защото също не знам в какво е истината и къде се крие тя.

□ Кога за първи път усетихте, че сте известен?

- Ако трябва да бъда честен - никога! Защото ако изведнъж повярвам, че съм известен, това ще означава, че полудявам. А аз искам да съм с акула си, искам да живея - да се разходя, да се огледам, да помисля, да разгледам София, след това да хвана самолета за Москва, да се срещна с приятелите си... Всичко останало са някакви сюжетни проблеми. Наистина. Животът не е в това.

□ Къде е домът Ви - в Ереван, в Москва или в Америка?

- Ако става дума за постоянния ми адрес - това е Москва. Ереван - това е моят живот, родният ми дом, там е енергията ми и моята любов. В Америка имах котарак. Фил. Бяхме заедно 20 години. Вече не е жив. Но все пак го има. И досега той е в живота ми. Понякога плача, като си спомням за него. Или се смея. И мисля, че ние ще бъдем щастливи дотогава, докато имаме право да кажем: "А помниш ли?..." И ако си получил това право и можеш да изречеш тези думи, наистина си щастлив човек.

□ Сантиментален ли сте? Или мъдростта на годините Ви прави търъд като скала?

- Това е невъзможно! Никога! Не дай Боже! Чувствата са може би най-важното в живота.

□ Какво Ви доставя по-голямо удоволствие - да се сещате за миналото, да изживявате настоящето или да мечтаете за бъдещето?

- Всичко! Важното е да е хубаво! Харесва ми да си измислям, да искам нещо сега, да говоря, да се оглеждам, да се стремя да направя нов спектакъл, да си спомням, да мисля... И не защото желая да изиграя хубава роля или да получа поредна награда. А понеже по този начин пред мен изниква проблем. И трябва да го решавам. И искам да изразя себе си. Иначе всичко е история.

□ Вашата фамилия - Джигарханян - може да се преведе като душевен човек или стопанин на душата. Кое повече Ви приляга?

- Така е, "джигер" означава душа. Но все още не знам кое се отнася за мен. Търся отговора и на този въпрос. Важното е да има душа.

□ Какво е за Вас актьорство - призвание, своеобразен храм или начин на живот?

- Ще бъда циничен. Ще кажа - това е работа. Поминък. Но нали се разбрахме, че съм в ролята на циник (смее се)...

Обама или Ромни? Това е Въпросът!

Ще има ли изненада в битката за Белия дом решават утре американските граждани, които с гласа си ще посочат възгледите си за пътя, който трябва да поеме страната

Кристиела СИМЕОНОВА

"Защото ми писна от Бронко Бама и Мит Ромни!" Това са думите на 4-годишната Аби Евънс от Колорадо, които преди броени дни станаха хит във виртуалното пространство. Детето изпаднало в истерия, когато по радиото започнал поредният репортаж за президентската надпревара.

Съвсем скоро дългата и източителна предизборна кампания ще свърши. Във вторник милиони жители в "земята на свободата" ще застанат пред урните, за да дадат своя глас на президентските избори. Около 27 млн. граждани на САЩ вече упражниха правото си на вот в 34 щата и федералния окръг Колумбия (столицата Вашингтон), като демократите са доста по-активни от републиканците в предварителното гласуване. Дуелът Обама-Ромни вече е към края си, резултатът от безкрайните агитации и купищата пари, похарчени за предизборните кампании, ще е налице съвсем скоро.

Ключов фактор за избора на американския гласоподавател ще бъдат платформите на двамата кандидат-президенти за вътрешната политика на страната. И Обама, и Ромни имат своя визия за решение на проблемите с безработицата, която продължава да е на доста високо ниво, с дефицита, който не пада под 1 трлн. долара за трета поредна година. И двамата кандидат изложиха възгледите си по въпросите за енергийната независимост, данъчното облагане, реформите в образование и здравеопазването.

Възгледи

Обама вярва в силата на намеса на държавата в икономиката, преразпределението на богатствата и голямото правителство. Един от инструментите му в тази насока е здравната реформа, която няма президент в американската история. За да възстанови икономиката на Америка, настоящият президент възприема една чисто протекционистка стратегия, която включва данъчни превилегии за компании, които инвестират вътре в САЩ, най-вече в сектора на производството, мащабна образователна реформа, в това число и по-вече пари за образование, значителни инвестиции в "енергия-

страници за
МЕЖДУНАРОДНА
ПОЛИТИКА

работи по един грандиозен проект за икономическа зона с име на Роналд Рейгън, която да укрепи свободното предприемачество по света. В сферата на външната политика кандидатът на републиканците смята да подсили близките отношения с един от традиционните съюзници на Америка като Израел, да ограничи влиянието на исламистките сили в Близкия изток като Иран, Турция и новия режим в Египет.

В надпреварата се намеси Санди

В последната най-напрегната седмица преди изборите в надпреварата се намеси супербурята Санди, която доста разстрои предизборните кампании на двамата кандидат-президенти и погълна вниманието на голяма част от хората от Източното крайбрежие, и по-специално на Ню Йорк и Ню Джърси. "Октомврийската изненада" взе над 100 жертви и нанесе пагубни щети, оценявани на около 50 млрд. долара. Стихията спря и положителната инерция в кампанията на републиканца Ромни, като се оказа възможност за Обама да агитира за своето преизбиране не чрез предизборни митинги, а просто като си върши работата. Настоящият президент направи всичко възможно, за да покаже, че американското правителство реагира мигновено и адекватно на подобни кризисни ситуации.

Бен Флерър от Асошиейтед прес в статията си "Обама води ловка кампания, докато си върши работата" най-точно описва ползата от урагана за кампанията на Обама. Той е президент и е длъжен да действа, защото заема тази длъжност, а не заради предстоящите избори. Предвид оспорваната кандидатпрезидентска кампания в решаващите щати Обама пое рисък, като спря през тези дни предизборните си изяви. Съветници на Обама казаха, че в кампания, в която данните са движеща сила, бурята се е появила като непредсказуем фактор и затова същото важи за нация, по която ще реагират избирателите на ходовете на Обама. Въпросът се свежда всъщност до това - да се държи като президент. Медиите показваха как Обама успокоява пострадали с думите "Америка е с вас". За независимите и колебаещите се избиратели, на които им е

омръзнало от бъркотията във Вашингтон, Обама изглежда надпартиен и определено неинтересован за собствената си политическа съдба, заключава Флерър.

На стр. 13

Снимка БГНЕС
Обама или Ромни?
Ще има ли изненада?
На 6 ноември Америка ще реши оспорваната битка

Свят

Меркел: Очакват ни още 5 години криза

Германският канцлер посочи, че дълговата криза в Европа е преди всичко криза на доверието и призова за още по-строги мерки за разрешаването ѝ

Нужни са още по-строги мерки срещу финансовата криза в Европа, за да може държавите в нея да излязат от кризата след най-рано пет години, призова германският канцлер Ангела Меркел.

"Кризата в Европа ще трае поне още 5 години и затова е нужно мерките срещу нея да продължат да се спазват", каза Меркел пред свои съпартийци на редовния конгрес на християнде-

мократите в провинция Мекленбург-Предна Померания. "Трябва да сме още малко по-строги, за да убедим света, че си струва да инвестира в Европа, заяви канцлерът. Дълговата криза е преди всичко криза на доверието", посочи тя. "Ние обаче сме стъпили на верния път и само трябва да го извършим докрай. Трябва да се настроим за още пет години лишения. Който смята, че до година-две трудности-

те ще приключат, за съжаление се лъже", допълни канцлерът.

Междудеменно германският вицепрезидент и министър на икономиката Филип Ръослер предупреди, че евентуално преструктуриране на гръцкия дълг да се осъществява с участието на държавни кредитори. Недопустимо е Германия да загуби бюджетните си цели, напротив - тя трябва да остане място на стабилност в еврозоната, изтъква немският икономически министър.

В интервю за икономическото списание Wirtschafts-

woche Ръослер приканва отново гръцкото правителство да реализира реформите. По думите му германското право не разрешава преструктурирането на гръцкия дълг да се осъществява с участието на държавни кредитори. Недопустимо е Германия да загуби бюджетните си цели, напротив - тя трябва да остане място на стабилност в еврозоната, изтъква немският икономически министър.

Нови сражения в Дамаск

Правителствената авиация извърши най-малко три бомбардировки срещу бунтовници в дамаския квартал Източна Гута, водят се сражения също в южните предградия на сирийската столица и на други места в страната, предадоха осведомителните агенции в нейна държава.

Според кувейтския вестник "Ал Уатан" ожесточени боеве има в столичния квартал Сит Зейнаб, където е огледалната джамия, издигната в памет на внучката на почитания от шиитите имам Али.

Силите на режима на президента Башар ал Асад се опитват да изтласкат въстаниците от завзетите от тях дамаски квартали Кадам и Ел Асалли. По информация на "Ал Уатан" бунтовниците се опитват да навлязат и в съседния квартал Хаджр ал Асуад. През нощта в столичния район Тадамун и в близкия до него лагер с палестински бежанци Ярмук са се чували силни експлозии. Хеликоптери на сирийските ВВС са нанасяли удари от въздуха по части на бунтовниците в близките до Дамаск населени места

Хараста и Дума, както и в други градове. Силите на Асад са блокирала първите въстанически бази, посочва ИТАР-ТАСС.

Вчера стотици представители на различни клонове на сирийската опозиция се събраха в катарската столица Доха в опит да създадат единен политически и военен фронт срещу режима на Асад, допълва ДПА. Силно разединената опозиция неотдавна бе критикувана остро от САЩ, които работят по план за нейното обединение.

КАМЕРЪН В НОВА БИТКА ЗА СРЕДСТВАТА В ЕС

Британският премиер Дейвид Камерън ще използва срещата, посветена на европейския бюджет по-късно този месец, за да отправи призив за внасянето на сериозни промени в структурните фондове на ЕС, които струват на британския данъкоплатец над четири млрд. лири годишно, пише вестник "Сънди Телеграф". Тази негова стъпка ще се хареса на консервативните депутати, след като правителството претърпя поражение в Камарата на общините на вота за Европа миналата седмица. В същото време Камерън рискува да предизвика нови разногласия със своите коалиционни партньори - либерал-демократите.

Напрежението между двете партии относно Европа остава високо и лидерът на либерал-демократите Ник Клег миналата седмица определи всички опити на правителството да си върне правомощията от Брюксел като "фалшиви обещания, опакованы в британското знаме". Високопоставен източник в британското правителство посочи, че системата на структурните фондове е "особено глупава" и има възможност за внасяне на промени, тъй като и други страни могат да подкрепят искането на Великобритания за реформи.

Канада обмисля огромна китайска инвестиция

Канада обяви, че продължава с 30 дни допълнително разглеждането на най-големия проект за закупуване на канадска компания от чужда - на канадската "Нексен" от китайската "Чайна Нешънъл Офшор Ойл Корпорейшън" (CNOOC) за сумата 15,1 милиарда долара.

Проектът за закупуването - който е политически деликант въпрос за канадското консервативно правителство - предизвика ожесточени спорове в Канада, откакто през юли бе съобщено, че "Нексен", десетата петролна компания в страната по оборот, има активи в битумните пясъци на Алберта, провинцията с третите по значение петролни запаси на планетата.

Според няколко анкети мнозинството канадци смятат, че това са стратегически активи, които Канада не трябва да позволи да преминат в чужди ръце, още повече че купувачът е държавна компания и върху нея те не управляват никакъв контрол.

Нечес остава партиен лидер

Петар Нечес бе преизбран с 351 гласа за нов дългогодишен мандат начело на Гражданската демократична партия. Чешкият министър-председател беше предпочтен за поста пред съперника си, бившия министър на земеделието Иван Фукса.

Монти посети Афганистан

Италианският премиер Марио Монти пристигна изненадващо в Афганистан. Целта на негово то посещение е да посети италианския контингент в базата на Международните сили за подкрепа на сигурността в Херат. По-късно Монти ще замине за Кабул за среща с президентата Хамид Карзай.

Лавров започва близкоизточна обиколка

Външният министър на Русия Сергей Лавров замина на близкоизточна обиколка, в хода на която ще се срещне с ръководството на Египет, Йордания и Палестинската автономия, както и с генералния секретар на Арабската лига Набил ал Араби. С арабските лидери Лавров ще обсъди проблемите на Близкия изток, арабско-израелския конфликт и противодействието на тероризма.

Драма с нелегални имигранти

Десет души загинаха, след като корабче с нелегални либийски имигранти потъна. Италианската брегова охрана извади миналата нощ телата на три жени, удавили се при корабокрушението. Преди това бяха извадени труповете на още седем жертви - трима мъже и четири жени. Корабчето потънало, когато се намирало на половината път между либийските брегове и остров Лампедугза.

Иран прекратява обогатяването на уран

Техеран ще прекрати обогатяването на уран до 20%, който може да се използва за създаването на ядрено оръжие. Иранският депутат Мохамад Асфари, който отговаря за външната политика и националната сигурност, посочва, че тази стъпка е знак на "добра воля", с която Иран показва склонност да смекчи позицията си преди следващия кръг от преговори със САЩ.

Нов коптски патриарх

Епископ Таудрос бе избран за новия патриарх на коптската църква в Египет. Изборът се осъществи от момче със зъби очи, което изтегли неговото име от кристален потир с имената на редица свещеници по време на религиозна церемония.

Атентат в кенийска църква

Граната е била взривена в църква в кенийския град Гариса. При инцидента са ранени най-малко десетина души. Според някои местни медии църквата е била нападната от радикални ислямисти в отговор на неотдавното участие на кенийската армия в операция срещу близката до Ал Каида организация "Ал Шебаб".

Самарас: Трябва да спасим страната от катастрофа

Гръцкият премиер Андонис Самарас призова партньорите от своя коалиционен кабинет да гласуват следващата седмица бюджета за 2013 г. и новите мерки за икономии, като потвърди, че това ще са не само последните мерки, но и с приемането им най-сетне ще сложи край на сценариите за излизане на страната от еврозоната, съобщи агенция АНА-МПА.

"Трябва да спасим тази страна от катастрофа. Ако не успеем да останем в еврозоната, нищо няма да има смисъл", заяви Самарас пред депутати от неговата консервативна партия. Евентуално излизане на Гърция от еврозоната ще е равносилно на девалвация и на

Президентът на Гърция призовава коалиционните партньори да гласуват новите мерки за икономии

инфляция със загуби на 80 на сто от жизнения стандарт, който гърците са имали през 2009 г., ще взрви страната и ще постави на огромни рискове всички открити национални въпроси.

Самарас увери, че няма да има повече орязване на заплати и пенсии и че намаляването на бюджетния дефицит с 13,5 млрд. евро, колкото е размерът на предложението от новите мерки за икономии, ще е последното. Премиерът даде да се разбере, че гласуването на мерките трябва да стане незабавно, за да може страната да получи транша от 31,5 млрд.

евро, от които, по думите му, само 10 на сто ще отидат при кредиторите.

"Истински се боря, за да вземем повече пари, така че да бъдат покрити дълговете на държавата и да бъде стимулирана икономиката. Парите, които ще влязат на пазара, ще са повече от съкращенията, които ще бъдат направени. След като бъдат гласувани мерките и вземем транша, свежи пари ще влязат в домакинствата и предприятията, а страхът от въръщане на драмата ще отстъпи място и ще започнат да идват инвестиции", подчертава Самарас.

Пред депутатите от парламентарната група на неговата партия Нова демокрация Самарас отправи и косвена покана към коалиционния си партньор в кабинета - Демократичната левица ДИМАР, да не се оттегля от гласуването, насрочено за сряда.

В интервю за в. "Етнос" лидерът на малката лява партия Фотис Кувелис заяви, че подкрепя бюджетните мерки, но подчертава, че позицията на партията му остава неизменна и че тя няма да гласува мерките, отнасящи до пазара на труда. Като отговорни за политическата безизходица Фотис Ку-

велис посочва тройката кредитори и последните действия на премиера. За водача на ДИМАР остава открыт също и въпросът за гласуването на бюджета за 2013 г., но подчертава, че не желае да предизвика "пукнатини" в отношенията с правителствената коалиция.

Гръцките профсъюзи планират двудневна стачка, започваща във вторник, която ще съвпадне с парламентария вот в сряда, на фона на ескариращо обществено недоволство по отношение на бъдещите болезнени съкращения в страната, която се насочва към шестата година на рецесия.

Оланда протегна на Либан ръка за помощ

Франция ще ще противопостави на силите, които създават нестабилност в Либан, заяви днес френският президент Франсоа Оланд, който е на кратко посещение в страната, предаде Ройтерс. "Искам да предупредя всички, които имат интерес да създават нестабилност в Либан, че Франция ще им се противопостави", посочи френският държавен глава на съвместна пресконференция с либанския президент Мишел Слейман. Оланд каза още, че извършителите на атентата, при който неотдавна загина шеф на либанската полиция, няма да останат ненаказани и предложи помощта на Франция при разследване на случая, допълни Франс прес. "Либанците трябва да знаят, че ние сме до тях", заяви

френският президент.

Оланд отбележа, че е важно да има "диалог, солидарност и съгласие" между всички политически сили в Либан. Според него това е необходимо, за да не се изпълнят плановете на тези, които искат да дестабилизират обстановката в страната. "Либан не бива да става жертва на кризата в съседна Сирия", подчертава Оланд, цитиран от ИТАР-ТАСС.

От Либан френският президент отпътува на кратко посещение в Саудитска Арабия, където ще обсъди сирийския конфликт и въпроса за иранската ядрена програма. Очаква се днес той да пристигне в Лаос за участие в 9-ата среща на високо равнище Европа - Азия.

УРАГАНЪТ САНДИ НАМАЛИ ПРЕСТЬПНОСТТА В НЮ ЙОРК

По времето, когато ураганът Санди вилнееше в Ню Йорк, престъпността в мегаполиса намала с една трета, съобщи Ройтерс, като се позовава на представители на нюйоркската полиция. В периода понеделник 29 октомври - петък 2 ноември общото равнище на престъпността в Ню Йорк е паднало с 32% спрямо същия период през миналата година.

Регистрирани са с 86% по-малко убийства, 44% по-малко изнасилвания, 30% по-малко грабежи, 31% по-малко въоръжени нападения, 48% по-малко кражби и 24% по-малко кражби на коли. По време на урагана са се увеличили единствено кражбите с взлом - с 3%. Това се обяснява с факта, че спасявайки се от наводнението, много хора са напуснали предприятията и домовете и от това са се възползвали престъпниците. В нюйоркския район Куинс за мародерство са арестувани 15 души.

МАКЕДОНСКИ ЕКСПЕРТ:

България изнува Македония, за да се пазари с ЕС

"Засилената остра реторика от страна на България се дължи на това, че има възможност за омекване на отношенията с Гърция около меморандума, който трябва да бъде подписан, и който практически би означавал започване на преговори на Македония с Европейския съюз". Това смята Инес Сабалич, независим експерт и дългогодишен познавач на балканската политическа съвременост, предаде електронното издание "ИДИВИДИ.КОМ".

"Това развитие в момента е малко по-реално и възможността за започване на преговори е по-реална от когато и да било след изминалите четири години търкане на едно място. В този момент, когато една държава е близо до преговорите, другите страни скакат и започват да се пазарят и да търсят лична изгода", заявила експертът. "На България в момента ѝ трябва нещо, което да отвлече вниманието от собствените ѝ проблеми, или - да има нещо за пазарене. Те заявяват - ще бъдем склонни да подкрепим Македония, но ако бъдете склонни да забравите скандала с нашите съдии в Конституционния съд и ако бъдете склонни да пуснете страната ни в Шенген", посочва

още Сабалич.

В този случай изявленията на премиера Борисов за подобряване на добросъседските отношения, честване на общи празници, са обичаен фарс - подчертава македонският експерт. Според нея София в момента има два проблема. Първият са съдите, избрани в Конституционния съд, а вторият - влизането в Шенген. Позицията на ЕС за недопускане на България в Шенген се дължи на силното влияние на организираната престъпност. Ако Борисов не успее да се измъкне от тези проблеми, това ще бъде негов политически провал.

Все пак - забележките на България за Македония не намериха подкрепа у еврокомисаря за разширяването Щефан Фюле, който на срещата с българския президент Плевнелиев в София ясно заяви, че проблеми от миналото не може да са пречка за интегрирането на Македония в ЕС. Европейската комисия и някои страни членки инвестираат много в това - да започнат преговори с Македония, тъй като това е много важно за стабилността на региона, особено когато Гърция се намира в политическа и икономическа нестабилност.

В Деня на народното единство президентът на Русия Владимир Путин и патриархът на Москва и цяла Русия Кирил положиха цветя пред паметника на Минин и Пожарски на Червения площад в Москва. В церемонията участваха и ръководителите на основните религиозни общности в Русия, както и представители на младежки организации. Денят на народното единство се чества в памет за освобождането на Москва от полскиите интервенти през 1612 година

Видни интелектуалци срещу независимостта на Каталуния

Режисьорът Педро Алмодовар, писателят Марио Варгас Льоса и няколкостотин интелектуалци подписаха манифести, публикуван във в. "Ел Паис", срещу исканата от регионалното правителство на Каталуния независимост. Интелектуалците се обявяват в подкрепа на левицата и на федерализма в отговор на нарастващото отцепничес-

ство, насырчавано според тях от каталунското правителство и от други политически сили, приближени до националистите, се казва в манифеста.

Каталуния е най-задължнелият автономен район на Испания. Тя е в открыт конфликт с централното испанско правителство, което през септември отхвърли искането ѝ за по-голяма бюд-

жетна независимост с възможност да въвежда свои данъци. Председателят на регионалното правителство Артур Мас от националистическата коалиция Конвергенция и съюз свика предсрочни регионални избори за 25 ноември и обяви, че иска да организира референдум за самоопределение на Каталуния, ако партията му спечели.

Глобус

Тежки времена настъпиха за фирмите, занимаващи се с добив на шистов газ в САЩ, съобщи преди дни вестник "Ню Йорк Таймс". Инвеститорите, които са вложили преди време огромни средства в разработката на находищата, както и компаниите, които добиват сировината, сега търсят огромни загуби, пише в броя си от 22 октомври американският вестник. Причината е падането на цената на природния газ на американския пазар поради свръхголямото предлагане на сировината. В същото време разходите за добива на шистовия газ остават на високи нива и така компаниите са принудени да продават сировината под себестойността ѝ. Поради това компаниите се опитват да ограничават добива, за да намалят предлагането и така да вдигнат цените до приемливи за тях нива. "Ню Йорк Таймс" пише, че ако по време на шистовия бум преди две години в находището "Хейнсвил" са работили 38 сонди на компанията лидер в добива "Чезапийк", то сега там имало само две действащи сонди. Подобна била ситуацията и на други находища на шистов газ в щатите Оклахома и Пенсилвания, съобщава изданието.

Шистовият газ в САЩ Все повече се размириска

Прогнозите, че т. нар. „революция” в добива на нетрадиционното гориво може да се окаже балон, започват да се съдвам

Георги ГЕОРГИЕВ

Действително през април т.г. цените на природния газ в САЩ удариха историческо „дълно” от 68 долара за 1000 куб. м., при положение, че в началото на т. нар. „шистова революция” - през 2008 г., те бяха на исторически максимум от 465 долара за същия обем. Този рязък спад в цената на газа стана причина за поредната медийна и политическа кампания в Европа и в България за

предимствата на (правилния) шистов газ

пред (неправилния) руски конвенционален газ. Особено се акцентираше върху ценовата разлика между доставяното от „Газпром” „синьо” гориво и продаваното в САЩ. Към октомври т.г. обаче цената в Америка надхвърли 120 долара за 1000 куб. м. Фючърсите за 2013 г. вече се сключват на цени от по 150 долара за хил. куб. м.

Когато пропагандистите на добива на шистов газ посочват тези цифри, те ни спомняват обаче някои важни подробности. Първо, цената от над сто долара за 1000 куб. м природен газ в САЩ е борсова цена, а не за населението или промишлените потребители. Грубо казано, докато газът стигне до тях, цената му става повече от два пъти по-висока.

Втората важна подробност е, че падането на цените, макар и полезно за населението и промишлеността, се оказ-

ва гибелно за шистовата индустрия. Себестойността на добива продължава да остава изключително висока поради прилаганата скъпа технология на „хидравличен удар”, а и поради падането на дебита на сондажите и нуждата от все повече „хидравлични удари”. Ако в началото на октомври т.г. природния газ в САЩ се е продавал за 125 долара за хил. куб. м, то себестойността на добива му се е колебала в пределите на 250-280 долара за хил. куб. м. Фирмите, добивати шистов газ в САЩ, в момента са като Майлоу Майндърбайндър от романа на Джоузф Хелър „Параграф 22”. Той купувал яйцата по 5 цента единото и ги продавал по 3 цента, но ако Майлоу печелел по 2 цента на яйце, защото ги купувал и продавал на себе си, то фирмите от бранша са затънали в дългове и се чудят как да спасят положението си.

Интересно що за индустрия е тази, която е изправена пред фалит, но в същото време адептите ѝ, в т.ч. и в България, говорят за нейната бъдеща експанзия към европейските пазари, която се очаква да стане факт към 2015 г., дата, която се описва като среща на „Газпром” с Апокалипсиса.

Да, действително в САЩ в момента се преустрояват няколко терминала за износ на газ. Но той едва ли ще бъде шистов, смятат някои специалисти. Първо, шистовият газ съдържа редица вредни примеси, които трябва да бъдат отстранени, преди да бъде пуснат по магистрални тръбопроводи с високо налягане, иначе

вече е достигнала 11,5 млрд. долара. Но не е само „Чезапийк“. Друга голяма световна компания - ВНР „Билитон“, е отписала през август т.г. 2,84 млрд. долара от активите си в шистовата индустрия, за които 1,5 г. по-рано е платила 4,75 млрд. долара. През лятото на т.г. две други компании - „БГ Груп“ и „Енкано Корпорейшън“ са обявили, че намаляват активите си в шистовия газ с 3 млрд. долара, други три компании - „Нобъл Енерджи“, „Екско Ресурсис“ и „Куиксилвър Ресурсис“ също съобщават за стотии милиони долари загуби от добива на шистов газ. Списъкът в бъдеще ще се увеличава, прогнозират авторите на „Ла Трибюн“.

Причината е, че голямо количество компании започнаха да пускат в действие все нови и нови сондажи, които в началото дават големи количества газ. Масираното предлагане води до падане на цената на газа при запазване на висока себестойност на добива. В същото време поради специфичната технология за добив се налагат все повече и повече сондажи, защото дебитът на старите много бързо пада. Получените пари от продажбата на газа пък не са в състояние да покрият новите разходи. По данни на компанията „Пейс Глобал“, базирана във Вашингтон и принадлежаща на германския концерн „Сименс“, разходите за разработка на шистовите находища на повечето компании в САЩ със 150% надхвърлят сумарните приходи от тези находища.

Наскоро американският специалист Рун Ликверн публикува в специализирана сайт Theoldrum.com статия, озаглавена „Добивът на шистов нефт в САЩ - бягане на Червената кралица“. В нея той математически описва и коментира, че добивът на шистов газ и нефт в САЩ пада много бързо и само нови сондажи могат да увеличават общия добив. Скоро обаче ще настъпи момент, в който сумарното падане на добива ще бъде толкова голямо, че всички сили и ресурси ще бъдат хвърляни, за да се предотврати това. Излиза, че огромни усилия ще бъдат положени, само за да се тича на място.

В момента в САЩ има противоречива картина - от една страна, добивите от газ (в т.ч. и шистов) продължават да растат, но в същото време намаляват като темповете на този ръст, така и броят на работещите сонди. Според Агенцията за енергийни прогнози към ресорното американско министерство, през 2012 г. се очаква темпът на ръста на добива на газ да бъде около 2,6 млрд. куб. фута. За сравнение, през миналата година той е бил 4,8 млрд. куб. фута. За 2013 г. обаче се очаква той да бъде едва 0,4 млрд. куб. фута.

Цитираната по-горе статия на „Ла Трибюн“ завършва по следния начин: „Франция трябва много внимателно да приема на доверие твърденията на инвестиционните банки, брокерски и счетоводни кантори. Нарочно или не, но някои от тях надуват спекулативен балон около шистовия газ в САЩ“.

Така изглежда поле за шистов газ в щата Уайоминг

има висока вероятност от експлозия в тръбите. Това ще го осъкли допълнително, без да броим транспортирането до терминалите. При евентуалното му втчняване в САЩ, превоза до Европа и последващата регазификация, цената му при сегашната себестойност от 250-260 долара за хил. куб. м може и да надхвърли 600 долара, т.е. той става действително „златен“ и

неконкурентоспособен в Стария свят

Вероятно обаче, предполагат експертите, американците може да приягнат до малка хитрост - да изпращат за експорт обикновен природен газ, който е лишен от недостатъците на шистовия - вредни примеси, ниска топлотворна способност, висока цена на добива. И в същото време да предлагат на местните потребители в САЩ, които досега са получавали обикновен природен газ - шистов. Т.е. да заместват на вътрешния пазар висококачествения продукт с ерзац-продукт. Както отбелязват някои руски коментатори, това много би напомняло времената на социализма, когато стоките първо качество отиваха за износ, а „боклуците“ оставаха за вътрешния пазар.

Въпросът е дали тази схема изобщо може да работи при финансовата криза, в която явно се намира шистовата индустрия в САЩ.

„Американският пример свидетелства, че добивът на шистов газ може да доведе до истинска финансова катастрофа“, пише в статия от 24 октомври френският вестник „Ла Трибюн“. В статията, озаглавена „Трябва ли да благодарам на Оланд за забраната върху шистовия газ“ се цитира ръководителят на компанията „Ексон Мобайл“ Рекс Тилерсон, който заявил през юни пред Съвета по международни отношения по повод добива на шистов газ следното:

„Скоро ще останем без гащи

Не можем да печелим пари. Всички показатели са в червената зона“. Тилерсон вероятно е имал предвид слуховете за предстоящия догодина банкрот на най-големия производител на шистов газ - „Чезапийк Енерджи“ - компанията има дефицит от 22 милиарда долара и усилено разпродава активи, като сумата

В ПОЛША МОЖЕ И ДА НЕ ЗАМИРИШЕ НА ШИСТИ

„Опасявам се, че в близките месеци може да има гигантска сензация, скандал, тъй като може да се окаже, че в Полша просто няма шистов газ“. Това заяви в средата на месец януари пред местното „Радио Зет“ бившият министър-председател на страната Владзимеж Цимошевич, който в момента е депутат. По неговите думи американските оценки, според които в Полша имало гигантски запаси от шистов газ, може да се окажат неверни поради грешка с 20-30-годишна давност. Приятел на бившия премиер - професор Кшиштоф Шамалек от Варшавския университет, му показва статия, публикувана в международно списание, от която ставало ясно, че всички прогнози на американците се базират на полско изследване върху шистите, правено преди 20-30 години, но в което е допусната печатна грешка. „На неправилното място е била поставена запетая в съобщението за резултатите от тези сондажи. Поради това базата за всички следващи оценки е величина, която е десет пъти по-голяма от фактическата“, съобщил Цимошевич. Припомнаме, че американската компания „Ексон Мобайл“, която извършваше в Полша проучвания за шистов газ, напусна страната през лятото с motivo, че находищата на шистов газ, които е проучвала, са се оказали нерентабилни.

Щабквартирата на корпорацията „Чезапийк Енерджи“. Компанията изпитва серозни затруднения, свързани с добива и продажбата на шистов газ

Глобус

Обама или Ромни? Това е Въпросът!

Снимки БГНЕС

От стр. 9

И реакцията на Обама, която е съвсем нормална в този кризисен момент, предизвика бурни овации от страна на републиканца Крис Кристи, губернатор на най-тежко засегната част по Източното крайбрежие, и на кмета на Ню Йорк Майкъл Блумбърг. До този момент и двамата критикуваха Обама. Но след урагана Санди позициите им се промениха. "Президентът внимателно следи всичко това и заслужава голямо доверие", изтъкна републиканецът Кристи в телевизионно интервю. Когато обаче беше попитан дали Ромни идва да помогне, Кристи заяви: "Нямам представа, а и ни най-малко не ме засяга или интересува."

Мит Ромни също не остана безучастен. Акцията му в Охайо за набиране на дарения за жертвите на бурята обаче посрещна поддръжниците с агитационен видеоклип, обявяващ как той ще направи Америка отново сила. Според съветници на Обама Ромни се захвани да размие точно тази граница, която президентът никога не би посмял да прекрачи.

Ключът е в „колебаещите се” щати

На национално ниво двамата кандидат-президенти са с изравнени позиции. Повечето от щатите в САЩ, включително 4 от 5-те най-гъсто населени, имат ясно изразени позиции спрямо републиканците или демократите. Барак Обама може да разчита на победа в 19 щата, разположени на Западното крайбрежие и в Североизточа. В тях той ще има подкрепата на 243-ма делегати. Мит Ромни може да разчита на 24 щата, разположени в централната и южната част на страната, които ще му донесат подкрепата на 206 делегати. За да спечели мнозинство в изборната колегия, един от двамата кандидати трябва да получи подкрепата на 270 делегати от общо 538.

"Колебаещите се" щати са ключът към заветните 270 електорални гласа. По този начин изборът на президент се прави от прилизително 30% от жителите на САЩ, които насяват "променливите щати". Другите

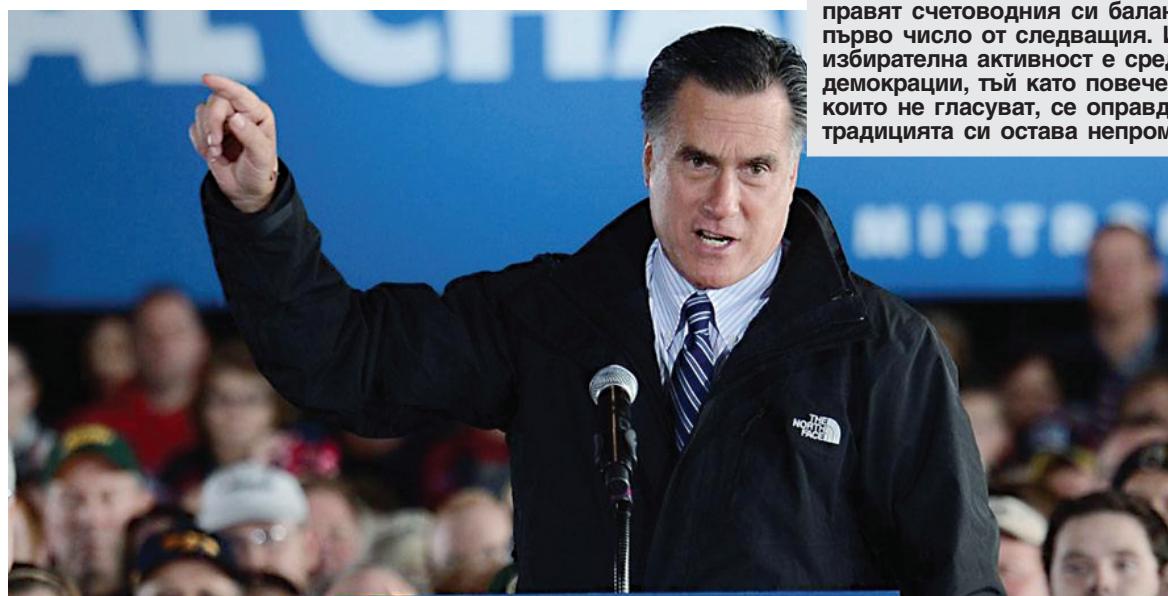
70%, към които се причисляват Калифорния, Тексас, Джорджия, Ню Йорк и Илинойс и още 35 сигурни щата, също влияят на електоралния глас, но те не могат да предизвикат никаква значителна промяна.

Само няколко дни преди изборите надпреварата за Белия остана изключително оспорвана в четири от критично важните щати - Вирджиния, Колорадо, Охайо, Флорида, които се очаква да решат вота след малко

соподаватели, а Ромни се надява, че афро-американците няма да са толкова активни колкото през 2008 г., когато Обама спечели 95 процента именно от техния вот.

Възможните сценарио

Загубилият изборите все още има възможността да стане следващият президент на САЩ. Да, колкото и странно да звучи, това се е случвало четири пъти

повече от 24 часа. Проучване на Ройтерс сочи, че Обама е натрупал малка преднина във Вирджиния. Настоящият президент води пред съперника си Мит Ромни с 5 процентни пункта - 49 на 44 процента. Тази разлика е по-голяма от статистическата грешка от 4 процентни пункта, отбелязва Ройтерс. В Охайо и Флорида Обама също има преднина пред Ромни - 2 процентни пункта пред Ромни, който пък води пред кандидата на демократите с 1 процентен пункт в Колорадо - 47 на 46 процента.

В крайна сметка резултатите от изборите ще бъдат решени от етническия микс на гласоподавателите: движение с един процент нагоре или надолу в рамките на която и да е етническа група, може да разреши изхода от битката на 6 ноември. Проблемът при Обама остава известният спад сред белите му гла-

в историята на Америка и се дължи на факта, че избирателната система в САЩ е решена на база електорални гласове във всеки щат. За да бъдеш победител в президентските избори, трябва да привлечеш мнозинството от електоралните гласове или т.нр. големи избиратели, чийто брой се определя в зависимост от населението на всеки щат и е равен на броя представители в Конгреса на САЩ, който имат отделните щати. През 2000 г. Джордж Буш получи половин милион гласа по-малко от неговия опонент Ал Гор, но стана президент с мнозинство от 271 гласа на големи избиратели. И е напълно възможно този, който ще се положи клетва в Белия дом през януари, отново да е човекът с по-малко гласове.

Възможен сценарий според анализаторите е Барак Обама да привлече достатъчно щати, за да спечели електоралния вот и да стане президент, докато Мит Ромни да спечели гъсто населените консервативни щати като Тексас и Джорджия с достатъчно широк дял, за да вземе националния вот.

Анализаторите виждат и друга възможна развръзка. Според конституцията на САЩ, ако броят големи избиратели, който имат двамата кандидати, се окаже равен, съществуват няколко възможности - като крайният избор може да бъде предоставен в ръцете на камаратата на представителите (Конгреса), която в момента се контролира от републиканците. Което предполага, че президентският пост ще бъде присъден на Мит Ромни. Но по същата логика, контролираният от демократите Сенат, ще посочи Джо Байдън за вицепрезидент, който от своя страна ще се опита да подкопава Мит

пейци одобряват начина, по който той води външната политика на САЩ. Въщност европейците отчетоха като негов актив края на войната в Ирак и реформата в здравеопазването, като в същото време не пропуснаха да критикуват неспособността му да реализира напредък в израело-палестинския диалог, както и да закрие базата в Гуантанамо. Анализаторите от "Джърман Маршал Фънд" смятат още, че подкрепата за Мит Ромни отчита толкова ниски резултати заради вътвърдяването на реториката на републиканца по редица въпроси, което го доближава в представите на европейците повече до Джордж Буш-младши - крайно непопулярен в Европа.

Ако имаха възможността да гласуват на президентски избори в САЩ, японските и китайските граждани също биха преизбрали настоящия американски президент Барак Обама. Това сочат резултатите от проучване на обществените нагласи, проведено от социологическия институт ИПСОС. Според проведеното през септември изследване 86% от японците и 63% от китайците симпатизират на Обама. Според международните наблюдаватели резултатът в полза на действащия президент на САЩ се дължи на високото одобрение, което получава в Япония и Китай политиката му в областта на икономиката и отбраната. Мит Ромни пък става "жертва" на собствените си коментари по време на кампанията, че "Китай манипулира националната си валута".

Ромни на всяка крачка.

Международните нагласи

Три четвърти от европейците искат Барак Обама да остане президент на САЩ. Социологическо проучване на организацията "Джърман Маршал Фънд" сочи, че ако трябваше те да избират следващия президент на САЩ, мнозинството от европейците биха преизбрали действащия държавен глава. Американският президент получава 75% одобрение сред държавите в Европа, срещу едва 8 на сто за претендента за поста му Мит Ромни. При това в някои европейски страни като Франция и Германия президентът на САЩ се ползва с подкрепата на 90% от анкетираните. Допитване на немското списание "Щерн" от миналата седмица показва, че близо 92% от анкетираните биха подкрепили настоящия държавен глава, докато едва 4% биха дали гласи си за опонента му Ромни. 84% от анкетираните смятат, че Обама е допринесъл за подобряването на международния имидж на САЩ.

Подкрепата за Барак Обама днес отчита спад с 12 пункта спрямо 2009 г., когато зае поста, но въпреки това запазва стабилни позиции, като остава на най-високото ниво на одобрение за американски президент в Европа - 71% от анкетираните европ-

Зашо Вторник?

Общите избори в САЩ се провеждат винаги през първия вторник след първия понеделник от месец ноември още от 1845 г. Защо се провеждат винаги тогава? През средата на XIX век населението на САЩ е било предимно земеделско. Законодателите избират дата за изборите през ноември заради по-голямото удобство, тъй като през този месец фермерите и селскостопанските работници най-лесно могат да отидат до урните - след прибирането на реколтата, но преди пътуването да е затруднено от зимните условия. Тъй като голяма част от населението на селските райони живее на значително разстояние от избирателните секции, вторник е предпочетен пред понеделник, за да могат присъстващите на неделните църковни службы да тръгнат на път след края на богослужението и да успеят да стигнат навреме, за да подадат гласа си. Законодателите не искат изборният ден да бъде на първи ноември по две причини - заради празника на Вси светии и заради търговците, които обикновено правят счетоводния си баланс за предходния месец на първо число от следващия. И въпреки че американската избирателна активност е сред най-ниските в развитите демократии, тъй като повече от една четвърт от хората, които не гласуват, се оправдават с това, че са търде заети, традицията си остава непроменена и до днес.

пейци одобряват начина, по който той води външната политика на САЩ. Въщност европейците отчетоха като негов актив края на войната в Ирак и реформата в здравеопазването, като в същото време не пропуснаха да критикуват неспособността му да реализира напредък в израело-палестинския диалог, както и да закрие базата в Гуантанамо.

Анализаторите от "Джърман Маршал Фънд" смятат още, че подкрепата за Мит Ромни отчита толкова ниски резултати заради вътвърдяването на реториката на републиканца по редица въпроси, което го доближава в представите на европейците повече до Джордж Буш-младши - крайно непопулярен в Европа.

Ако имаха възможността да гласуват на президентски избори в САЩ, японските и китайските граждани също биха преизбрали настоящия американски президент Барак Обама. Това сочат резултатите от проучване на обществените нагласи, проведено от социологическия институт ИПСОС. Според проведеното през септември изследване 86% от японците и 63% от китайците симпатизират на Обама. Според международните наблюдаватели резултатът в полза на действащия президент на САЩ се дължи на високото одобрение, което получава в Япония и Китай политиката му в областта на икономиката и отбраната. Мит Ромни пък става "жертва" на собствените си коментари по време на кампанията, че "Китай манипулира националната си валута".

□ Глобус

Новите икономически лъвове

През следващите години най-бързо ще растат африканските държави и бедните „азиатски джуджета“, показва анализ на „Дойче Банк“

Aфрика ще бъде новият световен лидер по темпове на растеж на БВП поне до 2017 г. Повечето страни от Черния континент както южно, така и северно от Сахара, ще попълнят редиците на най-бързо развиващите се „сировинни“ икономики. Големият африкански скок е предизвикан не само от високите цени на сировините, но и от усновяването на демократия в повечето държави на континента, както и от ниското стартово равнище, от което тръгва техният растеж.

Потъналата в криза Европа през следващата година ще стагнира, а най-проблемните държави - Гърция, Италия, Испания, Португалия - ще регистрират значителен спад на БВП. В традиционните страни лидери по растеж от Азия забавянето ще продължи. Но едновременно с това ще започне бум в Африка, както и в най-бедните азиатски държави. Страните „джуджета“ ще се превърнат в новите азиатски лидери. Малките и бедни държави не се нуждаят от големи средства, за да осигурят висок икономически растеж.

Основната нова тенденция -

бурен растеж на БВП и съотношение на инвестиции към БВП в африканските държави. До 2017 икономиките на центральноафриканските държави ще растат с „китайски“ темпове и ще заемат първите места в класацията. Либия ще бъде новият световен лидер по растеж на БВП за 2013. Причината за бума е пристигнала - след година на война всяко възстановяване (особено нефтодобивът) ще се трансформира в

За няколко години Кения се превърна в родината на комуникационната революция в Африка, продавайки половин милиард сим-карти, с които не само може да се звъни, но и да се плащат стоки и услуги

мощен растеж. Тази година Либия вече излетя с 21,9%. Второто и третото място ще заемат Монголия и Ирак.

Растящите пазари на Южна Америка остават толкова привлекателни, колкото и азиатските. Победителите в номинацията „Инвестиции“ ще бъдат Уругвай, Перу и Шри Ланка. На минус инвестициите ще бъдат отново в проблемните европейски държави.

Лидери по растеж на експорта ще станат Еритрея с 57,8%, Гвинея-Бисау с 41,6% и Бенин с 28,8%. По темпове на растеж на вноса лидери ще са Гвинея-Бисау, Уругвай и Либия. По растеж на индустриалното производство никой все още не може да се сравнява с Китай. „Световната фабрика“ ще отбележи ръст от 11% годишно. Тя ще бъде следвана от Индонезия и Шри Ланка.

Беларус оглави анти-класацията за подем на инфлацията. Растежът на цените там през идната година ще бъде 30,6%, според прогнозата на „Дойче Банк“. През 2011 инфлацията в страната на Лукашенко беше 53,2%, а през тази - 60,2%. На второ място е Етиопия, но тя силно изостава от лидера.

През следващата година Русия ще заеме 71 място с оптимистичния икономически растеж от 4,3%. През 2014 тя ще слезе още по-надолу до 80-о място с 4,2% ръст на БВП. Но към 2017 ще се оправи и ще се върне на 66-о място, където ще

бъде в компанията на азиатски, южноамерикански и африкански държави, което само по себе си е добра тенденция. За разлика от нея, останалите европейски страни ще растат много бавно, а след това ще изпаднат в продължителна стагнация, прогнозират от „Дойче Банк“.

Най-близко до Русия по показатели ще бъде друг гигант - Бразилия. Растежът на БВП на двете страни на практика е еднакъв и те играят в „една лига“, а не се съревновават с бедните малчугани - те имат сравним БВП на глава от населението. По този показател са на 66-о и 68-о място. Растежът на инвестиции ще бъде еднакъв - по 7% годишно. Но бразилските 7% са доста повече

пари. Бразилия и в момента привлича около 70 млрд. долара чужди инвестиции годишно, докато Русия - само 18 милиарда. Дългосрочната перспектива на Бразилия също е подобна. Цикличният подем, основаващ се на високите цени на сировините, се придвижава от реформи. Бразилия е далеч по-малко чувствителна към спада на цените на сировините, отколкото останалите развиващи се страни, констатират от „Дойче Банк“.

Бумът на Африка

Африканският бум беше предсказан от McKinsey Global Institute още в изследването му „Движенето на лъвовете“. Прогрес и потенциал на африканските държа-

Инвеститори предпочитат страни от Латинска Америка като Уругвай за своите инвестиции. В страната се развива особено корабоплаването

развития свят. Континентът може да се превърне от регион с най-бавен растеж на благосъстоянието в най-бърз. На практика кризата в Европа и САЩ даде шанс за бурното развитие на Африка. Сходството на африканския бум от 2010-а с бурния растеж на Индия през 80-те години и развиващите се азиатски страни през 70-те години на ХХ век е удивително. Във всички случаи бумът започващо именно тогава, когато икономистите от цял свят най-песимистично оценяваха бъдещето на региона.

През 70-те години Азия беше континент, раздирян от войни и корупция, а Китай беше обезобразен от идеологическа катастрофа на културната революция. Индия демонстрираше темпове на икономически растеж от 2% годишно нарастващ в периода 1960-1980 г. Но по време на втората петролна криза, когато нивото на безработица в САЩ надхвърли 10%, Индия започна да расте с темпове от 6 до 6% годишно. Новият бум - този път в Африка - започна в момента, когато в САЩ се спукаха всички възможни балони.

Защо расте африканската икономика

В Африка през следващите години доходите от продажбата на петрол ще нараснат шест пъти до 300 милиарда долара годишно. Въпреки че колосално влияние върху растежа на износа ще оказва купувачият петрол Китай, континентът има и несировинни пазари. Секторът на услугите от 2002 г. е донесъл на региона над половината от растежа на БВП - неговият дял е по-голям, отколкото на рудодобивния сектор. Кения например стана родината на комуникационната революция в Африка, продавайки половин милиард сим-карти (с помощта на които не само може да се звъни, но и да се плащат стоки и услуги) за седем години. Африканските лидери добре проучиха много болезнени

те уроци от загубените 20 години (1980-2000). Главният от тях: държавните финанси трябва строго да се контролират. Това позволи на 24 африкански държави да намалят наполовина своя дълг (със 74 млрд. долара или 32% от БВП).

Важен фактор за растежа стана демографският бум. Африка е единственият континент, където продължава бурният ръст на населението във възрастовата група 15-24 години. В Азия количеството на младата работна сила вече се съкрашава. Новото африканско поколение е далеч по-образовано, отколкото всички предходни. През 70-те години едва 13% от населението имаше средно образование, а днес - над 40%, колкото в Турция, Мексико или Индия, когато те едва навлизаха в стадия на бурен растеж. С повишаването на образователното равнище са неизбежни и промените в ръководството на страната. Правителствата станаха по-отговорни. През 90-те години повечето африкански държави се управляваха от диктатури, а днес са прилично функциониращи демократии. На континента управлението се реформира с пълна сила. През 2010 г. африканската държава Руанда за пръв път стана лидер по темпове на подем в класацията Doing Business на Световната банка.

Робъртън смята, че годишният растеж на африканските икономики ще се ускори до 7% през следващото десетилетие след 2020 г., а по-нататък ще бъде още по-висок. Прогнозата за БВП на Африка - растеж от 2 трилиона долара днес до най-малко 29 трилиона към 2050-а година.

Проблемите с ХИВ, малария, детската смъртност ще бъдат решени за сметка на увеличаващите се постъпления от данъци, които ще отидат за здравеопазване и образование. Демократията ще се укрепи, а нивото на корупция ще спадне. Скоро Африка няма да се различава по нищо от Латинска Америка и Азия днес.

Демографският бум на Черния континент е една от причините за засилващото се икономическо влияние на страните от него на международните пазари

Глобус

Нobelометрия

Руснаците
са чужди на
този празник

Леонид РАДЗИХОВСКИ

Нobelovata седмица мина в Русия незабележано. Любопитните нямащи на кого да стискат палци: наши няма, ние отдавна сме чужди на този празник на живота.

Nobelovite награди обаче са не просто най-престижната изложба на личната и държавната суета. В историите и статистиката на наградите може да се открие и далеч по-дълбок смисъл - това е определено и до ста адекватно огледало на нашата Цивилизация.

Ще се спра само на "чисто научните награди" за физика, химия и медицина (физиология). Разбира се, безупречни институти в света няма. Но укорите по адрес на Nobelovия комитет (някой не бил включен в списъците, не отбелязали някоя много важна работа и т.н.)

всяка година говорят само за това, че научната общност е много ревнива към награждаванието с този медал, какъв "еталонен блясък" има тя! Такава репутация трябва да се спечели. И тя се появи неслучайно: наградите се присъждат за максимално обективно, при пълно игнориране на анкетата - държава, националност, възраст, политически взгледи и т.н. Затова Nobelовите награди са един от най-очакваните инструменти за определяне на приноса на даден учен за науката. И за определяне на съвременното състояние на науката. И накрая, по този връх на айсберга може да се определя нивото на развитието на науката в различни страни.

За 110 години, от 1901 до 2011-а, научни награди са били присъдени на 549 учени (трима - Мария Кюри, Джон Бардин и Фредерик Сенгер - са получавали наградата по два пъти).

По една награда има в Испания, Индия, Унгария, Финландия, Португалия, Ирландия, Норвегия, Чехословакия, Тайван. Две има Аржентина. Четири - Израел. По пет - Австралия и Белгия. Шест - Австрия (Австро-Унгария). Седем - Канада и Италия. Девет - Холандия,

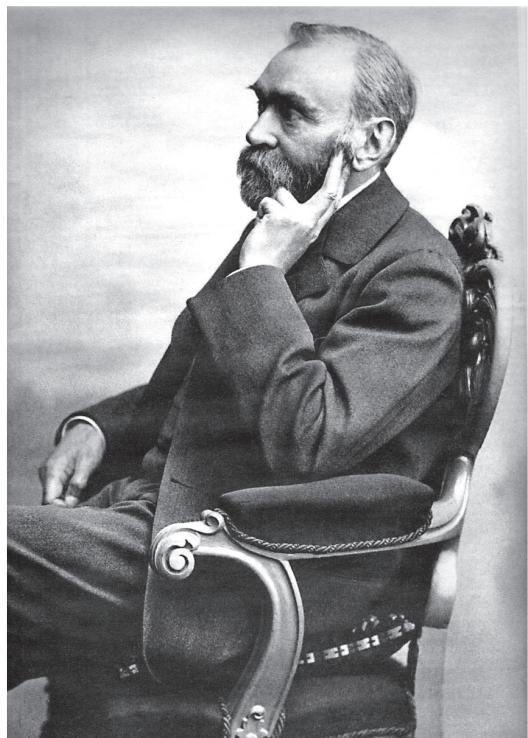
Российская Газета
СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С

ДУМА

създадоха бомбата и пуснаха компютрите, рестартираха американската наука. И за броени години Съединените щати започнаха неоспоримо да доминират в научния свят.

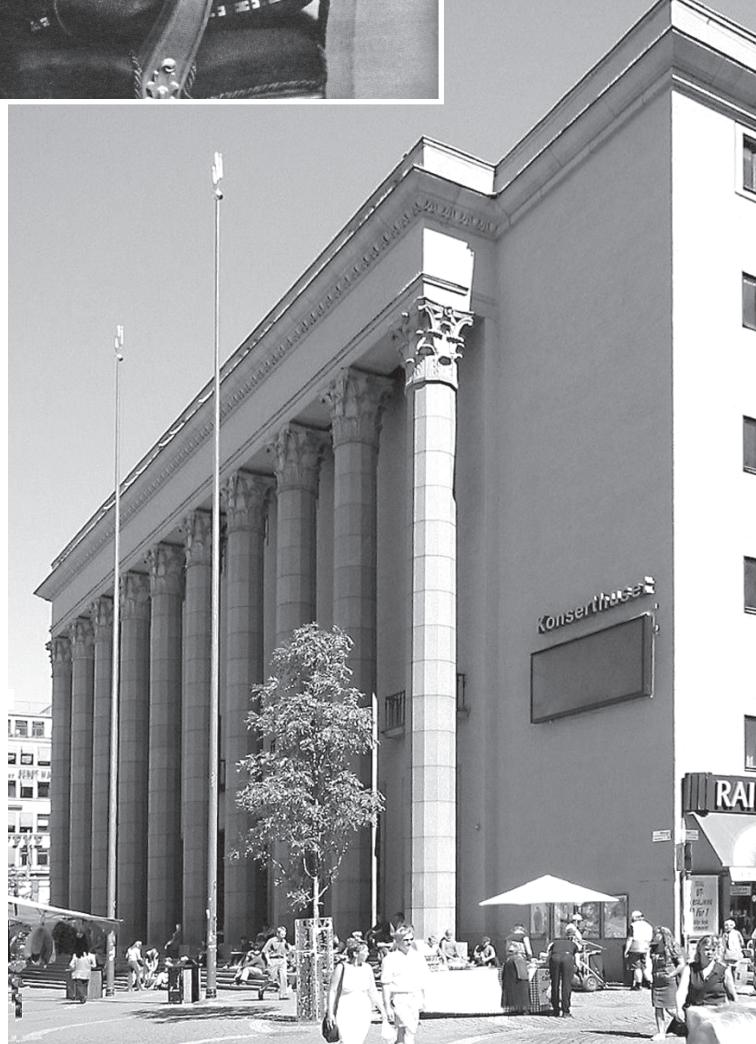
Аeto го и XXI век. От 2001 до 2011 година са присъдени 83 Nobelovи награди в сферата на науката. От тях 48 - на САЩ, 9 - на Англия, 6 - на Япония, по 4 - на Германия, Израел, Франция и т.н. Въпреки популярния слух, че САЩ са силни най-вече заради "пришълци", от 48-те американски лауреати 36 са "кореняци", родени в Съединените щати. Трима са дошли от Англия, трима - от Япо-

наградите започват да се раздават съгласно завещанието на Алфред Нобел, шведски индустриалец и изобретател на динамита. Той подписва завещанието си в Шведско-норвежкия клуб в Париж на 27 ноември 1895 г. Подобудите му са съврзани с шока от пораженията, до които е довело неговото изобретение и желанието да бъдат възнаградени хората, които служат на човечеството. Първата Nobelова награда е връчена на 10 декември 1901 г., пет години след смъртта на Нобел

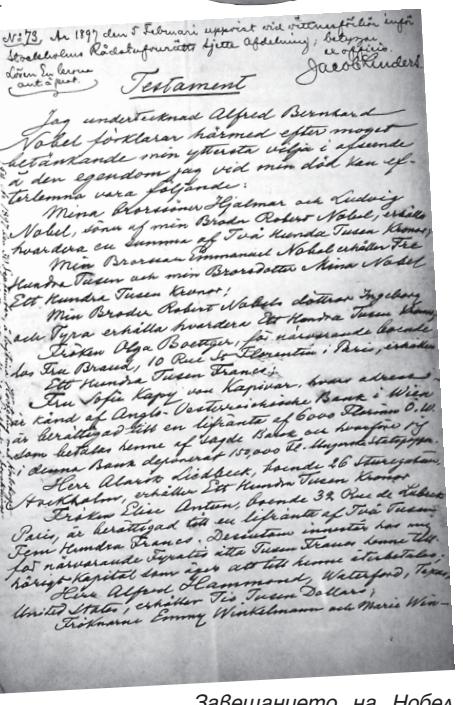
Дирак. Той се присъжда от Международния център за теоретична физика в Триест. Там нещата са още по-показателни: от 54 лауреати 33-ма работят в Съединените щати!

Разбира се, невинаги е било така. До 1945 година - ако се съди по Nobelовите награди - първото място в световната наука е заемала Германия (32 награди от 142 дадени през 1901-1945 г.). На второ място е била Англия, на трето - Франция. САЩ, с техните 18 награди, са били едва четвърти. Всичко се променя кардинално през годините на войната и веднага след края ѝ. От нацистка Европа много учени бягат в САЩ (Само от Германия през периода 1933-1939 г. заминават 14 Nobelови лауреати, в това число и бъдещи). Бегълците от Европа

Церемонията по връчването на Nobelовите награди по традиция се насточва на 10 декември, годишнината от смъртта на Нобел, в Стокхолм (на снимката) и в Осло. От 1902 г. всички награди, с изключение на наградата за мир, се връчат в Стокхолм, в Концертната зала, от края на Швеция. Nobelовата награда за мир се връчва в Осло

Nobelovata награда (на шведски: Nobelpriiset) се присъжда всяка година на хора, които са провели забележителна научноизследователска работа, разработили впечатляващи методи или умения, или са направили изключителен принос за развитие на обществото в областите физика, химия, литература, мир и медицина или физиология. Днес мнозина смятат, че това е най-голямото световно признание

Завещанието на Нобел

- въпреки че, разбира се, "държавата на емигрантите" като и преди с удоволствие приема специалистите от цял свят. Науката е стратегически приоритет на Съединените щати. Те дадоха индустриалното производство на Китай, но именно заради това още по-ревниво пазят лидерството си в производството на идеи и технологии. Ако не съществуваме благодарение на сировините си, то САЩ - благодарение на интелектуалнотехнологичните разработки (а съвсем не от "дългове", както е прието да се обяснява по телевизията).

Между другото популярна е гледната точка, че основна причина за икономическата рецесия са не финансовите проблеми, а реалното забавяне на научния прогрес, липсата на нови пробиви, съпоставими с възникването на интернета и мобилната вързка.

Какво пък - това е вярно. "Да открием частица за предната борсова сесия" - не работи. Да, в САЩ инвестираят в науката немалко (405 милиарда долара през 2011 година - една трета от световните разходи за наука, 2,7% от националния брутен вътрешен продукт). Научните гъби обаче не растат в пряка зависимост от долларовия дъжд... Друго нещо е, че това условие, въпреки че е недостатъчно, е необходимо. Без пари може да се появи "отделен Перелман" (Григорий Перелман е изтъкнат руски математик, първи доказвал хипотезата на Планкаре - бел.ред.), но, уви, не и съвременна наука. Китай се опитва с всички сили да догони американците - инвестициите им в науката се увеличават с по 10 процента всяка година, днес са вече 154 млрд. долара - второ място в света. Засега обаче най-добрите китайски учени както и преди ра-

ботят в Съединените щати.

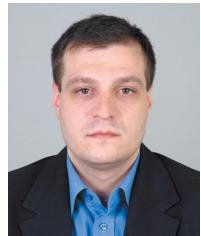
Има ли в тази ситуация някакво "прозорче на възможностите" за Русия? Днес в нашата страна е останал един Nobel лауреат - академик Алфьоров. През XXI век наградата получи в Русия В. Л. Гинзбург (умира през 2009-а), а освен него емигрантите - споменатият академик Абрикосов (САЩ) и Гейм с Новосолов (Англия). Резултатът 1:3 доста точно отразява общото съотношение на останалите и заминалите най-добри руски учени.

Задари кризата обаче положението в световните научни центрове чувствително се влоши. Много учени - е, не от най-високото ниво - от Европейския съюз и САЩ отиват да работят например в Сингапур. С какво Русия е по-лоша? Днес има шанс: да задържим собствената си талантлива младеж и да привлечем "чужди" и в крайна сметка доста ефективно да възстановим науката си. Примерът на Германия от 1930-те години и нашият собствен от 1990-те показва, че науката умее рязко да пада, примерът на САЩ от 1940-те г. доказва - тя може и рязко да се вдигне.

Но, разбира се, докато ние даваме едва 23 милиарда долара годишно (1 процент от БВП, по-малко от 2 процента от световните разходи за наука), а и самите тези вложения се "отпомирират" от бюрокрацията (в това число академичната), няма какво да уловим на световния научен пазар. Да, държавните разходи често не водят до желания резултат. Тук обаче става въпрос за държавна воля: има ли разбиране какви вложения са реално приоритетни (в това число за сметка на други), или няма такова разбиране. Тогава ни остава да си говорим за "модернизация"...

□ Глобус

ПроВалът на професор Давутоглу

Георги
ГЕОРГИЕВ

"Бунтовниците и терористите от Чечня, Афганистан, Пакистан и Либия отиват да воюват в Сирия, като минават през Турция. И какво правим ние? Пропускаме ги! Това е безумие! Ако преди това беше просто рана, то сега е истинска гангrena". Това са думи на 50-годишен турчин, учил във Франция и САЩ, условно наречен Халук, събеседник на френската журналистка Ариан Бонзон. Беседата с него бе публикувана на тези дни в електронното френско списание "Slate.fr" под заглавие "Защо светските турци подкрепят Асад?" "Сирия, Иран и Ирак, а сега и Русия, са настроени срещу нас. Все едно се върнахме в най-пошиите времена от 80-90-те години на миналия век", продължава размишленията си Халук.

Отражението на гражданска война в Сирия върху Турция е еднозначно негативно, а обвързаността на турските власти с бунтовническите групировки в съседната държава се възприема отрицателно от населението, сочат социологически проучвания, цитирани от "Slate.fr". В средата на септември т.г. агенцията Metropoll е провела изследване, което е показало, че 80% от турците

Реджеп Ердоган

са против едностррана военна намеса на страната им в сирийския конфликт, а 60% са против военна операция дори под егидата и участието на други страни от НАТО. Според друго изследване от август, само 18% от 2200 анкетирани са заявили, че подкрепят политиката на Анкара по сирийската криза. А през октомври в Истанбул и други турски градове се провеждаха протестни демонстрации срещу турската политика спрямо Сирия. Някои от демонстрантите дори носели потети на сирийския президент Башар Асад.

Самотният човек

Ако през 19-ти век за Османската империя се е говорела като за "Болния човек" на Европа, то сега може да говорим за днешна Турция като за "Самотния човек". Анкара зае агресивна позиция по сирийската криза още от самото начало, тясно се ангажира с подкрепа за някои от бунтовническите групировки като

Новата агресивна концепция на турската външна политика може да докара тежки хронични проблеми на Анкара

Един професор реализира теориите си

Свободната сирийска армия, но когато откровено замириса на барут край границите ѝ, тя беше на практика изоставена от своите съюзници от НАТО. Нито сваленият турски изтребител, при което загинаха двама пилоти, нито гибелта на петима мирни жители, вероятно станали жертва на случаен обстрел на турската територия, станаха повод НАТО да се намеси открито в конфликта, да заеме безусловно страната на Турция или да даде картбланш на премиера Реджеп Ердоган за военна операция срещу Сирия. Очевидно, както смятат някои анализатори като главния редактор на списанието "Русия в глобалната политика" Фьодор Лукяннов, в Алианса са решили, че днешните турски власти се опитват да играят своя игра в региона и са преценили, че не бива да стават заложници на geopolитическите амбиции на Турция на Ердоган.

Последвалите събития показваха, че и Анкара, въпреки гръмките заявления, не е готова да отива на крайности. Турция струпа войски по границата, проведе няколко демонстративни обстрела на сирийската територия - и дотам. Като не броим, разбира се, факта, че турските крайгранични със Сирия райони играят ролята на типова база за бунтовниците, които се сражават с централната власт в Дамаск. Последвалото насиливо приземяване на сирийски пътнически самолет и изземането на товар с двойно предназначение, руска собственост, пък обостриха отношенията с Москва. Иран, който е съюзник на Сирия, също има редица претенции спрямо турската външна политика, както и Ирак, чиято територия редовно е обект на турски атаки заради действията на кюрдските партизански групировки, воюващи вече десетилетия за независимост на турски Кюрдистан. Другият ключов близкоизточен играч - Израел, също е на нож в отношенията си с властите в Анкара заради подкрепата на Ердоган за палестинците и заради инцидента с т.нр. "Флотилия на свободата" от май 2010 г. Говори се, че новият египетски президент Мохамед Мурси доста ревниво се отнасял към желанията на Турция и лично на Ердоган да бъде лидер на арабския свят, защото той виждал себе си в тази роля.

В статия от 17 октомври т.г. турският вестник "Аксам" пише, че околните на Турция страни са започнали да провеждат антизападна и антинатовска политика. "Освен Иран, Ирак и Сирия, в такива държави като Грузия и Украйна "цветните революции" бяха сменини от режими, които са привърженици на Русия. Проблемът на Турция е в това, че при запазването на сегашната външнополитическа идеология Турция ще загуби своите позиции на водеща регионална държава".

международната ситуация, която се характеризира с всеобщо отслабване на западните държави, определено благоприятства опитите на Анкара за по-голяма настъпательност в света на голямата политика.

Реалността обаче, както винаги става, влезе в противоречие с теориите на Давутоглу. Опитът за налагането на по-агресивна турска външна политика, реализиран на практика от Ердоган, доведе до компрометиране на доктрина "нула проблеми със съседите". Затоплянето на отношенията с Армения, бяха засилени икономическите връзки с Русия, Анкара прегърна палестинската кауза, за да натрупа червени точки пред арабския свят, предприети бяха усилия за членството на страната в Европейския съюз. В същото време обаче Турция започна реализацията на теорията на Давутоглу, наречена "Стратегическа дълбочина", която предвижда не просто увеличаване на международната тежест на страната, а превръщането на Турция в глобален играч. Давутоглу издава фундаменталното си изследване през 2001 г., когато е професор по международни отношения в университета "Бейкен" в Истанбул. В него той развива теорията, че досегашната турска външна политика е била погрешна и е бездействала на международната арена. Според него сега е дошло времето за "динамична интерпретация" на външната политика на страната. Според професора Турция има някаква изключителност, и благодарение на уникалното, според него, геостратегическо местоположение и традициите от Османската империя може да претендира за ролята на мюсюлманска свръхдържава и да има централно, а не второстепенно място в международната политика. Фактически става дума за възстановяването на контрол под различна форма - политически, икономически, културен, но не и военен, върху бившите територии на Османската империя.

Когато през 2009 г. Ахмет Давутоглу става външен министър в кабинета на Ердоган, се заговаря, че той е един от малкото представители на научните политологични кръгове, които имат щастиято да реализират теориите си на практика. Първоначално изглежда, че

Един афоризъм гласи: "Не започвай нещо, което не можеш да довършиш". Очевидно Ахмет Давутоглу и Реджеп Ердоган са надзелили възможностите на страната си да доведат до успешен край агресивните си начинания.

Турция струпа войски по границата със Сирия и извърши обстрели на нейна територия, но не се решава за момента да нахлуе в страната

Ахмет Давутоглу

свързват това с подкрепата, оказана им от режима в Дамаск. Външност Асад просто плаща на Турция със същата монета - след като Анкара подкрепя бунтовниците срещу режима в Дамаск, той се чувства с развързани ръце и подкрепя партизаните от турски Кюрдистан, коментират руски анализатори.

Турция е изправена пред сложна дилема - ако продължава да подкрепя бунтовниците и те спечелят битката с централната власт, това може да доведе до фактически разпад на Сирия по етнически и религиозен признак. Сирийските кюрди живеят компактно в област, която граничи както с полунезависимия Иракски Кюрдистан, така и с турските райони, населени с кюрди. Те с голяма вероятност ще се отцепят от централното правителство и нощу чудно полунезависимата кюрдска територия да се разшири с нови територии, което би било потенциална заплаха за териториалната цялост на Турция. Турция би могла да контролира тези райони, ако ги окупира, но това при липсата на подкрепа от съюзниците ѝ в НАТО ще има сериозни външнополитически последствия за Анкара.

Ако обаче Асад надделее в гражданска война, Турция пак губи. Говори се, че президентът на Сирия е обещал автономия на местните кюрди в замяна на тяхната лоялност към него. Така хем ще има пак полунезависима кюрдска територия до турската граница, хем Анкара ще е претърпяла политическо поражение. А в Близкия изток силата е нещо, което се ценя.

Един афоризъм гласи: "Не започвай нещо, което не можеш да довършиш". Очевидно Ахмет Давутоглу и Реджеп Ердоган са надзелили възможностите на страната си да доведат до успешен край агресивните си начинания.

□ На фокус

Фискалната логорея и пазарните фундаменталисти

Започна битка между десните популисти от ГЕРБ и неоконсервативната икономическа номенклатура

Проф.
Кръсто
ПЕТКОВ

През октомври върху българите се изля истински словесен водопад, провокиран от проектобюджета за 2013 г. Говорилната беше стартирана лично от по-велителите на българските финанси Симеон Дянков. За броени часове той успя да привлече вниманието върху своята особа чрез ефектна пиар акция: подмени и сцената, и предмета на бюджетния дебат. Вместо да представи проекта, вече одобрен от правителството, там, където му е мястото (в парламента), започна директен разговор с данъкоплатците - чрез медите. При което не са смират бюджеят, а данъците станаха център на публичната говорилня.

Как се случи тази тематична размяна? В резултат на един много прост, но добре премислен трик: министърът обяви цял пакет от нови идеи за облагане на доходите. Стана ясно, че правителството на ГЕРБ е намислило да прави нещо като данъчна революция. Този радикален ход за пореден път взрви интереса към фискалната философия на фамозния Дянков, от което пострада сериозният разговор за макромакета. Изненадата беше пълна; реакциите на засегнатите - доста объркани; воят, който се надигна срещу неуморния министър-реформатор - неописуем.

„Мекият“ Дянков и тъвърдите пазарни фундаменталисти

С какво по-точно ексслужителят на Световната банка, когото мнозина оприличават на неолиберален ястреб, разгневи своите довчериращи съмишленици, а днес - тъвърди опоненти? Кое ги накара да реагират толкова невротично и еднопосочно?

Най-напред - „еретичната“ идея да се посегне на „свещената крава“ на българската фискална школа, наречена „плосък данък“. Според Дянков идвала времето за преосмисляне на взетото преди пет години решение за въвеждане на пропорционален данък с рекордно ниска ставка от 10%. Той направи и реверанс към предишното правителство, заявявайки, че някога експериментът с плоския данък имал смисъл! Сега ползите били изчерпани. Чухме и любопитна изповед: преди Дянков бил „тъвърд“ противник на европейската прогресивна данъчна система, сега вече „омеква“!

Следващите идеи от „революционния“ данъчен пакет също разбуниха духовете. Да сложиш висок налог върху доходите от борсовите сделки и хазарта означава да орежеш спекулативните печалби. А съобщението, че и България щяла да последва примера на 11-те страни от ЕС, решили да въведат данък върху финансите транзакции, е директно предизвикателство към всесилните банки и техните лобисти.

Но капката, която преля чашата на търпението, беше новината за предстоящото облагане на лихвите върху спестяванията. Оказа се, че тази промяна е вече факт, защото бюджетът бил разчетен и балансиран, при условие че оттук щели да дойдат 150 млн. лв. допълнителен приход.

Няма как този поврат във фискалния режим да бъде възприет като безобидно омекване. Влязат ли в сила изброените изменения в законодателството, България напуска лагера на неолибералните

държави и по критерия „данъчна политика“ тръгва по пътя към европейските ценности и традиции. Иначе казано, че приложи прогресивния принцип на разпределението: който печели повече, внася по-високи данъци.

Именно тук се появява не просто пукнатина, а цяла пропаст между своенравния финансов министър и агресивната гилдия на пазарните фундаменталисти. Известно е, че у нас те се нахвърлят с ярост върху всеки, който предлага да се натоварят с повече налози богатите, или пък пледира за повишение на заплати и пенсии. В такива случаи медите биват засипани с войнствени статии и аргументи, наизустени от вече овехтелите учебници по неолиберализъм. Такава осътна реакция се наблюдава и сега.

Притичвайки от една редакция към друга, родните маркетиери обвиниха Дянков и си се съмърти грехове: наказвали богатите; раздавали пари от бюджета с широка ръка; били непоследователни, имало разнобой в позициите; поощрявали секторния лобизъм; демонстрирали популизъм заради предстоящи избори и т.н., и т.н. Не че някои от тези твърдения не са верни, но не в тях е сърцевината на спора. Дебатът е идеологически и стратегически. Затова линията на тъвърд отпор срещу всеки опит да се промени неевропейската българска данъчна система се поддържа хорово от всички фундаменталисти, гъсто наоселили измислените „институти“ и тинк-тант мрежи.

Ако маркетиерите - марка „БГ“, не бяха толкова гласовити и имунизираны срещу всяка алтернативна мисъл, можеше да отминем с пренебрежение тяхната медиийна кампания. „Поръчват ги, плащат им - нека говорят!“ - такава би трябвало да е реакцията на автентичните икономисти, запазили достойнство и уважение към професията. Но в случая се подхваща поредна идеологическа битка, този път между два лагера в дясното пространство: десните популисти от ГЕРБ и неоконсервативната икономическа номенклатура (по определението на нобелиста Амартия Сен). Достоверните икономисти, и особено парламентарната опозиция, нямат право да бъдат страннични наблюдатели на въпросния двубой. Засега той е задочен, медлен, но може да има сериозни социални и политически последици.

Изходът от словесното сътъкновение ще предопредели до голяма степен и за години напред живота на 99-те процента българи. По-конкретно ще отговори на въпроса: могат ли губещите от реформите и кризата, подобно на европейските и американските си събрата, да наложат искането за по-справедлива данъчна система. Или класата на губещите (т.е. 99-те процента българи) и занапред ще позволи да я товарят със значително повече фискални тежести, отколкото прослойката на богатите олигарси и техните високоплатени корпоративни мениджъри.

Манипулациите на тема „плосък данък“

Допреди пет години за такъв налог говореха главно крайни и по-умерени неолиберали; после фискалното изобретение на отвъдокеанските професори Рябушка и Хол влезе в политическия дневен ред у нас. Днес е фундамент на българския данъчен модел. Заедно с 27 страни, главно от Централна и Източна Европа, България се слави като място, където държавата прилага най-ниските ставки в света за облагане на корпоративните доходи и тези на физическите лица - 10%. На този агресивен данъчен дъмпинг кой знае защо му викат „данъчна конкуренция“. Доколко успешна се оказа след 1.1.2008 г. - рождената дата на плоския данък у нас?

Пропорционалният/регресивен данък не е справедлив, както ни внушават фундаменталистите - просто заради факта, защото товарел с еднакви ставки и богатите, и бедните. Проблемът, както ще стане дума по-долу, не е в процентите, а в номиналните доходи, които си спестяват заможните, и в абсолютните суми пари, които внасят в повече средно- и нискодоходните групи. Плоският данък се

“Ножицата” между бедни и богати у нас се отваря все повече

оказа бюджетно неефективен, защото държи приходите в хазната на равнище, доста по-ниско от оптималното. Да не говорим за фискалните привилегии и свръхпечатлите на собствениците на казина и борсовите играчи. Не остана страна, в която да не беше извадена на показ непазарната, дори криминална, природа и на спекулативните банкови печалби. Капитуляцията на държавата пред чуждестранните банки превръща България в едно самотно изключение в ЕС.

Според проф. Йордан Христосков мантрата „плосък данък“ се базира на няколко мита: а/привличал инвестиции; б/осветлявал сивата икономика; в/насърчавал заетостта; г/повишивал бюджетните приходи. Митологията не помагна, положителните ефекти от т.нр. оплоскостяване останаха на книга. Какви са доказателствата?

Факт № 1: През 2011 г. преките чуждестранни инвестиции у нас са в пъти по-малко от тези през 2007 г.! За стратегическите инвеститори днешна България вече е неатрактивна дестинация, въпреки рекордно ниската ставка на корпоративния данък

Факт № 2: През 2012 г. българската икономика е с най-висок дял на сивия сектор в рамките на ЕС - 35%!

Факт № 3: За пет години официално отчитаната безработица скочи от 5,6 на 12,4%. Неофициалната/реална безработица гони 20%.

Факт № 4: Годишните приходи от преките данъци останаха на приблизително същото номинално равнище, а по дял от БВП и от общите приходи в републикански бюджет - отстъпиха от позициите преди 2008 г.

Първите три доказателства за провала на експеримента с плоския денък са безапелационни. Негативната оценка на бюджетните приходи вероятно ще срещне остро възражения. Активният говорител на фундаменталистите Георги Ангелов вече се произнесе в своя полемична статия, публикувана във в. „Сега“: плоският данък носел повече приходи, отколкото прогресивното облагане; нещо повече, това бил единственият данък, който носи повече приходи по време на криза! По-нюансираната пазарна активистка Любка Качакова публикува в същия вестник изобилни данни, от които личи, че номиналните приходи от ДДФЛ са нараснали от 1,81 млрд. лв. през 2007 г. на 2,18 млрд. лв. през 2011 г. Ако тези 370 млн. лв. увеличение бяха единствен индикатор за успешна данъчна реформа, би трябвало да кажем: евала на неолибе-

ралната фаланга, продължавайте така! Само че цялостната фискална картина е друга, тя е доста обезпокояваща.

Как става така, че икономисти, ползвани една и съща база данни, стигат до различни, дори противоположни, изводи? Секретът е в избирателното ползване на числата.

Първо, и Ангелов, и Качакова боравят само с данните за ДДФЛ, а забравят динамиката на номиналните приходи от другия прък данък - върху корпоративните доходи. През 2011 г. постъпленията от него са с 360 млн. лв. по-малко в сравнение с 2007 г. Така че сумарният ефект е нищожен - нараства от 10 млн. лв.

Второ, не се коментира очевидно неудобният факт, че през 2011 г. дълт на вносите от корпоративния данък спрямо общите бюджетни приходи е спаднал с цели 2,4 пункта в сравнение с 2007 г. (при минимално увеличение от 1,1 пункта за ДДФЛ).

Трето, и най-фрапиращо: високодоходните групи са спестили впечатляваща сума пари след въвеждането на плоския данък. Което значи, че е оценена държавната хазна. Според разчетите на икономиста Димитър Нинов през 2008 г. „авантата“ на богатите данъкоплатци е възлизала на 614 млн. лв. по-малко вноски, които биха платили, ако беше в сила старата система. През 2009 г. „опростените“ от държавата плащания на богатите са били 420 млн. лв.. В същото време нискодоходните групи са внесли в хазната през първите две години респективно 269 и 445 млн. лв. повече, отколкото биха платили при старата система.

Именно тук, в тази мъглявина, е скрит, образно казано, ключът от бараката. Лобито на фундаменталистите надигава вой не заради опасността от бюджетна дестабилизация, а заради обявените намерения да се затворят допълнителните кранчета, от които към финансовата олигархия текат солидни парични потоци (в Западна и Северна Европа кранчетата са затворени отдавна). Никой у нас не изчислява обемите на тези финансови подаръци, нито пък следи как и в каква степен разтварят още повече ножицата между доходите на бедни и богати. При това в условия на криза, когато всеки лев, постъпил допълнително в държавната хазна, има стойността на злато.

Икономическото време е кризисно, а политическото - предизборно. Кой друг следва да се интересува от социалната поляризация, ако не левицата, синдикатите и социално мотивираните граждани и съсловия сдружения. Тяхната доскоро приглушен активност е повече от страна - на фона на нестихващата фискална логорея, която ни залива отвсякъде!

(Следва)

Общество

Съдба на „търговец”

Преди седем-осем години възрастните хора, останали по селата, доживяха невиждано чудо - видяха англичани и японци на живо. Чудесата с нашите баби и дядовци не спряха дотук. Чужденците започнаха да купуват съборетини и имоти, които хитри нашенци им продаваха скъпо и прескъпо. И започнаха да им стават съседи. Завърза се весел комшулук. Само че обикновено краят на хубавите неща идва бързо. Имотният пазар у нас се срине. За това помогна основно икономическата криза, чито удари правителството на Бойко Борисов и коленопреклонните му де-путати не бяха в състояние да избегнат. Англичаните и японците си тръгнаха от китната ни родина така, както бяха дошли - по най-бързия начин се заеха да разпродават купените имоти, от които едва ли някой вече се интересува. Креташите по селата възрастни хора останаха сами с мизерията си, забравени от целия свят.

Тази вълна на покупко-продажба се оказа безобидна в сравнение със следващата, която заля страната ни и чиято стихия продължава. Любознателният българин дава мило и драго за образование. А още по-мило и драго

Заради недоимък, поради мизерия, за да оцелеят, десетки българи продават най-скъпото, което имат - дом и здраве

Йонко
Бонов

му става, когато и детето му се окаже с мерак за учение. За обучението на детето си

той става всеотдаен инвеститор. Само че как да инвестираме, когато безработицата ни отдавна е с двуцифrena стойност, инфляцията ни мъчи на всяка крачка, а заплатите ни са безвъзно-ниски? Друго е да пратиш детето си да учи на Запад, та по-добре да се устрои в живота. Само че откъде пари за такова добро? Откъде другаде, освен от продажба на апартаменти, къщи, имоти. Голяма част от тях са придобити по времето на социализма, когато нямаше нито безработица, нито недоимък. Когато западняците се чудеха, че всеки има жилище, а бездомниците и клошарите бяха нещо чуждо и недопустимо.

бил вяра в традициите на родното образование, да прода-ва своето имущество, придо-бито през социализма, за да изпрати детето си да учи в Западна Европа?

Успоредно с тази покупко-продажба върви и трета вълна, която е част от черната ни пазарна икономика - наши съюзчественици, бълга-ри по род и кръв, изпаднали в безизходица, започнаха да предлагат за продажба плът и анатомични органи. Интер-нет е пълен с подобни офер-ти, а цените варираят между 20 и 50 000 лева. Що за об-щество сме, след като поместваме и четем спокойно такива предложе-ния? Вероятно е безсмысли-лено да се коментира. Що за хора са онези, които се решават на подобни продажби? Със сигурност са едни от нас. Може би в пози-ция на „търговец“ е наш уважаван съсед, близък, приятел, по-знат... Сигурно е на-правил тази крачка, за да погаси кредит, задължения към топ-лофиция, животос-пасяваща операция на дете или други сметки, изплащането на които е непосил-но за безработен или зает на минимална заплата...

За жалост все по-вече измъчени от не-доимък българи, ре-шени на всичко, при-емат жестоката си участ да станат „търговци“ в ев-ропейското ни отечес-тво. За хората с подоб-на съдба няма офици-ална статистика.

БИПАК ЕООД
Варна
ул. Йоан Екзарх 14

офис
София
ул. Персенк 1Б

**ПРОЕКТИРАНЕ НА СГРАДИ
И СЪОРЪЖЕНИЯ
ИНВЕСТИЦИОННИ ПРОЕКТИ
КОНСТРУКТИВНИ
ПРОЕКТИ И СТАНОВИЩА
ТЕХНИЧЕСКИ ЕКСПЕРТИЗИ
КОНТРОЛ И НАДЗОР
КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ**

e-mail: balky_bulgaria@mail.bg тел: + 359 887 512 110
www.massive-constructions.com

Стрелките на Времето

Лозан ТАКЕВ

За Владимир Башев

Амнезия е посякла българската ис-тинска поезия и нейните образци. А аз си спомням за един комсомолски поет, който преди 45 години на 19 ноември умря на път, летейки, както сам беше предвидил в свои стихове... И стрелки-те на онзи негов "Магазин за часовници" още отмерват възторга, предаността, нежността, любовта...

Владимир Башев оставил седем поетични книги. Беше само на 32 години, когато вече бе издал "Тревожни антени" през 1957-а, "Нечелунати момичета" през 1963-та, "Магазин за часовници", "Ателие 67" ... И сега звучат песни-те на Мариана и Тодор Трайчеви в онова незабравимо време. Тези текс-тове няма да ги чуете нито в рап, нито в чалга версия. Защото в тях има по-эзия. В тази поезия имаше тревога, не-спокойствие, обич.

Новината преди 45 години за авто-мобилната катастрофа на твореца отнесе в небитието и спомена за человека. И ако не беше майката на поета леля Катя Башева, царство ѝ небесно, която беше в основата да се направи и даде домът на Владимир Башев за кабинет и дом на младите поети, ако не беше учредена литературна награда, която се даваше на талантливи автори като Калин Донков, Андрей Андреев, Емил

Симеонов, Драгомир Шопов, Минчо Минчев, Надя Попова, Димитър Христов, Бойко Ламбовски (още двайсетина са носителите на тази награда), споменът за поета нямаше да живее.

Паметта за изящното слово, за стойностното в българската литература отдавна не е в дневния ред на медиите, на културните и просветни дейци. Днес съдбата на един рапър може да стигне в Страсбург и Брюксел, но трудно ще прелистим страниците, в които стрелките на часовника още отмерват вярно истинското време. И оставят следа...

Култура

Софийската филхармония представя
„Мечето и другите животни“

очаквайте

www.duma.bg

Вин

След дългогодишни проучвания и милиони долари, похарченци за целите на изследването, британски учени установиха, че второто най-бързо животно в света е бълха, бягаща по тичаш гепард.

Звезди на българския джаз с благотворителен концерт

Изненада за публиката ще е изпълнението на 11-годишната Мариам Маврова

Посланието „Изкуството дарява любов“ ще събере заедно на сцената на зала „България“ на 10 ноември от 19 ч. едни от най-добрите родни джаз изпълнители Камелия Тодорова, Мишо Иосифов, Васил Петров и Биг Бенд Благоевград. Заедно с Quarto Quartet и водещия Тома Спространов те ще подкрепят децата с увреждания на централната и периферната нервна система. Средствата ще бъдат предназначени за закупуване на коригиращи ортопедични приспособления, необходими за позиционирането им в домашни условия.

За първи път на концерта заедно ще свирят струнен квартет и Биг бенд: камерният струнен квартет Quarto Quartet (две цигулки, виола и виолончело) и мощната формация от духови медни инструменти, включваща 16-те изпълните-

ли на Биг бенд Благоевград. Изпълнителите от квартета Quarto Quartet са известни като камерните музиканти на София. В състава му са Иван Пенчев (цигула), Светлана Станчева (цигула), Татяна Тодорова (виола), Стоян Божков (виолончело). Quarto Quartet са млади изпълнители, които вече имат своята публика в България и на международната сцена и славата на най-добрния камерен ансамбъл у нас.

Още една изненада за българската публика е участиято на 11-годишната Мариам Маврова - солистка на во-

кална група „Дъга“ и носителка на международни и български музикални награди. Тя ще представи детския джаз на сцената на зала „България“. Мариам е изгряваща звезда на „Феникс JAZZ“. От 7 участия на музикални конкурси през 2011 г. тя има 7 награди в Унгария, Полша, Дания, Германия и Пловдив. Мари участва на финала на „Конкурс за детска песен на Евровизия 2011“, като спечели зрителският вот и с оценката от журито в крайното класиране остана трета. Част от отличията ѝ е и златен медал на международния детски и мла-

дежки фестивал „Пролетни игри“ - Унгария.

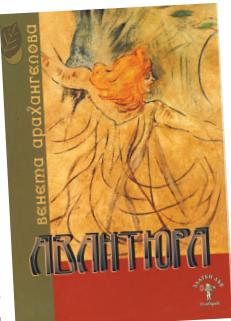
Публиката на благотворителния концерт в зала „България“ ще чуе „L.A. is my Lady“, вечните джаз стандарти „Where or When“, „Sugar blues“, Maria - from West side Story, Gee Baby, незабравимото „Quando, Quando“. В изпълнение на звездите на джаза Васил Петров, Камелия Тодорова и магьосника на тромпета - Мишо Иосифов.

Проявата е организирана от фондация „Феникс арт“, която работи за културата и изкуството в България и за обогатяване на културното пространство чрез организиране на високопрофесионални концерти за изява на утвърдени наши изпълнители и бъдещи таланти. Целта е със средствата на изкуството единновременно да бъдат подкрепени родни творци, млади български таланти и бъдещи звезди и да се подпомогнат социални каузи и решаването на проблеми в социалната сфера.

Билети за благотворителния концерт се продават на касите на зала „България“ и на www.ticketplus.bg.

Поетичната авантюра на Венета Арахангелова

Велин ГЕОРГИЕВ

Поставям името на поетесата в заглавието на своя отзив за стихосбирката й „Авантюра“, защото самото й име е авантюра за мен. Има една друга Венета в необозримия пейзаж на поетичната държава. Мила ми Венето... И тези арахангили във фамилията й. Изглежда тук името си е казало думата, защото Венета Арахангелова е поет сред мъжете на България. И аз не се изненадах от появата на тази юстическа стихосбирка. Програмното стихотворение е нейният автопортрет. Затова ще погледна на него обратно - ще го цитирам авантюристично - отзад напред, за да докажа нея, не себе си.

Явявам се в деня им и в съня.
Юдейски ме предаваха и криха.
Щастлива бях във голяя си път.
Шушукаха какво ли не върбите.
Часовникът стрелките беше спрятал.
Цъфтяха слънчевите теменуги.
Хиените ме следваха със страх.
Фалшиви само не успях да бъда.

Това е финалът на първото, програмно стихотворение. А то започва: „Аз бях на път докрай да изгоря...“ Категорична мъжкодана.

Акростихът е нашата азбука. Едва ли има поет, който да не е правил словесна еклистика, подхвърляйки думите, както фокусник в цирка топчета. Венета Арахангелова обаче е поетеса с характер и знае, че играта с думите не е шега работа. Тя разтваря цялата си природа в буквите, извиквайки думите от дълбините на културните пластове на цивилизациите и придавайки им блесъка на своята неспокойна душа, те започват да изхвърлят искри, обиват се в плъмъци.

След програмното стихотворение всяка буква започва да завихря своя хоровод от думи. Защото авантюрата е силното поетично преживяване.

Онази обич си отиде, отшума.
О, огнен обръч още ме изгара.

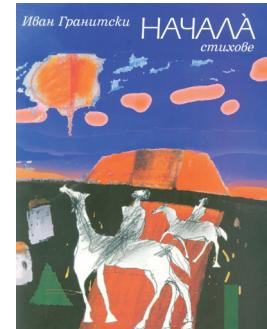
Мъжкото момиче на българската поезия предизвика събрата си. И ги кани на авторски рецитал днес, 5 ноември, от 18 ч. в Националния литературен салон „Старинният файтон“, където ще разкрие поетичната си авантюра от А до Я. В ушите им ще отекне признанието й: „Мрачна съм. И съм могъща.“ Гарантирам ви.

Поет и художник с обща премиера

Премиера на стихосбирката „Начала“ от Иван Гранитски и изложба на илюстрации към книгата от проф. Борислав Стоев са двете събития в едно, които ще се състоят днес, 5 ноември, от 18 ч. в галерия „Ведард“ (ул. Цариградско шосе) 71. И книгата, и изложбата ще бъдат представени в слово от проф. Иван Маразов.

Двамата автори - поет и художникът, са равностойни, нещо, което рядко се среща в издателската практика. Иван Гранитски в новата си стихосбирка търси началата на древногръцката натурфилософия, „корените“, които създават и подреждат света:

вода, огън, земя, въздух, безпределното. Или по неговото тълкуване: „как покълва семето на Хаоса,/ в нивата на подредеността“. Големият художник Борислав Стоев създава поредица графики и акварели специално за стихосбирка. Те не са илюстрации, а живописни и графични преводи на идеите на поета. В този смисъл те представляват паралелен на поетичния изобразителен текст. И това е разбрано от съавтора му Иван Гранитски: „Подобно фокусник създаваш световете... В магията на акварела/графика/ и рисунката/ ти сам си пламъкът на Сътворението“.

Проф. Иван Маразов обобщава резултата от това плодотворно сътрудничество: „Благодарение на общата работа книгата „Начала“ дава положителен отговор на въпроса за съотношението между литературния текст и илюстрацията. И този отговор се съдържа в два текста - вербалния и графичния. От тази симбиоза книгата става по-дълбока, по-богата, тя се „чете“ и се „вижда“.

Оркестърът за народна музика на БНР с „Кристална лира“

Престижната награда „Кристална лира“ бе връчена на Оркестъра за народна музика на БНР. За 16-а поредна година Съюзът на българските музикални и танцови дейци и Класик ФМ радио присъждат отличията си за ярки върхови постижения в музикално-изпълнителското и танцовото изкуство. Съставът завоюва приза в категория „Музикален фолклор“ за цикъла концерти, посветени на 60-годишната си, състояли се в София и страната през април т.г.

Юбилейният концерт на Оркестъра за народна музика ще се състои на 7 ноември. В зала 11 на НДК ще прозвучат емблематични музикални произведения, а на сцената редом с виртуозните инструменталисти ще излязат певци, чийто творчески път е тясно свързан с БНР: Янка Рулкина, Калинка Вълчева, Калинка Згурова, Христина Лютова, Бинка Добрева, Данислав Кехайов, Димитър Богданов и Ваня Вълкова. Специални гости на събитието ще

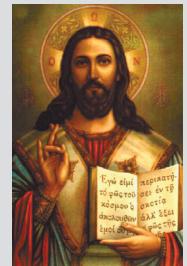

бъдат Петър Ралчев и Хорът на НФА „Филип Кутев“ с диригент Георги Генов.

В Оркестъра за народна музика на БНР свирят 18 инструменталисти, като сред тях има изявени композитори и аранжори. Новият диригент на състава - Димитър Христов, споделя, че призванието на музикантите е да бъде продължена традицията, като творците му отстояват мисията да пазят и

развиват българската народна музика, да откриват нови фолклорни таланти и да ги подкрепят в творчески им път, да създават красива музикална среда за своята милионна аудитория.

Сред предстоящите интересни изяви на Оркестъра за народна музика на БНР е и авторският концерт на Теодосий Спасов, който ще се състои на 13 декември.

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

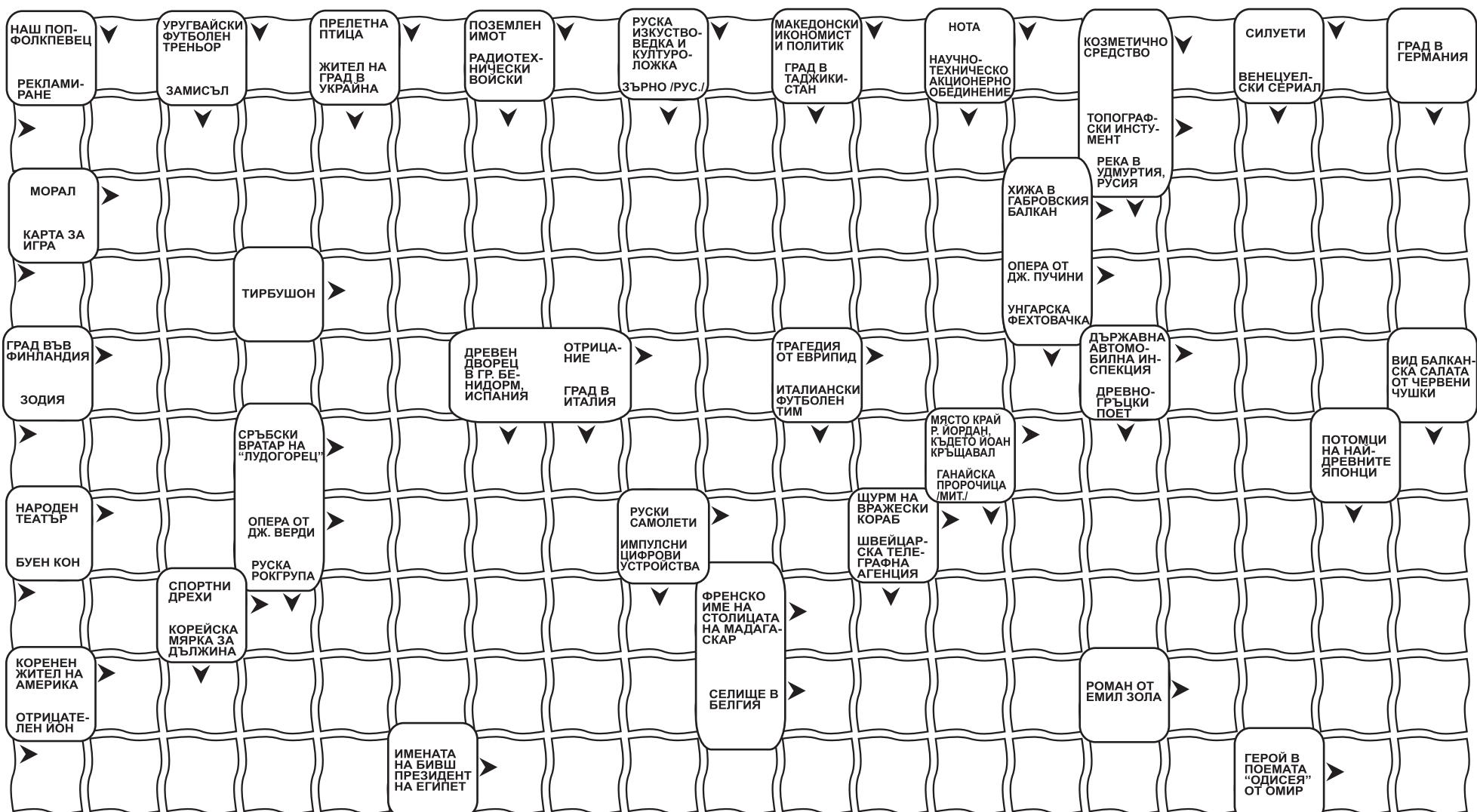
5

Св. апостоли Петров, Ерм, Лина, Гай и Филолог - от Седемдесетте (I-II). Св. мъченици Галактион и Епистима (I-II) Архангелова задушница

Св. Галактион бил едничък син на богати родители, които живели в град Емеса (Сирия) в царуването на римския император Деций Траян (98-117 г.). Когато станал на 24 години, бил сгоден за девойка от езическо семейство на име Епистима. Като я обикнал, Галактион побързал да й достави най-голямо щастие - да познае Христа и да обикне повече от всичко. Той просвещавал постепенно своята прекрасна по душа невястя в познание на божественото учение и успял да й представи във всички блясък красотата на християнското девство. Епистима се съгласила с желанието на Галактион вместо да се оженят, да се посветят на иночески живот. Те отишли в пустинната планина Публион, близо до Синай, и се поселили в два отделни манастира - Галактион в мъжки, а Епистима в женски, където се предали всецяло на служение Богу. Двамата обаче били жестоко изтезавани заради вярата им. Накрая ги обезглавили и турили край на техния мъченнически подвиг и начало на тяхното вечно бляже упокоение в царството на божествената любов.

ГубиВреме

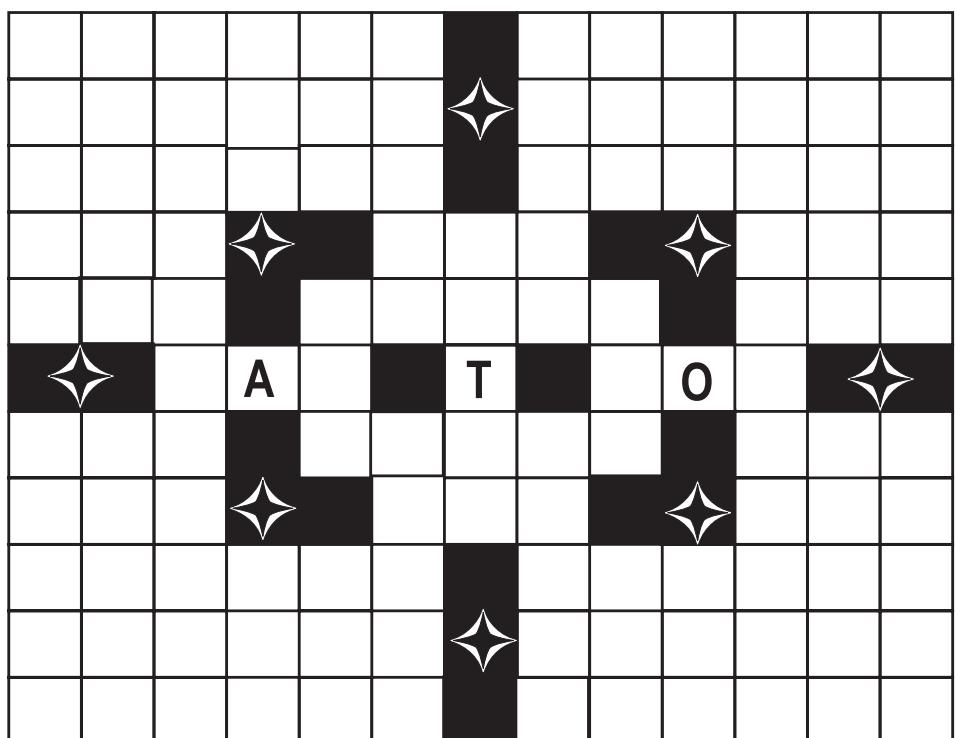
СКАНДИ

РЕЧНИК: Ажвар, Етал, Минаева, Небалд, Нон, "Одуна", Пуа, Раскич, Терво.

ЕКСТРА ХОРИЗОНТАЛИ

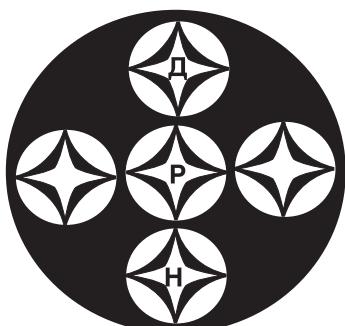
В лявата фигура буквите на всяка хоризонтална сума са разместени. Вашата задача е да напишете правилните суми във горната фигура, а същевременно ще получите и отвесните думи:

АНАГРАМА

ПОСТАВЕТЕ 2 БУКВИ В ПРАЗНИТЕ КЛЕТКИ И ЧРЕЗ РАЗМЕСТВАНЕ НА 5-ТЕ БУКВИ ОТКРИЙТЕ СЛЕДНИТЕ ТЕРМИНИ:

1. Испански женски баскетболен отбор. 2. Персонаж в гръденогерманската религия.
  3. Град в САЩ. 4. Френска киноактриса - „Разрибът“. 5. Музикална форма /мн.ч./. 6. Рагуоактивен хим.елемент. 7. Жители на една държава. 8. Псевдоним на художника Димитър Андреев. 9. Грузински философ - „Пътят“. 10. Съоръжение за вдигане или спускане на товари.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: ПАТОЛОЗИ - АРА - ОДА - НИМ - ТОК - ПАЛОП - ГОРЯНОВ - БАРИТОНИ - РАНА - РОКОТОВ - САНДРОВО - БАКИЦА - МТИ - БЕТОН - НИНОН - БАИРИ - ЛИЛИ - ПТИЦА - ЛЕИ - ИЛИЕ - ИН - ЛОКУМ - КАМ - СТРАНД - ЧАМ - ПОМПА - КАП - НИЗ - РАТАИ - ХОДОВЕ - ЕК - КЪНЕВ - ВОС - ПРОЗОРЕЦ - КОСТОВ - АЕЛА - Н.Т. - БАЙЛОВО - ПРЕСТОЙ - РИВАЛИ - СЛАВ-БАСОВ - ИВАНОВО - КВАДРАТИ - ЕМИНЕ - СЛА - ААРЕЦ - БРЕКИ - РАИ - РЕ - ДАРО - ИДО - НИВА - ТРЕНЕБ - ДНЕВНИК - ПРОБВАНЕ.

ОТВЕСНО: ПАНОРАМА - ОЧИ - ПАПАВЕРИН - ТИРАНТИ - КАЗЕРЕР - АМЕДЕ - КОМАНДИР-УМ - КОЛЕСНИКОВ - НАР - ИЛМ - ЗАСЛОН - ТОТО - ОБ - ПАКО - ТАВЕРНИ - ЗОВ - ВЕЛИКО ТЪРНОВО - АИК - БИК - РОТИ - АМАНЕТИ - СИВ - БО - ОЛИМПИЕЦ - БКП - АП - КАПАК - НИЛ - БРАВАР - РОБ - ИС - КАИСА - ЕТО - КАПИТАН ПЕТКО ВОЙВОДА - Р.Б. - АТОКИТ - РАДОСЛАВ РАДЕВ - ПОЛОВИНИ - АПОСТОЛ - АРАНА - ДОН - ЦОЦИН - ОВИ - ТЕРЕН - КАПИТАН АНДРЕЕВО - ВИЦОВЕ.

СКАНДИ
ВОДОРЯВНО: УСТАВИ - МЕТАЛИСТ - РАЕВА - ЪГЪЛ - АРА - РНК - ОПИТ - ЛА - ОВИ - АУО -
ОР - РЕН - ОВЕРН - СРИВ - ЛУКС - РАИЧ - АМ - АЕРОП - ЕК - КВАРТЕРДЕК - АА - АДИО - ЕАР -
СР - УРНИ - ОРАНЖ - АТТ - ЛИНЕАЛИ - ТИГРИ - ХОЛАНДИЯ - АОРИСТ - ВИЛАЕТ - АБ - ЕЛКА-
ТОН - РН - БЛИНД - ИМ - РЕО - ГОЛИАТ - УСОЕ - МИД - АМУ - ИСМАИЛ - ВОАЛ - АР - ЕНИАК -
ИК - СВИРНИ - ПЕРИТОНИТ - СВАКО - ВЕР - АГНИТ - АЛЕКСАНДЪР АГИН.

ОТВЕСНО: ОСТРОВ - КАРЛОВО - СИНЕВА - АВЕР - АНИЛИН - ОСИ - АЛ-БАР - ИРАК - ИНАЛ - РЕМАРКЕ - ВАР - НИВА - ЕНАРЕ - АК - ОК - ВИЕНА - ЧАД - АДЕНОМИ - ВКУС - РИОЛИТ - ИЛИЕВА - ЯМА - ОРАТОРИЯ - БГД - КРЕН - ИМЕ - АЛО - ИРД - СТЫПОВ - РЕНТАБИЛНОСТ - АГИР - АДАЖИО - НИ - АВОАР - ГЛТЬ - ЛЕЕР - ГРЕДА - ЛИНГА - ИЛ - РУРК - АРИЛ - ТА - РИНГ - ОС - ЛЕКО - СТИСКИ - МАНТИИ - ТРАНСПОРТ - ТАМБУРИ - ТН.

Спорт

Левски громи Миньор 4:0

Lевски разби Миньор в Перник с 4:0 в мач от XI кръг на "А" група. "Сините" набързо охладиха надеждите на "чуковете" за положителен резултат и замислено си тръгнаха с 3 точки от "Стадиона на мира". Автогол на алжиреца Сабри Бумела (14) даде преднина на гостите, а след това попадения на Базил де Карвальо (40), Владимир Гаджев (49) и Кристо Рамос (60) донесоха най-голямата победа на тима на Илиан Илиев срещу "жълто-черните" насред Перник.

Успехът изведе столичани на върха преди срещата на Лудогорец с Етър, с актив от 28 т., докато домакините останаха на последно място с 6 т. и прекъснаха серията си от 2 мача без поражение, като вчерашното им е общо 7-о за сезона.

Двубоят бе първи за Миньор пред собствена публика в елита след 3 мача наказание, но едва 3000 фенове пристигнаха на стадиона да подкрепят своите любимици. Секторът за гости обаче бе пълен предвид първата позиция на "сините". "Сините" бяха наредени в схема 4-2-3-1, като зад Базил де Карвальо действащи Гаджев. Централният нападател пък се разписа за 9-и път за първенството и оглавява голмайсторската ранглиста. "Чуковете" очаквано бяха без обявилите бойкот за мача поради неизплатени заплати Крум Бишиков, Борислав Стойчев, Ванчо Траянов и Милен Василев.

След срещата изпълнителният дирек-

Владимир Гаджев (в средата) вкара втория гол за победата на Левски над Миньор в Перник

тор на Миньор ген. Йордан Димитров подаде оставка. Той обясни, че не е заради бойкота на играчите, но в следващите дни всичко ще стане ясно.

"Чакайте малко, ние сме Левски. Не съм Любо Пенев да вдигам скандали, но

си подреждайте въпросите", отговори Илиев на въпрос дали в най-мелите си мечти е очаквал да спечели с 4:0. "Дори при 4:0 трябваше да държим топката, да разиграваме. Има някои хора в отбора, които все още трябва да свикнат с на-

шия футбол. Например Ромейн Ели. Доволен съм от него, защото от мач на мач играе все по-добре. В началото доста често грешеше, но започва да се представя по-силно. Не беше лесен мач, можеше да вкараме и още голове", каза още треньорът.

"Зарадвахме се с победа на този ден. Миньор има доста проблеми, някои футболисти негодуват, нормално е и те хранят семейства. От това никой не печели. Можеше да стане по-добър и зрелищен мач. Опитаха се да играят на контраатака, но след гола излязоха напред и си пролича нашата класа. Животът ми е футбол. Минал съм през много перипети в своята кариера, за мен не е проблем да започвам като резерва и да се появявам, когато е нужно", заяви Христо Йовов, който игра символично 35 минути, след като вчера навърши 35 години.

"Хората, които отказаха да играят, нека сами кажат защо. Аз знам, че те бойкотират заради неполучени възраждения, дали е бил точният момент, не мога да кажа. Стремя се да работя с футболистите, които имам в групата. Не смятам, че Левски показва нещо преди първия гол, получи се нелеп автогол, след това ситуация, при която може да се коментира има ли засада или не. А след това и третият гол, с което може би отборът рухна и самият мач приключи", каза треньорът на "чуковете" Николай Тодоров-Кайзера.

Черноморец е №1 в „А“ група за последните четири кръга

Cерноморец е отборът с най-добри показатели в последните 4 кръга на "А" група, след като победи и Пирин Гоце Делчев с 1:0 като гост. Трите точки за "акулите"

в двубоя от XI кръг на елита донесе халфът от Буркина Фасо Юсуф Утара (25). Той бе точен след добро подаване на Пламен Димов. Това е 4-ти пореден успех за тима на Димитър Димитров-Херо", като така те един-

ствени са с пълен актив от последните 4 кръга. Черноморец не познава вкуса на загубата от 15 септември насам, когато отстъпи с 0:1 от Монтана.

Домакините трябва да съжалват, защото в началото на срещата пропус-

наха 2 отлични възможности. Първо Драги Коцев (5) излезе сам срещу Стоян Колев, но не успя да го предолее. Две минути по-късно вратарят на "акулите" отрази с вешчина опасен шут и на Веселин Марчев. След това обаче

Черноморец наложи игрово предимство и логично стигна до гола на Уатара. Играчите на Пирин така и не успяха да преодолеят отличната защита на съперника. През второто полувреме домакините не-доволстваха от отсъждани-

ята на рефера Таско Тасков. Нервите си не сдържа помощник-треньорът на тима Минчо Минчев, който беше изгонен от пейката заради непристойно поведение. Новакът продължава да бъде единственият тим без реми.

Локо СФ и Берое поделиха точките

Локо СФ и Берое завършиха 2:2 в мач от XI кръг на "А" група. Георги Андонов (19) откри резултата за гостите, а Марко Дафчев (25) възстанови равенството от дузпа. Тодор Христов (42) отново даде преднина на старозагорци, а Антонио Павлов (89) спаси столичани. По-рано през сезона той наказа и Левски с късно попадение за равенството 1:1.

Двубоят се разви куризено, тъй като 2-та състава завършила с човек по-малко, без да са получавали червени картони. Още до 64-ата минута треньорите бяха извършили по 3 смени, а само минута по-късно защитникът на Локо Йордан Върбанов се контузи и напусна терена. В 75-ата мин. същото се случи и с нападателя на старозагорци Ге-

орги Андонов, който също не бе в състояние да остане в игра.

С хикса и двата тима продължават да нямат победа вече над месец и половина. За "червено-черните" това е 6-и пореден двубой без успех, а за Берое 5-и.

Локо е 11-и в класирането с 11 т., а Берое е 13-и със същият актив.

Димитър Бербатов (вляво) игра 90 минути за Фулъм, който измъкна равенството у дома с Евертън 2:2. Българинът асистира за изравнителното попадение на Стив Сидуел (90). Тим Хауърд (7) пък си вкара автогол, за да изведе домакините напред, а точен за "карамелите" бе белгиецът Маруан Фелайни (55 и 75). Фулъм е 7-и в класирането с 15 т., а Евертън 4-и със 17 т. Лидер е Манчестър Юнайтед с 24 т.

Марто поведе Болтън към обрат

Мартин Петров поведе Болтън към обрата срещу лидера в Чемпънишип Кардиф Сити 2:1. Българинът изравни резултата от дузпа в 67-ата минута, която бе отсъдена за нарушение срещу бившия нападател на

Ливърпул Давид Н'Гог. Марто бе оставил резерва, но новият менеджър Дъги Фрайдман го пусна в игра в 57-ата минута и нашият му се отблагодари по най-добрая начин. Победния гол наниза Н'Гог

(74), а преди това Крейг Нуун бе извел тима от Южен Уелс. Францулинът обаче ще пропусне следващия мач на Болтън, защото в добавеното време получи 2-ри жълт и съответно червен картон.

Болтън се изкачи от 18-о на 16-о място в класирането след този успех, като събра 18 точки. Кардиф продължава да е лидер с 28 т., колкото има и вторият Мидълзбро. Трети е Кристъл Палас с 27 т.

Манолов с първи мач за ПСВ

Станислав Манолов изигра своя първи шампионатен мач с екипа на ПСВ Айндховен за този сезон. Досега националът на България постоянно бе пренебрегван от треньора Дик Адвокаат, след като през лятото обяви, че иска да напусне отбора, но това така и не стана. Бившият играч на Литекс бе на терена 90 минути при победата над Ераклес Алмело с 4:0 в мач от XI кръг на Ередивизи. Драйс Мартенс (19) и Лусиано Нарсинг (36) се разписаха преди почивката, а Кевин Стротман (74) и Тим Матавс (81) оформиха резултата. Победата изкачи ПСВ на първо място в класирането с 27 т. Твенте и Николай Михайлов е 2-ри с 25 т., а снощи игра у дома с Фейенорд в дербито на кръга. Шампионът Аякс изненадващо загуби с 0:2 у дома от Витес Арнем и е 5-и с 18 т. "Посрещането бе милото от страна на феновете. Не го очаквах. Трудно е, когато не играеш. Надявам се да получа шанса си. Всичко може да се промени. Винаги е приятно да играеш, надявам се на още време на терена. Чувствам се прекрасно. Имам контракт с ПСВ, така че засега оставам тук. Ще играя футбол, после ще видим какво ще стане", каза Манолов.

Заваров води Украина в България

Aлександър Заваров най-вероятно ще бъде назначен за национален селекционер дни преди гостуването в България. Както се знае, на 14 ноември националните отбори на България и Украина ще играят контролна среща в София. След като Олег Блохин беше назначен за треньор на Динамо Киев, украинската национална формация остана без треньор. В следващите квалификации за Световното първенство Украина беше водена от Андрей Бал, а на пейката и в 2-те срещи присъства-

ше Заваров. Още тогава в медите се появиха информации, че това не е случайно.

Сега пък стана ясно, че в началото на седмицата бившият футболист на Динамо и легенда на украинския футбол ще бъде назначен на поста като изпълняващ длъжността. Той ще носи отговорността за представянето на тима в контролата с България, а също така е изbral и състава за срещата. Няма да бъде изненада, ако още до пътуването за България на Заваров бъде предложен и официален договор.

С П Р А В О Ч Н И К

ВРЕМЕТО

ДУМА

www.duma.bg

Основател
Стеван ПродевИздател „ДУМА 2008“ ЕООД
Николай МалиновРусия МОНД
дипломатик
СЪВМЕСТНО
издание с ДУМАИ. д. главен
редактор
**Юрий
Борисов**
yborisov@duma.bgЗам. главни
редактори
**Георги
Георгиев**
ggeorgiev@duma.bg
**Таня
Джаджева**
tgeneva@duma.bgОтговорен
секретар
**Ивайло
Гиздов**
igizdov@duma.bg**ТЕЛЕФОН
НА ЧИТАТЕЛЯ:
97 05 200**Адрес на редакцията:
**София - 1784, бул.
„Цариградско шосе“
113 А,
Факс: 975 26 04,
автоматичен
номератор 97 05 +
вътрешен номер****АДМИНИСТРАТИЯ****ОФИС МЕНИДЖЪР:** Ели Мишева - 200; 226,
факс - 975-26-04**СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР:** Иван Стоянов - 250**ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ:** Дея Йорданова - 207**ДИЗАЙН:** Велислава Хубавий - 201**РЕКЛАМА:** Петрана Сомлева - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - reklama@duma.bg. **Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** ИПК "Родина" АД - 1784 София, бул. "Цариградско шосе" 113а Номератор - 9752; "Национална агенция разпространение - АД" - 02/962-23-23; "Национална дистрибуция" ООД - 02/975 20 35**РАЗПРОСТРАНЕНИЕ:** Мирослав Александров, Румена Кирилова - 208, 203; abonament@duma.bg**КАСА** - 97-05-249**НАБОР:** Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;**ПРОИЗВОДСТВО:** Владимир Тополски

**ВЕСНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК
НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСНИЦИТЕ
„РАБОТНИКЪ“,
„РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСНИК“
И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“**

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМISИИТЕ НА БТА, "ФОКУС",
БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР.
РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

Днес времето ще остане топло за сезона. След временното намаление на облачността, постепенно през деня тя отново ще се увеличава. В източните райони ще духа умерен южен вятър. Максималните температури ще са между 19 и 24 градуса. Едва през нощта от запад на изток ще започне да преминава атмосферен фронт, като на места се очакват и превалявания. Атмосферното налягане ще е по-ниско от средното. По Черноморието ще бъде с разкъсана, предимно средна и висока облачност, с умерен югоизточен вятър. Максималните температури там ще са около 20 градуса. Силният югозападен вятър над планините ще повиши температурите с 2-4 градуса, които ще достигнат през деня на 1200 м 17-18 градуса. Облачността по-често ще е средна и висока - над билата, и едва към края на деня в западната част от страната ще се вплътнява.

Изгледи за

6

максимални
12°/19°

7

максимални
10°/14°

Във вторник от запад ще нахлува хладен въздух. Ще е облачно, на места ще превали дъжд. В Дунавската равнина, по-късно - и в Източна България, ще духа умерен и силен западен вятър. Минималните температури ще са високи - между 11 и 16 градуса, максималните ще се понижат, почувствително - в северозападната половина от страната. В сряда облачността ще е значителна - главно в източните и планинските райони ще превала дъжд. Вятърът ще отслабне.

1
БНТ

- 06.30 Денят започва - информационен сутрешен блок
- 09.00 По света и у нас
- 09.10 Денят започва с Култура - културен блок
- 10.00 По света и у нас
- 10.10 Денят отблизо с Мария - магазинно предаване
- 12.00 По света и у нас
- 12.30 Малки истории
- 13.00 Вира и общество
- 14.15 Сен Тропе - тв филм
- 15.25 Доктор Снагълс - анимационен филм
- 15.50 Частен случай
- 16.00 По света и у нас
- 16.10 Новини на турски език
- 16.20 Апартаментът с Марта Вачкова - ток шоу
- 17.05 Дързост и красота - тв филм /3074 епизод/
- 17.30 Бързо, лесно, вкусно - кулинарно шоу
- 18.00 По света и у нас
- 18.40 Зелена светлина - еко рубрика на „По света и у нас“
- 18.45 Завършане в Брайдсхед - 11-сериен тв филм
- 19.45 Лека нощ, деша!
- 20.00 По света и у нас
- 20.50 БНТ такси - ток шоу
- 21.00 Спортни новини
- 21.10 Падаша небеса - тв филм /8 епизод/
- 22.00 В кадър - публицистична рубрика
- 22.30 Икономически новини
- 22.55 Зелена светлина - еко рубрика на „По света и у нас“
- 23.00 Денис и приятели - късно вечерно шоу
- 00.00 Срещу новините/п/

b tv

- 06.45 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Анна Цолова и Виктор Николаев
- 09.30 „Преди обед“ - дневно токшоу
- 11.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу с Иван Звездев
- 12.00 bTV Новините - обедна емисия
- 12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
- 13.30 „Бон Апети“ - сериен филм, 2 сезон
- 14.00 Новините на Нова
- 14.30 „Забраненият плод“ - сериен филм
- 15.00 „Доктор Кунт Лечителката“ - сериен филм
- 16.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
- 17.00 „Черешката на торта - Ти си звездата!“ - тв шоу
- 18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
- 19.00 Новините на Нова - централна емисия
- 20.00 ВИП БРАДЪР 2012 - реалити шоу, на живо
- 22.00 „Гостодари на ефира“ - забавно предаване
- 22.30 „Военни престъпления“ - сериен филм, 7 сезон
- 23.30 Новините на Нова
- 23.45 ВИП БРАДЪР 2012 - реалити шоу
- 00.30 „Магнитико“ - тв игра
- 01.45 „Момчетата на Пи Джей“ - сериен филм, 2 сезон
- 02.15 „Долината на слънцето“ - сериен филм
- 03.15 Новините на Нова /п/
- 04.00 „Доктор Кунт Лечителката“ - сериен филм /п/

П
NOVA
TELEVISION

- 06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
- 09.30 „На кафе“ - предаване
- 11.25 „Клуб „Нюз“ - светски новини
- 11.30 „Бон Апети“ - предаване на НТВ
- 12.00 „Малки жени“ - сериен филм, 2 сезон
- 13.00 „Забраненият плод“ - сериен филм
- 15.00 „Доктор Кунт Лечителката“ - сериен филм
- 16.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
- 17.00 „Черешката на торта - Ти си звездата!“ - тв шоу
- 18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
- 19.00 Новините на Нова - централна емисия
- 20.00 ВИП БРАДЪР 2012 - реалити шоу, на живо
- 22.00 „Гостодари на ефира“ - забавно предаване
- 22.30 „Военни престъпления“ - сериен филм, 7 сезон
- 23.30 Новините на Нова
- 23.45 ВИП БРАДЪР 2012 - реалити шоу
- 00.30 „Магнитико“ - тв игра
- 01.45 „Момчетата на Пи Джей“ - сериен филм, 2 сезон
- 02.15 „Долината на слънцето“ - сериен филм
- 03.15 Новините на Нова /п/
- 04.00 „Доктор Кунт Лечителката“ - сериен филм /п/

1
1

- 06.20 Игрален филм: „Кораби щурмуват бастиони“
- 07.00 Новини
- 07.10 Игрален филм: „Кораби щурмуват бастиони“ (продължение)
- 08.00 Игрален филм: „Кръчматата на улица Пятница“
- 09.30 „Армейски магазин“
- 10.00 „Здраве“
- 11.00 Новини
- 11.10 „Непътеписите“ на Дм. Крилов
- 11.30 „Докато всички за въкци“
- 12.15 „Фазенда“
- 14.45 „Смешарики. Новите приключния“
- 13.00 Новини
- 13.15 „Местообитание“
- 14.10 Игрален филм: „Служебен роман. В наши дни“
- 16.05 Концерт „Звезди срещу пиратство“
- 17.50 Игрален филм: „Старци-разбойници“
- 19.20 Премиера: „Мавзолеят“
- 20.10 Игрален филм: „Диамантената ръка“
- 22.00 Време
- 22.20 Сериал: „Круизът“
- 00.10 Игрален филм: „Господица-селянка“
- 02.00 Игрален филм: „Портрет на жената на художника“
- 03.25 „Модна присъда“
- 04.20 Сериал: „Неравен брак“
- 05.05 Сериал: „Круизът“

КОЗИРОГ
Замислете се за това, доколко правилно избирате пътя за достигане на целите си. Амбициите ви не са удовлетворени.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ
Днес ще се наложи още веднъж да се убедите, че да се изграждат отношения е доста трудна, а и често неблагодарна работа.

21 януари - 19 февруари

РИБИ
Днес ви очакват романтични изненади. На вашия любим човек може неочаквано да му се присъда да ви зарадва с нещо.

20 февруари - 20 март

ОВЕН
Днес може да има напрежение в онтошенията с близките ви. Рискувате да се скарате с ваш приятел заради любимия ви човек.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ
След като сте работили толкова усърдно, имате още време, за да направите този ден незабравим. Правете всичко правилно.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ
Съвместните финансово и разни други парични въпроси, свързани с близък, може да се окажат сложна тема за обсъждане.

22 май - 21 юни

ДЕВА
Денят ще ви зарадва с промени в личните отношения. Чувствате се по-уверено и ще забравите за много съмнения и тревоги.

РАК
Каквото и да сте решили да си планирате за този ден, знайте, че занимания, свързани със семейството, ще донесат голяма полза.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ
Май на вашия любим човек днес ще се наложи всяка своя дума да потвърждава с дела, ако наистина иска да му повярвате.

23 юли - 23 август

СКОРПИОН
Този ден е много подходящ, за да се замислите за бъдещето. Осеняват ви интересни идеи, които засега е трудно да реализирате.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ
Може да получите предложение, обещаващо парични постыпления, или да намерите много успешен отговор на стоящи въпроси.

23 ноември - 21 декември

ВЕЗНИ
Неутрален ден от всяка гледна точка, освен романтичната, където влиянието на позитивните тенденции ще бъде осезаемо.

24 септември - 23 октомври

ЛЪВ
Май на вашия любим човек днес ще се наложи всяка своя дума да потвърждава с дела, ако наистина иска да му повярвате.

24 август - 23 септември

ДЕВА
Денят ще ви зарадва с промени в личните отношения. Чувствате се по-уверено и ще забравите за много съмнения и тревоги.

24 септември - 23 октомври

СТРЕЛЕЦ
Може да получите предложение, обещаващо парични постыпления, или да намерите много успешен отговор на стоящи въпроси.

23 ноември - 21 декември

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR
1.95583

USD
1.52205

GBP

Спорт

Локо Пд - Ботев Пг 2:2

„Смърфовете“ с тройни премии след 91-ото дерби на Пловдив

Локо Пд и Ботев не успяха да изльчат победителя в 91-ата битка за Пловдив. Двата отбора завършиха 2:2 в дербито от XI кръг на „А“ група. На 2 пъти за домакините точен бе Рангел Абушев (13 и 83). Същото стори и Тодор Неделев (22 и 57). Мачът се игра на ст. „Локомотив“ пред 10 000 зрители, които създадоха невероятна атмосфера. Драмата стана пълна в 66-ата минута, когато „канарчетата“ останаха с човек по-малко, след като македонецът Бобан Грънчаров получи 2-ри жълт и респективно червен картон. По този начин „смърфовете“ упражниха натиск и стигнаха до изравняването. Тимът на Стефан Генов можеше да вземе и 3-те точки, но малко преди края Абушев стреля с глава на сантиметри от гредата.

Собственикът на Локо Веселин Марешки обеща тройни премии за играчите си, които заслужавали победата.

„Много добро дерби и на зрителите мисля им беше приятно, за съжаление имахме малшанс. Беше ми доста напрегнато, особено след като изоставахме в резултата. За мен е важно футболистите да се раздават. Видяхме, че нашият треньор е на светлинни години пред другия

Рангел Абушев (в средата) от Локо шутира пред погледа на Тодор Неделев от Ботев в 91-ото дерби на Пловдив

като възпитание. Претенции към съдиите винаги може да има, но не мисля, че той (Станислав Тодоров) повлия на резултата. Аз съм пълен локомотивец, даже ще премирам нашите футболисти за играта, която показаха. Равенството с Ботев го оценяваме на победа и ще има точно такива премии. Смяната на треньора на по ранен етап щеше да ни изправи в момента сред първите 5 отбора.

Вижда се, че се стабилизирате, над 1 млн. лв. сме дали за стари задължения“, каза Марешки.

„Случи се нещо, което от много години не бе виждано - 4 гола, агитки, хубав футбол. Победител на терена нямаше, но нашата агитка излезе шампион на трибините. Трябва да сме доволни от начина на игра. Изграждаме се в момент като отбор, но за да постигнем победа срещу тим със

самочувствие, какъвто е Ботев, важно е да играеш и със сърце. Много съжалявам че Абушев не успя накрая да отбележи. Претенциите на Ботев срещу съдиите имат съвсем различна цел. Те искат да оправдаят бюджета и парите, които вземат“, каза почетният президент на Локо Христо Бонев.

“Това се оказа първото дерби за нас. Мисля, че мачът мина през интересни моменти. Локомотив отбеляза гол, последваха наши 2, след това в последните минути дойде изравняването. Имаше и атака, при която Локомотив можеше да спечели мача. Важното е, че в тази атмосфера, която създадоха и 2-те агитки, се получи мяч, в който футболистите се уважаваха и играха футбол. Натежа ни този червен картон, който Грънчаров получи. Получихме го в неподходящ момент. В крайна сметка се получи 2:2, от което могат да бъдат недоволни и 2-та отбора. Смених Неделев, защото му се схвана кракът. Той не можеше да продължи мача. Не сме се връщали назад, след като останахме с човек по-малко. Нормално е с 10 души в последните минути да се търси запазване на резултата“, заяви треньорът на Ботев Фераро Спасов.

ЦСКА СЕ ИЗКАЧИ НА ТРЕТО МЯСТО

Снимка БГНЕС

Серж Нуаджи (вляво) от ЦСКА се бори за топката с Виктор Дениран от Монтана при победата на „армейците“ с 1:0 в мача от XI кръг на „А“ група

ЦСКА се изкачи на 3-то място, след като би Монтана с 1:0 в мач от XI кръг на „А“ група. Тимът на Стойчо Младенов събра 21 точки и измести Ботев Пд, който завърши 2:2 с Локо на „Лаута.“ Това стана благодарение на бразилец Тасио (63), който бе точен от дузла. Наказателният удар бе отнесен за нарушение срещу капитана на „армейците“ Тодор Янчев. Отборът на Атанас Джамбазки можеше да си тръгне и с точка от София, но Мартин Сечков (86) уцели гредата на Томаш Черни. Джамбазки скочи на рефера Николай Йорданов, който не отсъди дузла в тяхна полза, а подарил наказателен удар на „червените“.

“Целта във всеки един мач е ясна - постигна се. Независимо по какъв

начин. Вярно футболът не беше на това ниво, на кое то бе в предишните двубои, но и това го има. Важното е, че успяхме да вземем 3-те точки, което е най-важното. Направихме всичко възможно, за да изясним на играчите, че Монтана е сериозен дразнител. Нека не забравяме, че Монтана е добре организиран отбор, затвориха всички подстъпи, с добър треньор, който знае какво иска. Във футбола няма незаменими футболисти, но Мишел Платини е важен за нас. Това е човекът, който придава самочувствието на отбора, на мен ми се иска да играе във всеки мач. Предпочето да не рискувам с него в един мач заради контузията, която получи. Има отбори, които гра-

дят с по 2-3 години отбори и стил на игра и не успяват, а ние искаме за 30 дни с 11 карточките да станем като с цигулката, давай да свирим и да се наслаждаваме. Важното е отборът да има нужната класа, когато играе незадоволително, да побеждава“, каза Младенов.

“Който дойде да свири в Монтана, трябва много да внимава, защото не може да ни се подиграват за 6-и реден път. Няма да спра нико един играч, да правят каквото искат. Не може така. ЦСКА е голям отбор и може да бие. Сега заслужавахме точката. Не знам какво трябва да се случи, че да дадат дузпа за нас. Пречим ли на някого не знам. Просто това не може да продължава така“, заяви Джамбазки.

Треньорът на Славия подаде оставка

Треньорът на Славия Мартин Кушев подаде оставка след поредния срамен мач на тима му - загубата с 0:1 от Ботев във Враца. Мачът за „белите“ е 5-и без победа, а Кушев смята, че трябват промени. Сега се чака решението на президента на тима Венцеслав Стефанов.

“Когато има такива резултати, трябва да се направи промяна. Подавам си оставката. Решение на ръководството е какво ще правим на татък. Мисля, че играхме добре, но резултатът е 0:1. Във футбола са важни резултатите. Аз съм готов в името на отбора да направим промяна и дано тръгнат нещата. Започнахме доста добре мача. През целия двубой имахме положения, но за съжаление пак не успяхме да вкараме гол. Ботев ни вкараха с 2 удара към нашата врата. Не знам на какво се дължи, но не можеш да

имаш 10 положения и да не можеш да вкараш гол“, каза Мартин Кушев.

Победата за Ботев пък донесе Александър Якимов (28), който се разписа след грешка на Живко Желев.

“Знаехме, че Славия ще даде всичко от себе си. Имахме проблеми с контузени преди мача, Дарко Савич не взе участие, Лорез, Варела също. Не можахме да изпълним тактическия си план докрай, но благодаря за себераздаването на футболистите и за постигнатите тежки и важни 3 точки. Не коментирам съдийството, има си наблюдател, нека той да даде оценката и да вземе решението за мача. Във всяка среща, без значение срещу кого играем, излизаме с нагласата да победим“, каза треньорът на Ботев Антони Здравков. В следващата среща той ще излезе срещу бившия си тим Левски.

www.duma.bg

следайте

ПО ЕВРОСПОРТ 2
19.30 Погон - Шльонск
21.15 Кайзерслаутерн
- Ерцгебирге
ПО ФИЛМ +
22.30 Хетафе - Бетис

результати

„А“ ГРУПА,
XI КРЪГ

Лудогорец - Етър 4:0

1:0 Иванов (12), 2:0
Моши (32), 3:0 Кешада (54),
4:0 Бакалов (87); **Литекс - Черно море 4:1** 1:0 Иса (10), 2:0 Славчев (29), 4:0 Иса (30 и 45), 4:1 Илиев (70); **Локо Пд - Ботев Пд 2:2** 1:0 Абушев (13), 1:2 Неделев (22 и 57), 2:2 Абушев (84); **Пирин ГД - Черноморец 0:1** Уатара (25); **Локо Сф - Берое 2:2** 0:1 Андонов (19), 1:1 Дафчев (25-д), 1:2 Христов (42), 2:2 Павлов (84); **ЦСКА - Монтана 1:0** Тасио (64-д); **Ботев Вр - Славия 1:0** Якимов (28); **Миньор - Левски 0:4** 0:1 Бумела (14-автогол), 0:2 Де Карвальо (40), 0:3 Гаджев (49), 0:4 Рамос (60)

КЛАСИРАНЕ

	1. ЛУДОГОРЕЦ	11	9	1	1	26:6	28
2. ЛЕВСКИ	11	9	1	1	1	23:6	28
3. ЦСКА	11	6	3	2	1	16:6	21
4. Ботев Пд	11	6	3	2	1	17:9	21
5. Литекс	11	6	2	3	1	23:8	20
6. Черноморец	11	5	3	3	1	10:8	18
7. Пирин ГД	11	5	0	6	1	11:18	15
8. Славия	11	4	2	5	1	13:14	14
9. Локо Пд	11	2	6	3	1	15:15	12
10. Черно море	11	3	3	5	1	10:19	12
11. Берое	11	3	2	6	1	17:22	11
12. Локо Сф	11	2	5	4	1	11:12	11
13. Монтана	11	3	2	6	1	14:17	11
14. Ботев Вр	11	3	1	7	1	6:20	10
15. Етър	11	2	1	8	1	6:20	7
16. Миньор	11	1	3	7	1	4:21	6

XII кръг, 10.11 (събота) 14:30: Славия - Лудогорец; Ботев Пд - Миньор; Монтана - Локо Пд; Черноморец - ЦСКА; Пирин ГД - Локо Сф; **16.30:** Черноморец - Етър; Левски - Ботев Вр; Берое - Литекс

„Б“ ГРУПА, X КРЪГ

Сливен - Септември 1:3; Спартак Вн - Чавдар Етър 1:1; Видима-Раковски - Любимец 0:1; Раковски - Спартак Пл 3:3; Нефтохимик - Шумен 2:0; Банско - Пирин Рз 1:1; Светкавица -

КЛАСИРАНЕ

	1. СПАРТАК ПЛ	10	7	2	1	16:7	23
2. НЕФТОХИМИК	10	6	4	0	1	16:6	22
3. СВЕТКАВИЦА	10	6	1	3	1	11:7	19
4. Спартак Вн	10	5	3	2	1	12:4	18
5. Чавдар Етър	10	5	3	2	1	17:10	18
6. Раковски	10	4	4	2	1	14:13	16
7. Любимец	10	5	0	5	1	10:10	15
8. Банско	10	3	4	3	1	13:12	13
9. Шумен	10	4	1	5	1	10:13	13
10. Калиакра	10	3	1	6	1	12:15	10
11. Видима	10</						

Пилоти

1. Себастиан Фетел	Ред Бул	255
2. Фернандо Алонсо	Ферари	245
3. Кими Райконен	Лотус	198
4. Марк Уебър	Ред Бул	167
5. Люис Хамилтън	Макларън	165

Конструтори

1. Ред Бул	422
2. Ферари	340
3. Макларън	318
4. Лотус	288
5. Мерцедес	136

Кими Райконен пръска шампанско в лицето си, след като записа първа победа от 2009 година

Кими Райконен (Фин) стигна до първа победа след завръщането си във Формула 1, след като бе най-бърз в Абу Даби. Айсмен триумфира след перфектна "езда" под прожекторите на пистата "Яс Марина". Последният път, когато Райконен се качи на най-високото стъпало на почетната стълбица, бе през 2009 година в Гран при на Белгия с тима на Ферари. Райконен завъртя 55-те обиколки за 1:45:58:667 часа. За победата му помогна и стартарилият от първо място

Люис Хамилтън (Вбр) с Макларън, който получи повреда в 19-ата обиколка и отпадна. Лотус пък стана шестият отбор през този сезон, който успя да запише победа. Втори финала пресече пилотът на Ферари Фернандо Алонсо (Исп). Той стартира 6-и, но кара прекрасно и бе по-бавен само с 0,852 сек. Испанецът притисна много сериозно Кими в последните 10 обиколки, но така и не успя да предприеме атака до кариерния флаг. Нандо в един момент стана временен ли-

Г
Тренърът
на Славия
подаде
оставка

стр. 23

Райконен с първа победа

Фернандо Алонсо на 10 точки от лидера Себастиан Фетел

дер в класирането при пилотите, но след всяка следваща обиколка Себастиан Фетел (Гер) го настигаше и променяше разликата в точките, които вече са 10.

Феноменално състезание направи именно лидерът в класирането Фетел. Първо двукратният световен шампион потегли от бокса, стигна до зоната на точките. Последва счупване на предното му крило, връщане на последно място, завършило обаче с изключително силен рейд до подиума и 3-та позиция след над 30 изпреварвания (21 само след второто влизане в бокса). Така Себ успя да запази преднината си пред Фернандо почти непокътната и продължава да води 2 кръга преди финала на сезон 2012.

"Емоциите не наделяват. Последният път хората мърмореха, че не съм се усмихвал достатъчно. Това вероятно ще се случи и след този ден. Радвам се много за отбора. За победата си, разбира се, но най-вече заради тима. Сезонът бе тежък с множество върхове и спадове. Сега момчетата видяха, че усилията и тежката работа си струват. Надявам се този ден да донесе промяна-

та и да се радваме на много победи в бъдещите състезания. Ако не през този сезон, то следващия. Надявах се да спечеля по-рано някое състезание. Но това не е причина да подскочам наоколо. Имаме още 2 старта и ще се опитаме и в тях да постигнем добри резултати. Ще празнуваме, ще бъде тежка и дълга вечер и се надявам, когато се събудим с главоболие, да си спомняме каква е причината за това и защо въпреки това се чувстваме добре", каза Райконен, който е известен с пиянските си изцепки.

"Щастлив съм, защото през целия уикенд не бяхме конкурентоспособни. Стартирахме от 3-та редица, но в крайна сметка в състезанието нещата минаха по-добре. Имахме добра стратегия, която ни позволи дори в края да мислим за победата. В последните обиколки Кими бе по-бавен. Опитах се да го атакувам, но 2-ото място бе нашият максимум. От 6-ата позиция се класирах 2-ри, след като направихме наистина силно състезание. Борбата продължава и ще се борим до края", каза Алонсо.

Следващият старт е на 18 ноември в Остин, Тексас.

кратки

Неделчева с бронз в Германия

Петя Неделчева спечели бронзов медал на сингъл на турнира от Веригата Гран При Голд в Саарбрюкен, Германия (\$120 000 награден фонд). Най-добрата ни бадминтонистка загуби на 1/2-финалите от Водачката в схемата Юлиане Шенк (Гер) с 21:14, 6:21, 15:21 в оспорван матч, продължи 55 мин., с което заслужи отличието

Ботушарова губи финал в Гърция

Борислава Ботушарова загуби на финала на турнира по тенис на твърди кортове в Ираклион, Гърция (\$10 000). Шампионката на България падна в спора за трофея от Манон Арканжиоли (Фр) с 1:6, 2:6. Българката заслужи 8 точки за световната ранглиста и \$980 за класирането на първия си финал на състезание на ITF.

Владо Николов с 21 т. за Галатасарай

Владимир Николов изигра погредния си перфектен мач за своя нов клуб Галатасарай Истанбул. В мач от IV кръг на турската Аroma Liga истанбулският гранд разгроми Зиратбанк Анкара с 3:0 (13, 18, 14). Бившият капитан на националния отбор на България игра цял мач и заби 21 точки за победата на тима, воден от Драган Нешич. Либерото на "львовете" Теодор Салпаров получи почивка и остана извън групата за мача. Това бе 4-та поредна победа от началото на сезона за Николов и компания, след което Галатасарай излезе начело в класирането с 11 т.

Скримов с 8 т. при загуба на Пари Волей

Тодор Скримов беше титуляр при загубата на Пари Волей с 1:3 (-19, -17, 22, -14) като гост на Нант в среща от V кръг на френското Волейболно първенство. Българският национал завърши с 8 точки при първото поражение на столичани в шампионата. Пари Волей е на 3-то място в класирането с 12 т. Лидер е Нант с 13 т.

Отказаха на Вон да се състезава при мъже

Линдзи Вон (САЩ) не получи разрешение да стаптира в мъжкото спускане в Лейк Люис, съобщи Международната федерация по ски (ФИС). Четирикратната носителка на световната купа, която е втората най-успешна жена в историята на алпийските ски, направи своята заявка да се състезава с мъжете в канадския курорт още преди началото на сезона.

"Представител на един пол няма право да участва в състезания на другия пол. Няма да бъдат правени изключения от правилата на ФИС", се казва в съобщението на организацията след заседание в Швейцария.

Макс Гартнър, президентът на Канадската федерация по алпийски ски - Алпайн Канада, прие новината с разочарование. "Това беше чудесна възможност да увеличим популярността на спорта и да привлечем интереса на хора, които по принцип не следят ските, особено в Северна Америка", заяви той.

Вон, световна и олимпийска шампионка в спускането, все още може да кандидатства за фройлайфер на старта в Лейк Люис на 24 ноември. Това ще й позволи все пак да премери сили с мъжете, но с цената да пропусне женското спускане 6 дни по-късно.

Цвети приключи 2012 г. със загуба

Цветана Пиронкова приключи годината със загуба на 1/2-финал на Турнира на шампионките в София (\$750 000). Първата ни ракета падна от бившата №1 в света Каролине Возняцки (Дан, №11 в момента) с 4:6, 1:6. Така нашата за 7-и път не можа да се класира на финал на турнирите от най-високо ниво. Очаква се днес Пиронкова да се изкачи с 2 позиции до №42 в световната ранглистата и там да приключи сезона. Това ще е 3-та по-редна година, в която 25-годишната пловдивчанка намира място сред петдесетте най-добри тенисистки на планетата, и 8-а поредна в Топ 100.

Двубоят на Цвети с Возняцки в "Арена Армеец" започна изключително оспорвано, геймовете се превързаха в малки битки, а Пиронкова определено бе напълно равностойна на именитата противничка. Тя се отличи със стабилна игра от дъното на корта и атаки при подходяща възможност, а в същото време публиката не спираше да подкрепя любимката си. При критичните моменти, като на точките за пробив при 3:2 гейма, българката заложи на атаката, а смелата ѝ игра бе възнаградена. При 4:5, сервирайки за оставане в сета, Пиронкова отрази още една опасност да загуби подаването си, но при втория сетбол ударът ѝ излезе в аут и по този начин Возняцки поведе.

Втората част започна по възможно най-добрия начин за Возняцки, която специализира 3 гейма, увеличавайки срещата си на общо 5 поредни. В този момент играта бе прекъсната от Пиронкова, която поискава намесата на физиотерапевта. След пауза, продължила малко над 10 минути, двубоят бе подновен, последваха нови 2 гейма в сметката на датчанката, а при 5:0 тя получи 3 мачбала. Цвети ги спаси, а и да запише гейма на честта, но в следващия, вече на свой сервис, Возняцки не сгреши и сложи край на участиято на Цвети.

Возняцки спори за титлата снощи с Надя Петрова (Рус), която в другия 1/2-финал обръна Роберта Винчи (Ит) с 6:7 (8), 6:1, 6:4.

"Тази седмица мога да я определя като невероятна. Беше страхото преживяване и натрупах уникатен опит. Направих 4 много добри мача, а самият факт, че играя в България пред родна публика, която ме подкрепя толкова силно, ме прави още по-щастлива. За мен 1/2-финалът е голямо постижение, още повече на първото издание на Турнира на шампионките в София. Мачът с Возняцки определено започна добре и в 2-та сета показахме качествен тенис. Тя не бърка и това е най-силната ѝ страна в играта. Просто не

прави подаръци. Всичко, което вземеш, трябва да го изтръгнеш от нея. Това изисква много усилия и във втория сет се източих малко. По време на мача получих разтежение на крака, но това не беше главната причина за загубата. Получих се в първия сет, но подобни проблеми са нормални в тениса. Все пак ми причини известен дискомфорт. Сега ми предстоят 2-3 седмици почивка и смятам да я използвам максимално. Нямая да ходя на почивка, искам да си стоя във къщи, тъй като постоянно пътувам. След това започвам подготовката за новия сезон. Мисля да го започна от Сидни, но се колебая между този турнир и Хобарт", каза Пиронкова.

Цветана Пиронкова връща топката от форхенг в 1/2-финала от Турнира на шампионките в София, който загуби от Каролине Возняцки (Дан) с 4:6, 1:6